

Benimle Oynar mısın ?



BENİMLE OYNAR MISIN ?

Bursa Kitaplığı Derleme



www.bursa.bel.tr

Proje Koordinatörü

Aziz Elbas
Ahmet Erdönmez

Editör

Prof. Dr. Necmi Gürsakal

Organizasyon & Hazırlık

Alper Rengiyiler

Araştırma Ekibi

Dilek Yıldız Karakaş
Süreyya Buluş
Mehmet Önel
Sezgin Güse
Esra Tatlı

Görsel Tasarım

Yakup Şahiner

Kapak Tasarım

Bariş Güleç

Baskı – Cilt

Rota Ofset

ISBN

978-605-87885-4-1

1. BASKI, NİSAN 2011

CD Prodüksiyon

Mücahit Pehlivan



Yapım

BURSA KÜLTÜR A.Ş.

© 2011 Bursa Kültür A.Ş. Bu kitabın tüm yayın hakları Bursa Kültür A.Ş.'ye aittir.
Yazılı izin olmadan kısmen ya da tamamen yeniden basılamaz

Dağıtım

Bursa Kültür A.Ş.

Adres: Merinos Parkı Atatürk Kongre ve Kültür Merkezi B Kapısı Osmangazi Bursa
Tel: + 90 224 253 26 46 Faks: + 90 224 253 14 85

info@bursakultur.com / www.bursakultur.com

İçindekiler

Sunum / v

Önsöz / vi

Editörden / 8

Giriş / 1

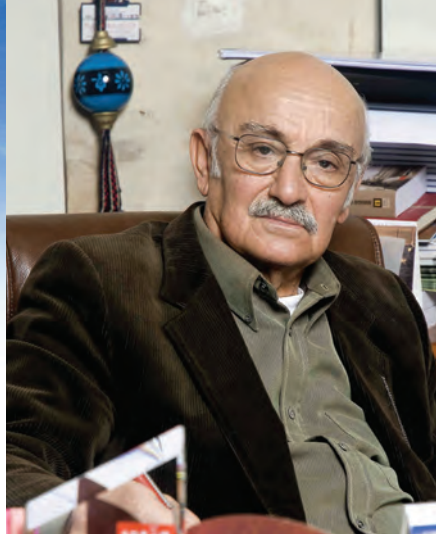
Oyunların Sözlü Tarihi / 51

Çocuk Gözünden Oyun / 161

Bir Zamanlar Onlar da Çocuktuk / 187

Teşekkür / 243





ÖNSÖZ

Geçmişle geleceği birbirine bağlayan sağlıklı kuşaklar

Kentlerin yaşamı, yaşayanların bilinci oranında kimlik kazanır. Kentler, kentlilerin duyarlılığı oranında ağırlıklarını sürdürme, sağlıklı yaşama şansı bulurlar. Uygarlık Ülkesi Anadolu'da, tarih boyunca çok yönlü değerler üreten, değişik dönemlerde yönetim merkezi olarak farklı sorumluluklar yüklenmiş bu nitelikte kentler vardır. Büyük birikimlerinin ürünleriyle, günümüze akan değerleriyle bu kentler, kimliklerini yaşatma olanağı bulurlar.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısı, kentleri kent kılan bu öğelerin göz ardı edilmesine, kentlerde yanlışların başlamasına tanıklık etti. Var olan kentsel değerlerin unutulmaya başlamasıyla sorunlar büyüdü, birbirinden önemli kentler kendilerini anlamlı kılan öğelerinden yoksun kaldılar. Bu gelişmelerden en çok etkilenen de yeni yetişen kuşaklar oldu. Gelecek kuşakların, artık nasıl bir tarih derinliğine, köklü bir kültür birikimine, ikinci kez yaratılma olanağı olmayan, birbirinden değişik yerleşme yerlerine sahip olduklarını yeterince bilemeyecekleri bir döneme girdik. Suyu, havayı, yeşili, içindeki kültürü, bizim gözümüzle göremeyeceklerinin acısını duyduk. Bu hüznü yüreğinde hissedenler, bugün Anadolu'nun dört bir yanında elde kalan değerleri yeniden hayata döndürmek, genç kuşaklarla bağlarını

kurmak için insanüstü bir çaba gösteriyorlar. İşte bu süreçte, bulunduğu özel yere ve çevresine tarihinin her döneminde varlığıyla katkıda bulunmuş, kendini ortak sorunlardan korumaya çalışmış kentlerden birisi de Bursa...

Bursa Büyükşehir Belediyesi son yıllarda birbirine bağlı, farklı boyutlarda girişimlere öncülük ediyor. Kent merkezinde geçmiş birikimlerin kalesiyle, çarşısı ve mahallesiyle, çağdaş yöntemlerle hiç zaman yitirmeden değerlendirilmesine öneyak oluyor. Bir dizi önemli kararların alındığı uluslar arası toplantılarla farklı bir sorumluluk yüklenirken, kentin yaşam kültürünü yaşatmaya özen gösteren çok boyutlu çalışmalar yapıyor. Bu önemli çalışmalardan biri olan "sokak oyunları", kent yaşamının yüzyıllar ötesinden bugünlere ulaşan bir geleneği olarak öne çıkıyor.

Kuşakları sağlıklı yaşatmak için geçmiş ile gelecek arasındaki bağı güçlü kurulması gereklidir. Bunun için geçmişten geleceğe akıp gelen değerlerin üstüne, hızla yeni değerler ekleyebilecek çağdaş yöntemleri bulmak, oturtmak zorundayız. Unutulmaya yüz tutan, ancak yüzlerce yıllık kent mirasımızın önemli değerleri arasında yer alan sokak oyunları, dünden bugüne kuşakları eğiten, paylaşmayı, dayanışmayı, işbirliğini, yardımlaşmayı öğreten değerli bir kaynaktır. Yeni kuşakların toplumsal olduğu kadar zihinsel gelişimine de katkısı olan, hayal gücünü ve çözüm üretme yeteneğini zenginleştiren bir alandır.

Bursa son yıllarda, bu yayından da anlaşılacağı gibi, deneyimlerin zaman yitirmeden geniş çevrelere ulaştırılmasını sağlayarak, artık böylesi önemli konulara eğilecekler sağlam ipuçları sunacak boyuta gelmiş bulunmaktadır. Bu özverili çabalarda emeği geçen herkesi, sağlıklı bir gelecek adına kutlamayı, kaçınılmaz ortak görev biliyoruz...

Prof. Dr. Metin SÖZEN
ÇEKÜL Vakfı Başkanı



EDİTÖRDEN

Sihirli Sözcük 'Oyun'

Zaman iyi bir öğretmen; büyürken bize çok şey öğrettiği gibi, biz hiç farkına varmadan, inceden inceye milyonlarca olay ve ayrıntı ile beyinlerimizi işliyor ve bizde ortak görüşlerin oluşmasını sağlıyor. Bu yüzden olmalı, çocukluğumuzda sokakta oynadığımız oyunları, yaşımız ne olursa olsun çok seviyoruz. Bu yüzden olmalı, genç yaşlı kime sokakta oynadığı oyunları sorsanız, bir anda o günlere dönüyor ve coşku içinde gazoz kapaklarını, bisikletini, tahta atını, bilyelerini, bez bebeklerini anlatmaya başlıyor. Birkaç saniye için bile olsa çocukluğuna dönenlerin, gözleri parlıyor, yürekleri bir başka çarpıyor.

Çocukluk sıkıntıları içinde geçmiş olsa bile güzeldir.

Yılları geride bırakmış bir yaşlıya, "hayatının en güzel yıllarını" sorsanız, muhtemelen size, "Çocukluğum" der. Çünkü masumiyet, eğlence ve oyun; çocukluğumuzu sürekli havai fişeklerle süsler, sürekli olarak anıları canlı tutar.

Çocukluğun sihirli sözcüğü ise, "oyun"dur. En asık suratlı, en zor iletişim kurabileceğiniz birine hele bir "Oyun" deyin. Ona çocukluğunda sokakta hangi

oyunları oynadığını sorun, bir anda yüzündeki çizgiler değişecek, gülümseyecek ve bir “oyun” sözcüğü onu coşturacaktır. Üstelik bu gerçek, hemen hemen dünyanın her yanında geçerlidir çünkü sokak oyunları evrenseldir.

Büyükler oyunu ne kadar severlerse sevsinler, çocuklar kadar sevemezler. Küçük Prens adlı kitabında Saint Exupery büyüklerle küçükler arasındaki farkı çok güzel anlatır:

“Büyükler sayılara bayılırlar. Yeni bir arkadaş edindiniz diyelim: onun hakkında hiçbir zaman asıl sormaları gerekenleri sormazlar. ‘Sesi nasıl?’ demezler örneğin, ya da. ‘Hangi oyunları sever? Kelebek koleksiyonu var mı?’ diye sormazlar. Onun yerine. ‘Kaç yaşında?’ derler. ‘Kaç kardeşi var? Kaç kilo? Babası kaç para kazanıyor?’ Ancak bu sayılarla tanıyabileceklerini sanırlar arkadaşınızı. Eğer büyüklere, ‘Güzel bir ev gördüm, kırmızı tuğlalı: pencerelerinden sardunyalar sarkıyor, damında ise kumrular var,’ dersiniz, nasıl bir evden söz etmekte olduğunuzu bir türlü anlayamazlar. Ne zaman ki onlara, ‘Yüz milyonluk bir ev gördüm,’ dersiniz, işte o zaman size, ‘Oo, ne kadar güzel bir evmiş!’ derler gözlerini koca koca açıp.”

2008 yılında Kent Müzesi ile Bursa Büyükşehir Belediyesi, “Sokak Oyunları” adında bir kitap yayınladı. Kitabın içinde Bursa’da oynanan oyunların anlatımları ile söyleşiler yer alıyordu. 2011 yılında Kent Müzesi’nden bir grubun çabaları sonucu çeşitli ilköğretim okullarından sağlanan resim ve kompozisyonlar ile süslenen okumakta olduğunuz bu kitap hazırlandı. Kitabın bölümleri arasında Oyunların Sözlü Tarihi, Çocuk Gözünden Oyun ve Onlar da Çocuktaki gibi çeşitli bölümler yer alıyor.

“Benimle Oynar mısınız?” çocuklara bir hediye olarak hazırlandı. İçinde çocuklar ve çocukluğunu hatırlayanlar var. Çocuklar bu kitabı ne kadar severse, kitap o kadar başarılı olacak. Kitaba katkıda bulunan çocuklardan büyüklere, kısaca herkese teşekkürlerimizle...

Necmi GÜRSAKAL

A wide, paved path in a park, lined with tall, leafy green trees. The path is dappled with sunlight and shadows. In the distance, several people are walking, and two people are pushing strollers. The overall atmosphere is peaceful and natural.

Parkta, sokakta oyun
çocuğu geliştirir.



*"Su Olsam ateş olsam
Göklerdeki güneş olsam
Konuşmasam taş olsam
Yine de oynar mısın benimle."*

Bülent Ortaçgil

Benimle Oynar mısın ?



Elif ıgıl Őener / 9 yaş

Benimle Oynar mısın ?



Gözde Tutan / 10 Yaş

Benimle Oynar mısın ?

Çocuğun Oyun Hakkı

Arvid Bengtsson, 1977 yılında International Playground Association (IPA) toplantısında şunları söylemişti:

“Çocukların oyun oynama hakkı genellikle ya hiç göz önüne alınmamakta veya buna düşük bir öncelik tanınmaktadır. Ne kadar temel olduğunu bilirsek bilelim, oyun çoğu zaman yararsız bir iş veya bir lüks olarak görülmektedir. Uluslar arası Çocuk Yılı olan 1979 yılı bu konuya dikkat çekmek için altın bir fırsat olabilir.”¹

Bu altın fırsatı kaçırmamak için 1977 yılı Kasım ayında çocukların oyun oynama hakkına ilişkin Malta Deklarasyonu yayınlandı. Oyunun yaşamayı öğrenmek anlamına geldiği ve uzun dönemli programlara öncelik tanınarak, çocukların oyun oynama hakkının her zaman güvenceye alınması vurgulandı.

¹ Veerman Philip E. , The Rights of the Child and the Changing Image of Childhood Martinus Nijhoff Publishers, 1992, s.370.



Oyun Yaşamayı Öğrenmektir...



Benimle Oynar mısın ?

Oyun Evrenselidir

“Oyun evrensel bir kavramdır. Öyle ki hiçbir ulusal ve kültürel sınırlama tanımaz, bütün ırklara ve de yaş gruplarına hitap eden bir kavram olup, fiziksel ve psikolojik gelişmenin sağlanabilmesi için çok gereklidir. Oyun, kültür değişiminde bir merkez olduğu kadar, kültürlerin de çok ötesinde bir kavramdır. “Oyun”, hedefi olmayan, mutluluk getiren ve kendiliğinden ortaya çıkan bir aktivite olarak tanımlanabilir. Toplumsal ve bireysel açıdan sağlıklı, üretken, düşünebilen ve sonuçlar çıkartabilen, toplum yaşantısına uyum sağlayabilen bireyler, yaşadıkları her dönemden, özellikle de çocukluk döneminden etkilenmişlerdir.”¹

¹ Yılmaz Sevgi, Bulut Zöhre, “Kentsel Mekanlarda Çocuk Oyun Alanları Planlama ve Tasarım İlkeleri”, Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Derg. 33 (3), 2002, s.345, <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/zfd/article/viewFile/4989/4807>.



Sokaklarda Daha Az Oyun Oynanıyor

“Çocuk ve arkadaşlarının ‘Kentlerdeki açık alanlarda çocuk oyunları: Ankara örneği’(1997) adıyla gerçekleştirdiği ilk oyun araştırması oyun kültürü konusunda çok önemli bir gerçeği ortaya koydu: Artık Türkiye’de de sokaklarda ve bahçelerde daha az oyun oynanıyor. Başka bir deyişle, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de oyun içeri kapatılıyor, kurumsallaşılıyor, kitle iletişim araçlarının etkisine giriyor, oyunlardaki geleneksel olmayan öğeler gitgide artıyor.”¹

¹ Onur Bekir, Güney Neslihan, Türkiye’de Çocuk Oyunları: Araştırmalar, Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Arastırma ve Uygulama Merkezi Yayınları no: 12, Ankara- 2004, s.13.



Benimle Oynar mısın ?



Ekin Gökçe / 9 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Yaren Güler / 11 Yaş

Benimle Oynar mısın ?

Sokakta Oyun Parasız !

Çocuklar arasında sınıflar, kastlar yoktur. Sokakta oyun oynamak parasızdır. Sokak oyunları hayat kavgasından çok uzakta, masumiyetin güvenli sınırları içindedir. Amaç, kazanmaktan çok eğlenmektir bu oyunlarda. Oyun çocuğa işbirliğini, paylaşmayı, uyumu öğretir. Bir anlamda çocuk hayata ilişkin ilk denemelerini, provalarını oyunlarda yapar. Oyunlar çocukların beş duyu organlarının ve kas sistemlerinin gelişmesine, biriken enerjisini boşaltmasına yardımcı olur.

Çocuk hakları bildirgesini çocuklar yazsa, bildirgenin birinci ilkesi, "Tüm dünya çocukları oyun oynama hakkına sahiptir" şeklinde olurdu. Asya'dan Amerika'ya, Afrika'dan Antarktika'ya oyun her yerde vardır, oyun evrenseldir. Tüm dünya çocukları oyunu sever, her ortamda oyun oynamaya bayılır. Sadece çocuklar değil, oyuna çocukluğunu özleyen büyükler de bayılır. Her fırsatta, "Biz eskiden ne oyunlar oynardık" derler geride bıraktıkları yılların, geride bıraktıkları masumiyetin anısına.



Pal Sokağı Çocukları

“Pal Sokağı Çocukları”, Macar yazar Frenç Molnar’ın dünya çocuk edebiyatının klasikleri arasına girmiş yapıtıdır.

Ferenc Molnar, “Pal Sokağı Çocukları”nda bir sokak oyununu şöyle anlatır:

Eve gitmek için artık Köztelek Sokağı’na sapmaları gerekiyordu. Bu küçük sessiz sokak, ilkyaz güneşi altında tatlı bir havaya bürünmüştü. Sokağın bir yanına kurulmuş olan tütün fabrikasından hafif hafif homurtular geliyordu. Köztelek Sokağı’nda iki kişi gördüler. Yolun ortasında durup bekleyen iki kişi. Biri, güçlü kuvvetli Çonakoş, öteki de küçük, sarışın Nemeçek’ti.

Kol kola girmiş üç arkadaşının yaklaştığını gören Çonakoş, iki parmağını sevinçle ağızına sokup, tren düdüğünü andıran bir ıslık çaldı. Bu ıslığı çalmak ona vergiydi. Dördüncü sınıftakilerden hiçbiri öykünemiyordu ona. Dördüncü sınıf şöyle dursun, tüm okulda ancak bir iki kişi vardı bu arabacı ıslığını becerebilen. Söylentiye bakılırsa, ancak kültür kolu başkanı çalabilirmiş bu ıslığı eskiden, ama dediğim gibi, o da eskiden, daha kültür kolu başkanı olmadan önce. Başkanlığa seçildikten sonra, kültür başkanının bir daha parmağını ağızına götürdüğü görülmemiş. Her çarşamba öğleden sonra kürsüde edebiyat öğretmenin yanında oturan kültür kolu başkanı da ıslık çalacak değildi ya!



Benimle Oynar mısın ?

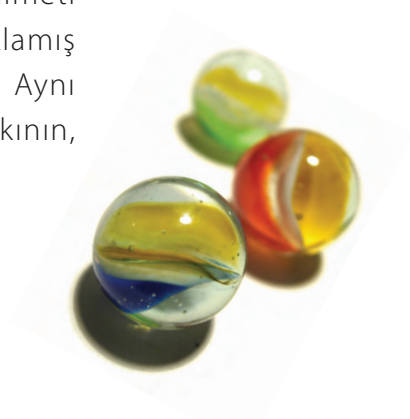
Çonakoş, yine o tiz ısığı çalmıştı. Çonakoş'a yaklaşan çocuklar, sokağın ortasında bir araya gelip toplandılar.

Çonakoş, küçük Nemeçek'ten yana döndü:

- Onlara anlatmadın mı daha?
- Hayır.
- Neyi anlatacaktı? diye sordu ötekiler hemen. Çonakoş, küçük sarışının yerine,
- Dün müzede yine, 'el koydum' yapmışlar! diye karşılık verdi.
- Kimler?
- Pastor Kardeşler var ya, onlar işte!

Bunun üzerine, bir sessizlik çöktü. Şeytan geçmişti sanki.

Bu derin sessizliğin nedenini anlamak için 'el koydum' deyiminin ne anlama geldiğini bilmek gerekir. Bu deyim Budapeşte okul çocukları için önemli bir anlamı ve yeri vardır. Gücü kuvveti yerinde bir çocuk, kendinden daha güçsüz çocukların mile ya da benzeri oyunları oynadığını görür ve mile, ciciali ya da misket ele geçirmek isterse, yüksek sesle 'el koydum!' diye bağırır. Bu deyim kullanıldı mı, gücüne güvenen çocuk mile, ciciali ve bu misketi savaş ganimeti diye ilan etmiş ve onları almasına engel olunursa, kuvvet kullanacağını açıklamış sayılır. Kısacası, 'el koydum' demek, bir bakıma savaş ilan edildi demektir. Aynı zamanda, kuşatmalarda başvurulacak zorbalığın, kaba kuvvetin, yumruk hakkının, korsan egemenliğinin kısa yoldan özetlenmesi anlamını da taşır.



Öykünün sonrasında ise olan biteni Nemeçek anlatır:

Böylesine bir olayda kendisine en önemli görevin düştüğünü anlayan küçük Nemeçek, çok heyecanlanmıştı. Sık rastlanır bir şey değildi bu. Aslında çocukların gözünde Nemeçek ha var ha yoktu. Aritmetikteki sıfır gibi bir şeydi yani. Hiç kimse üzerinde durmazdı Nemeçek'in. Önemsiz, sıska, küçük bir oğlandı işte, hepsi o kadar...



Pal Sokağı Çocukları

Benimle Oynar mısın ?

Bütün bunlardan ötürü, kurbanlık koyundan farkı yoktu. Nemeçek anlatmaya, ötekiler de baş başa verip dinlemeye koyuldular.

- Şöyle oldu, dedi Nemeçek. Öğle yemeğinden sonra müzenin bahçesindeydik. Vays, ben, Rihter, Kolnay, bir de Barabas. Önce Esterhazy Sokağı'nda, top oynamak niyetindeydik. Ama top liseli çocukların olduğu için oynatmazlardı bizi. Barabas da, "Hadi çocuklar," dedi, "biz de müzeye gidip mile oynayalım öyleyse." Kalkıp müzeye gittik. Duvar dibinde mile oynamaya başladık. Her birimiz bir misket yuvarlıyor, kimin misketi daha önce yuvarlanan misketi vurursa, milelerin hepsini topluyordu. Sıraya girip misketleri yuvarlıyorduk. Duvar dibinde hemen hemen on beş mile toplanmıştı. İki de ciciali vardı aralarında. Oyunun ortasında Rihter, birden bağırıverdi: "Kesin çocuklar, oyunu kesin, Pastor Kardeşler geliyor!" Gerçekten de tam bu sırada Pastor Kardeşler köşeyi dönmüşlerdi. Elleri ceplerinde, başları önlerine eğilmiş, geliyorlardı. Öyle de yavaş yürüyorlardı ki, kanımız dondu iliklerimizde. Ne yapsak boşunaydı, beş kişiydik, ama boşuna, o ikisi öyle kuvvetlidir ki, on kişiyi haklayabilirler. Hem beş kişi olduğumuzu da hesaba katmamalı. Tehlike baş gösterdi mi, Kolnay'ın tabanları yağlayacağı, Barabas'ın da onu izleyeceği kesindi. Kala kala üç kişi kalacaktık yani. Hem, belki ben de yağlardım tabanları, geriye iki kişi kalırdı. Beşimiz birden kaçsak bile bir şey değişmezdi. Pastorlar, o çevrenin en hızlı koşucularıdır. Bunu herkes bilir. Kaç kaçabilirsen, nasıl olsa yetişirlerdi bize. Pastorlar, dediğim gibi, geldiler işte; yaklaştılar, yaklaştılar ve iyice yaklaşınca az ötemizden milelere göz diktiler. Dönüp Kolnay'a "Bana bak," dedim, "bunlar bizim milelere göz koydu." Vays en akıllımız ya, durumu kavradı hemen. "Çocuklar," dedi, "bu işin sonu 'el koydum'dur!" Oysa ben, kendi kendime diyordum ki, biz bunlara bir kötülük etmedik, herhalde onlar da bize kötülük etmez. Önce bir şey de yapmadılar zaten. Öylece dikilip oyunumuza baktılar. Kolnay kulağıma, "Bana bak Nemeçek," diye fısıldadı, "oyunu



Benimle Oynar mısın ?

kessek iyi olacak." "Öyle ya, senin işine gelir elbette," dedim ben de ona. "Attın, bir şey vuramadın nasıl olsa. Sıra bende şimdi. Kazanırsam bırakırız oyunu!" Tam bu sırada Rihter bilyesini fırlattı, ama hem korkudan eli titrediği için, hem de gözü Pastarlarda olduğundan, vuramadı elbette. Pastarlar bana mısın demiyor, elleri ceplerinde, öyle dikilip duruyorlardı. Sıra bendeydi. Nişan aldım ve vurdum. Bütün mileleri kazanmıştım. Tam mileleri topluyordum ki -aşağı yukarı, otuz mile vardı- Pastar Kardeşlerin küçüğü şöyle bir ileri fırlayıp, "el koydum!" diye bağırdı bana. Doğrulunca bir de ne göreyim, Kolnay ile Barabas tabanları yağlamışlar bile, Vays da duvara yaslanmış, suratı kül gibi. Rihter'e gelince, o da kaçsın mı kaçmasın mı diye düşünüyor. Hele bir doğru yolu deneyeyim diye düşündüm: "Rica ederim," dedim, "buna hakkınız yok!" Ama Pastar'ların büyüğü çoktan işe koyulmuş, mileleri cebe indirmeye başlamıştı bile. Küçüğü de göğsümden iteleyip, "Yoksa duymadın mı!" diye bağırdı. "El koydum, dedikya demin." Suspus olup kaldım elbette. Vays duvar dibinde ağlıyor, Kolnay ile Barabas da köşeden başlarını çıkarmışlar, ne oluyor diye bakıyorlardı. Pastar Kardeşler bütün mileleri toplayıp, hiç ses etmeden çekip gittiler. Olan biten bu işte."



Benimle Oynar mısın ?

TAYFA TOPLANIRKEN

Gece boyu oyun gördüm düşlerimde, yarın okul tatil diye. Sabah kahvaltımı ettiğim gibi çıktım sokağa. Çıktım ama ortalık bir sessiz. Niye bugün kimse yok sokakta? "Otur dersini çalış, sokak kaçmaz yerinde duruyor"u işitenler şimdilik camdan bakmakta. Köşedeki apartmanın alt katında oturan yaşlı amca belki yine püskürttü bizim tayfayı, "Kafam gürültü götürmüyor. Gidin evinizde oynayın" diye. Ortalıkta kimse yok bugün, ikizleri mi çağırısam, kimlerin zilini çalsam...



Benimle Oynar mısın ?

Sokak Buluşturur Bizi...



Benimle Oynar mısın ?

SESİM ÇINLASIN SOKAKLARDA

Büyüdüm ben artık, babamla maç seyrettim dün akşam. Bursaspor'daki futbolcuların adlarını biliyor, araba markalarını sayabiliyorum.

Anneannem, "Koca adamım benim" diye seviyor beni. Çayımı sıcak içebiliyorum.

Baksana anne, baksana baba...

Kocaman adam oldum ben bu küçük eve sığmıyorum. Bu ayakkabıların, pantolonların büyüklerini alın bana.

Sokaktaki çocukların ayakkabıları gibi ayakkabılar istiyorum.

Kol saatim var, yeni bir saati kim ister?

Karyolanın üstünde zıplamak, koltuklardan yuvarlanmak, kapının arkasına saklanmak, küsünce masanın altına girip yatmak istemiyorum.

Çizgi filmle, uzaktan kumandalı oyuncaklarla, bilgisayar oyunları filan beni kandıramaz.

Cep telefonu ile de kandıramazsınız beni.





Benimle Oynar mısın ?

Dedemle parka gitmekten bıktım.

Para filan da istemiyorum.

Dondurma, çikolata boşuna.

Büyüdüm ben...

Karanlıktan korkmuyorum.

Büyük adamlar gibi...

Sokağa çıkmak, sokakta oynamak istiyorum.

Kocaman bir futbol topum olmalı...

Evdeki oyuncaklar can sıkıcı, itfaiyeci de olmak istemiyorum. Ayları, filleri, plastik topları, üç tekerlekli bisikletimi kaldırın ortadan. Üşürsün, onlar büyük döverler seni filan dinlemem artık. Ben hep bugünü bekledim.

Düşlerimde hep sokakta oynadığımı görüp, "Ben ne zaman sokakta oynayacağım?" diye milyonyüzbin defa sordum.

"Her şeyin bir zamanı var" dediniz...

İşte şimdi zamanı geldi.

Benim de arkadaşlarım olacak sokakta. Ben de iki tekerlekli bisiklete binip markete gideceğim. Büyük çocuklar gibi ben de kızdıklarım, "Çekip gitmezsen fena olur ha..." diyeceğim.



Islık çalacağım, kızları köpek gibi havlayıp korkutacağım.

Yağmurun altında ıslanıp, kar yağınca kartopu oynayacağım.

Sokakta ne üşürüm, ne korkarım...

Zamanı geldi artık...

Sokak lambaları yanana kadar ben de sokakta oynayacağım.

Beni de, "Yeter artık, sokakta mı yatacaksın?" diye çağırırsın annem...

Topun sesi sokakta güzel...

Saklambaç...

Aç kapıyı bezirgân başı...

Körebe, istop, yakan top...

Hepsi sokakta güzel.

Uçaklar, uçurtmalar, kuşlar, balon...

Hepsi sokakta güzel.

Gazoz, çiklet, simit...

Sokakta güzel.

Eskiden hep küçüğüm sokağa çıkamam diye bana bağıırırdı çocuklar:



Benimle Oynar mısın ?

“Ali pabucu yarım, çık dışarıya oynayalım!”

Bekleyin şimdi...

Bekleyin çocuklar...

Bekleyin kızlar...

Abiler, ablalar...

Ben de büyüdüm.

Beni de çağırın.

Koşmaktan hiç yorulmam.

Mızmızlanmam...

İyi top oynar, ağaçlara tırmanırım korkmadan.

Ben de sır saklarım.

Top oynarken camı kıranı kimseye söylemem.

Kavga etsem bile anneme babama şikâyet etmem.

Alın beni de aranız.

Bana da bir yer açın orada...

Benim de sesim çınlasın sokaklarda.





Benimle Oynar mısın ?



Ayşegül Kayıkcı / 9 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Emirhan Aydoğdu / 9 Yaş

Benimle Oynar mısın ?

BİR TAHTA PARÇASI

Sokak alır hemen değiştirir nesneleri. Sokağın oyuncakları farklıdır. Sıradan bir tahta parçası, her oyunun içinde yer alabilen bir araca dönüşür bir anda. Önce bir at olur tahta parçası, sonra kılıç. Ardından bir uçak, atılan bir bomba, robotların uzaktan kumandası olur yerine göre. Bir filmde görülen lazer silahı, gemi, dinazor, kıvrım kıvrım sessizce sokulan bir yılan. Kumdan kalelerin arasına köprü, aşı yapılan iğne, sihirli bir değnek, imzaların atıldığı bir dolmakalem. Akşam oyun bitip herkes evine gidince, büyükler yüzüne bile bakmaz o tahta parçasının. Kimse anlamaz o tahta parçasına çocukların gözünden bulaşan sihiri. O da sokağın, çamurun, yağmurun içinde atıldığı köşede unutulur gider.





Benimle Oynar mısın ?

OYUNU BOZMA ANNE...

Terliği hatırlatma, "Baban geldi sofraya oturuyoruz"la korkutma beni. Oyunu bozma anne, en tatlı zamanı Şimdi oyunun. Yarın yağmur yağınca, ben nereden bulayım sonra oynayacak arkadaşı. Bak herkes oynuyor hâlâ. Kimsenin annesi çağırıyor çocuğunu.

En tatlı zamanı Şimdi oyunun...

Ne olur oyunu bozma anne.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?

KOŞMACA OYNAMAK

“Deli deli koşturmayın!” diyor öğretmenler.

Bir adı bile yok bu oyunun. Oradan oraya koşturup, bağıırıp çağırıyoruz. Ne kadar çok kişiyle oynanırsa, o kadar güzel olur bu oyun. Büyükler başka oyunlar oynuyorlar kendi aralarında. Onlar isteseler de koşamazlar bizim gibi. Onlar süper kahramanların gözünden dünyayı göremezler. Koşarken uçak olamazlar. Koşarken kamyon olamazlar. Koşarken atlı bir şövalye olamazlar. Ne prensleri, ne şatoları, ne ejderhaları görmüyor onların gözleri.



Benimle Oynar mısın ?



Alper GÜNGÖR / 8 Yaş



Benimle Oynar mısın ?

BUGÜN HAVA GÜZEL

Bugün hava güzel. Kış bitti. Mahallede tam oyun havası. Aşağıdaki boş arsada mahalle mahalle maç yapabiliriz. Köşedeki boş evin önünde bilye (cilli) oynayabiliriz.

Bugün hem hava güzel hem tatil.

Oyunun tadı böyle günde çıkar. Birazdan toplanır bizim tayfa, eller cepte ılık çalarak. Önce bir iki, derken çoğalırız. Bugün hava güzel, bütün oyunlara yelken açabiliriz.



Benimle Oynar mısın ?



Anıl Çan / 9 Yaş

Benimle Oynar mısın ?

SOKAK YASAK BUGÜN HASTAYIM

Ateşim çıkmış, üşütmüşüm. Sokak yasak bugün hastayım. "Çok koşturdun sokaklarda ondan böyle oldun" diyor annem. Şurubumu, hapımı içtim, camdan seyrederim sokaktakileri. İyileşince geleceğim diyorum onlara.



Benimle Oynar mısın ?



Baransel Nasırcan / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?

BİLİYO MUSUN OĞLUM O EV PERİLİ...

O eski ev kiminmiş biliyor musun... Hem sahibi ölmüş, kocaman bir oğlu varmış o da ölmüş. O evde şimdi kocaman bir kara kedi oturuyor. Kim uyduruyor bunları deme bana. Herkes biliyor o evin perili olduğunu. Gürültüleri bile duymuş bizim sınıftan biri. Şimşek çaktığı zaman camları kırılıyormuş o evin. Sen sen ol, gece o evin yanından geçme. Annemden bunları uyduruyorum diye azar işittiğimi de sakın kimseye söyleme. Kızların hepsi inandı.



Benimle Oynar mısın ?



Bengisu Altinkök / 9 Yaş





TEKNOLOJİ, PARA, OTOMOBİLLER
SOKAĞI NE KADAR DEĞİŞTİRSE DE
ÇOCUK YİNE SOKAĞI SEVİYOR



Benimle Oynar mısın ?

EVÇİLİK OYNAMAK

Kim anne olacak, kim baba, kim doktor, kim hemşire? Getirin bebekleri, kurabiyeleri, perde tülünden duvakları. Anneleri gibi uslu kızlar, yaramaz çocuklarını bugün oyundan da olsa terbiye edecek. Oyun evinde temizlik yapılacak, yemek yapılacak, misafirler gelecek, bebekler hastalanacak. Uslu uslu oynayan kızların bebeklerinin kollarını bir iki haydut çocuk koparacak.



Benimle Oynar mısın ?



YERDEN YÜKSEK OYNARKEN BÜYÜMEK

Çocukken en sevdiğim şeylerden biri üstüne çıkabileceğim, çit görevi gören alçak duvarların üstünde yürümektir. "Yerden yüksek" oyunu bana bütün çocukların henüz boyları kısa olduğu için yerden yüksekte olmak istediklerini düşündürüyor.

Bakın yerden yüksek nasıl oynanıyor:

Oyunun başında bir ebe belirlenir.

Ebe diğer oyuncuları kovalar ve onlara elini değdirerek yeni ebeyi seçmeye çalışır.

Kaçan oyuncular kendilerini ebeden korumak için yerden yüksekte olan bir yere çıkmak zorundadır.

Örneğin, kaldırım taşları, merdivenler, tuğladan yapılmış kısa duvarlar, vb.. Ebe kendisine değmek üzereyken yerden yüksekte olmak için zıplamak sayılmaz.

Yerden Yüksek oyununu az 3 arkadaş oynayabilirsiniz. Bu oyunu ne kadar çok kişi oynarsanız o kadar eğlenceli olur¹.

¹ <http://www.ttcocuk.com/oyna/sokaktaoyunlar.aspx>



Benimle Oynar mısın ?





OYUN...

UÇURTMA İLE UÇAN KUŞA ÖZENMEK;
TAHTA AT İLE ORDULARI YÖNETMEKTİR.



Benimle Oynar mısın ?



Berna Kaya / 10 Yaş



Binnur Arslan / 11 Yaş



Burak Mert / 11 Yaş







Oyunların Sözlü Tarihi

Bu Bölüm 2008 yılında Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından yayınlanmış olan
'Sokak Oyunları' isimli kitaptan alınmıştır.

Benimle Oynar mısın ?



Hilmi HIZGEÇER

1941- Bursa
Emekli Astsubay

UZUN EŞEK

6 ve üzeri kişiyle, 2 grup olarak oynanır. Oyunda iki grup dışında "yastık" diye adlandırılan aynı zamanda hakemlik görevi yapan bir kişi daha bulunur.

Yastık olan kişi ayakta sırtını bir zemine dayar vaziyette durur. Yarışmacı gruptan ilk oyuncu, başını 90' derecelik açıyla yastığa, yani hakeme yaslar. Gruptaki diğerleri de ard arda, başlarını önlerindeki oyuncunun bacaklarının arasına sokarak dizilirler. Diğer grup ise teker teker koşarak ve sıçrayarak, uzun bir hat haline gelmiş olan karşı grup oyuncularının üzerine atlar. Oyundaki amaç bu hattı yıkmaktır.

Eğer grup yıkılmaz ise atlayan gruptan bir oyuncu diğer grubun üzerindeyken eliyle tek ya da çift işareti yapar. Yastık görevi yapan oyuncu, alttaki oyuncuya "Tek mi? Çift mi?" diye sorar. Eğer verdiği cevap doğru ise üstteki grupla, alttaki grup yer değiştirir ve oyun bu şekilde devam eder.





Benimle Oynar mısın ?



Adnan Ataç
1954 - Antakya
Öğretim Üyesi

KUKA (TOPLU SAKLAMBAÇ)

Kuka, diğer adıyla toplu saklambaç diye adlandırılan oyun, en az 6 kişiyle oynanır.

Oyuncular aralarında sayışarak bir ebe seçerler. Oyun sahasını belirlemek için oyun alanının ortasına, topun sığabileceği çapta bir daire çizilir. Top dairenin içine dikildikten sonra oyuncular arasından biri seçilir. Bu kişi tüm gücüyle topa vurur (Bazı yörelerde top yerine konserve kutusu da kullanılmaktadır). Ebe, topu gittiği yerden alır ve geri geri yürüyerek tekrar dairenin içine sokar. Ebe bu eylemi gerçekleştirirken diğer oyuncular farklı yerlere saklanır.

Bu aşamadan sonra ebenin amacı; topa tekrar vurdurmamak, aynı zamanda saklanan oyuncuları bulmaktır. Diğer oyuncuların amacı ise, topa tekrar vurarak dairenin dışına çıkarmak ve ebenin aynı şekilde topu tekrar daireye getireceği süreç içinde, yakalanmış olan arkadaşlarını da kurtarmaktır. Oyun, tüm oyuncular ebe tarafından yakalanana kadar devam eder. Tüm oyuncular yakalandıktan sonra ebe değişimi yapılarak oyun yinelenir.

Bu arada ebe, yakaladığı ya da gördüğü arkadaşının ismini yanlış söyler ise "çanak çömlek patladı" diye bağırılır, oyun bozulur. Aynı ebe ile tekrar başlar.



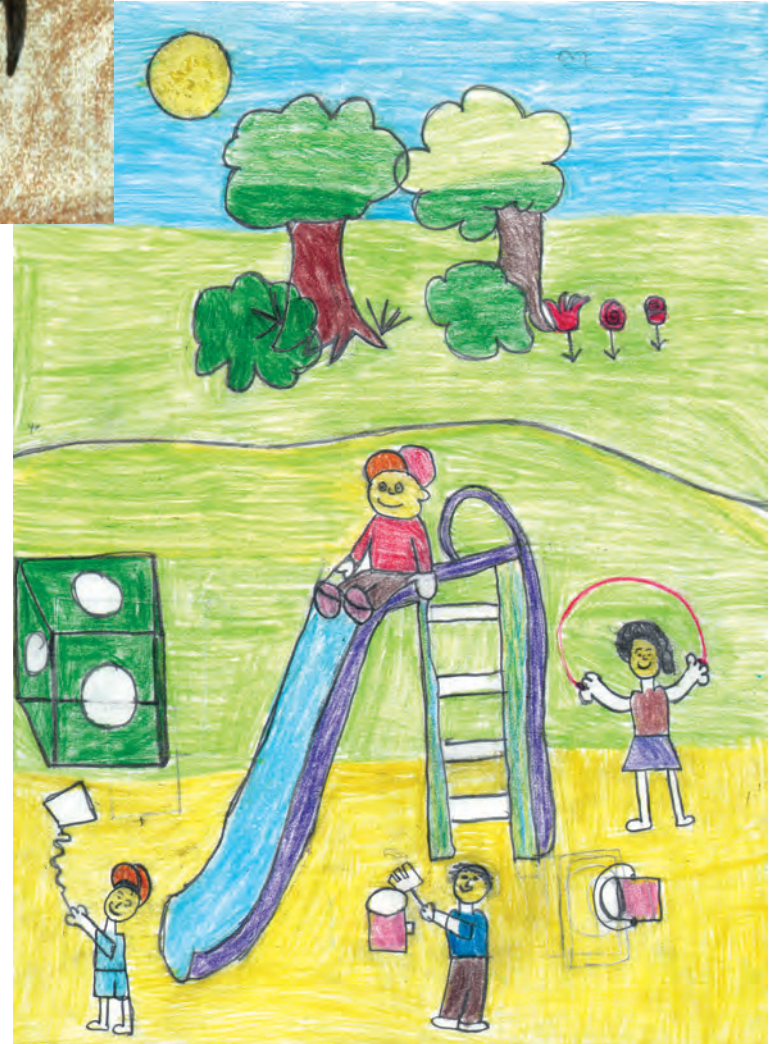
Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Buse Alın / 9 Yaş



Canan Kartay / 11 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Deniz Oruç / 9 Yaş



Doğa Deniz / 8 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Aziz Elbas
1969 - Çorum
Yönetici

DOMBİLİ (9 TAŞ)

Oyun, sayışma ile belirlenen 2 takımla oynanır. Oyun alanına çizilmiş ve tam ortasında üst üste 9 taşın dizili olduğu bir daireye, 10-15 metre uzaklıkta bir çizgi çizilir. Oyuna ilk başlayacak takımı belirlemek için yeni bir sayışma yapılır. Seçilen takım çizginin ardında yerini alır. Diğerleri de onların arkasına sıralanır.

Seçilen takım oyuncuları sırayla ellerindeki taşlarla atış yaparak daire içindeki taşları, taş üstünde taş kalmayacak şekilde devirmeye çalışır. Tüm taşlar devrildiğinde diğer takımın oyuncuları hızla koşarak taşları yeniden daire içine üst üste dizmeye çalışırlar. Bu arada taşları deviren takımın oyuncuları da ellerindeki toplarla bu karşı takımın oyuncularını vurmaya çalışır. Vurulan oyuncu oyun dışı kalır. Tüm oyuncular vurulmadan taşlar dizilirse, dizmeye çalışan takım oyunu kazanır ve bir sonraki oyunda atış yapma hakkını elde eder. Eğer taşları dizmeyi başaramadan tüm oyuncuları vurulursa, oyunu atış yapan takım kazanır ve bir sonraki oyunda yeniden atış yapma hakkını elde eder.



Benimle Oynar mısın ?



Doğa Türemen / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Melahat Tunç
1937 - Bursa
Ev Hanımı

YAKAN TOP (ORTADA SIÇAN)

Oyun, en az 3 kişiyle ya da daha fazla kişiyle iki takım halinde oynanır. Yaklaşık 10 metre genişliğinde, karşılıklı 2 çizgi ile vurucuların oyun yerleri belirlenir. Sayışma ile seçilen ebe ya da takım, çizgilerin arasında yerini alır. Vurucular, hızlı bir şekilde ortadaki oyuncuları topla vurmaya çalışır. Bu süreçte ortadaki oyuncu/oyuncular vurulmadan ve top yere değmeden yakalamayı başarırlarsa can kazanmış olurlar. Kazandıkları her canı, vuruldukları anda kaybederler. Can kazanmadan ya da kazandıkları canlar bittiğinde vurulan yarışmacı oyundan çıkar. Oyun üç kişi ile oynanıyorsa yeni bir ebe belirlenerek oyun devam eder. Genellikle oyunun çok uzamaması için atışlar, oyun başlamadan önce belirlenen bir sayı üzerinden yapılır. Bu sayı içinde ebe vurulmaz ise oyunu kazanmış olur.

İki takım halinde oynandığında, can kazanılması durumunda daha önce vurularak oyun dışı kalan takım arkadaşını, topu yakalayan oyuncu isterse oyuna yeniden dahil eder, istemezse kazanılmış can olarak kalır. Tüm oyuncular vurulduğunda ve can kalmadığında oyun sona erer. Yine ortadaki grup belirlenen sayı içinde vurulmaz ise oyunu, ortadaki grup kazanmış olur.

Oyun genellikle üç oyuncu ile oyun alanı belirlenmeden oynandığında "Ortada Siçan", takımlar halinde ve kurallı olarak oynandığında ise "Yakan ya da yakar top" olarak adlandırılır.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?

SOKAĞIN KRALI,
"OĞLUM BEN ONLARIN HEPSİNİ ÜTTÜM"
DİYENDİR.



Benimle Oynar mısın ?



Ayten Eyi
1938 - Bursa
Ev hanımı

MENDİL KAPMACA

Oyun, eşit sayıda oyuncudan oluşan iki takım arasında oynanır. Takımlar, aralarında en az 10 metre genişlik olacak biçimde, karşılıklı olarak dizilir. Seçilen hakem bu alanın ortasında kıpırdamadan kolunu uzatarak elindeki mendili sallar ve örneğin; "3'ler!" diye bağırınca, her takımdan üçüncü sıradaki oyuncu, koşarak mendili kapmaya çalışır. Mendili kapamayan oyuncu, diğerini yakamaya çalışır. Kaçan, yakalanmadan eski yerine dönebilirse, takımına bir sayı kazandırmış olur. Yakalanıp mendili kaptırırsa, takımı bir sayı kaybeder.

Mendili alan oyuncunun yakalanmadan yerine dönmesi üzerine, hakem yeniden her iki takıma seslenir ve oyun sürer. Oyunu, en çok sayı kazanan takım kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Murat Akyapak / 12 Yaş



Yiğit Atacan / 12 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Sabriye Taşeli
1932 - Bursa
Emekli Öğretmen

iSTOP

En az 5 oyuncuyla oynanır. Her oyuncuya bir meyve ismi verilir. Oyun, seçilen bir oyuncunun topu havaya fırlatması ile başlar. Örneğin; "elma" diye bağırlarak top havaya atılır. Elma adını alan ve artık aynı zamanda ebe olan oyuncu topu tutmaya çalışır. Eğer top tutulamaz yere düşer ise diğer oyuncular ebeden kaçarak uzaklaşmaya başlarlar. Bu kaçış düşen top yerden alınıncaya kadar sürer. Ebe topu aldığı anda "istop" diye bağıırır. Diğer oyuncular oldukları yerde kıpırdamadan kalırlar. Ebe bulunduğu yerden bu oyunculardan birini topla vurmaya çalışır. Eğer vurmaya başıırsa vurulan, topu bu kez bir başka meyve ismi söyleyerek havaya fırlatır ve oyun devam eder.

Eğer vuramazsa diğer oyuncular, ebe topu yeniden eline alana kadar kaçmaya devam eder. Ebe birini vurana kadar ebelikten kurtulamaz. Oyun, ancak biri vurulduktan sonra devam edebilir.

Bazen oyunu zorlaştırmak için ebe, topu eline aldığı anda yüksek sesle bir renk ismi söyler. Diğerleri oyun alanı içinde o rengi aramaya başlar, eğer bulurlarsa ebe onlara dokunamaz. Rengi bulamayan ve ebe tarafından vurulan oyuncu, oyundan çıkar ve tek oyuncu kalana kadar oyun devam eder. Bu oyun da "Renkli İstop" olarak adlandırılır.



Benimle Oynar mısın ?



Doğan Güleşle / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Perihan Özkan
1937 - Bursa
Emekli Öğretmen

KÖR EBE

En az 3 kişiyle oynanır. Oyuncu sayısı ne kadar artarsa o kadar eğlenceli olacağı için daha fazla kişiyle oynanması tercih edilir. Oyun öncesi sayışmadan sonra bir kişi ebe olarak seçilir. Ebenin gözleri bir bez ile çevresini görmesine engel olacak şekilde bağlanır. Oyun daha önceden belirlenmiş olan alan içinde oynanır. Gözleri bağlı olan ebe, çevresindeki arkadaşlarını yakalamak için mücadele eder. Yakaladığı arkadaşı ebe olur ve oyun bu şekilde devam eder.





Duru Karadeniz / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



İsmail Kemankaş

1957 - Bursa
Gazeteci

MORS

Cilli'yle (Misket-Bilya-Bilez) oynanan bir oyundur. En az 2 kişiyle oynanır. Oyun alanı içine bir üçgen çizilir ve üçgenin her köşesine birer Cilli konur. Oyuna ilk başlayacak olan oyuncuyu belirlemek için üçgene yaklaşık 10 metre uzaklıkta düz bir çizgi çizilir. Ve oyuncular ellerindeki Cilli'leri bu çizgiye doğru atarlar. Çizgiye en yakın atan oyuncu, oyuna ilk olarak başlar. Diğerleri yakınlıklarına göre sırayla devam ederler.

Oyundaki amaç; her oyuncunun kendi sırasında Cilli'si ile üçgenin köşelerindeki Cilli'leri vurarak, üçgenin dışına çıkarmak ve o Cilli'ye sahip olmaktır. Ayrıca diğer oyuncuların Cilli'lerini üçgenden uzaklaştırarak, onlara engel olmakta oyuncuya avantaj sağlar. Eğer oyuncunun kullandığı Cilli, üçgen içersinde kalırsa "mors" olur ve üçgendeki diğer Cilli'ler gibi o Cilli'yi de dışarı çıkartan oyuncu ona da sahip olur. Mors olan oyuncu, oyuna başka bir Cilli ile tekrar atış çizgisinden başlar.

Oyunun iddiasını arttırmak için, üçgen içine ya da çizgilerine de Cilli konabilir,





Benimle Oynar mısın ?



Cengiz Maznaoğlu
1943 -Bilecik/Söğüt
Emekli Muhasebeci

KOMEN

Gizlenmenin kolay olacağı geniş bir alanda oynanır. En az 8-10 kişiyle oynanılan oyunda; oyuncular, iki gruba ayrılır ve gruplarına "hırsız-polis", "kovboy- kızılderili", "kuzey- güney" gibi iki zıt isim koyarlar. Oyunun başlamasıyla gruplardaki oyuncular koşarak kendileri için en uygun yerlere saklanırlar.

Oyunun amacı; diğer gruptaki oyunculara görünmeden, onlardan birini bulmaya çalışmaktır. Bir gruptaki oyuncu diğer gruptan bir oyuncuyu gördüğünde onu işaret ederek "Komen!" diye bağırır ve bir rakip oyuncuyu saf dışı bırakmış olur. Oyun 2 gruptan birinin tüm oyuncuları bu şekilde yakalanana kadar devam eder.

Bursa dağ yöresinde de oynanan bu oyunun sonunda kaybeden grup, ertesi gün kazanan grubun hayvanlarını otlatır.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Cavit ARMAN
1950 - Bursa/Orhaneli
Emekli Öğretmen

KAZIK OYUNU

30-40 cm. uzunluğunda ve 4 -5 cm çapında özel hazırlanmış kazıklarla oynanan bu oyun, en az 2 oyuncuyla toprağın yumuşak olduğu bir zeminde oynanır. Her oyuncunun kendine ait kazığı vardır. Sayışma sonucu belirlenen sırayla oyun başlar. Hazırlanan kazıklar sırası gelen oyuncu tarafından tüm gücüyle yere doğru atılır ve yere saplanması sağlanır. Daha sonraki oyuncunun amacı, bir yandan kendi kazığını saplarken diğer yandan da arkadaşının sapladığı kazığı devirmektir. Kendi kazığını diğer kazığı devirmeden saplarsa, kazık atma hakkı diğer oyuncuya geçer ve oyun aynı mantıkla devam eder.

Dikkat edilmesi gereken; daha önceden darbe alarak zayıflamış olan kazığa atış yapmaktır. Bu sayede oyuncunun kazığı devirmesi daha kolay olacaktır. Kazığı devrilen oyuncu oyundan çıkar, oyun tek oyuncu kalana kadar devam eder. Bursa ve çevresinde sıklıkla oynanmaktadır.

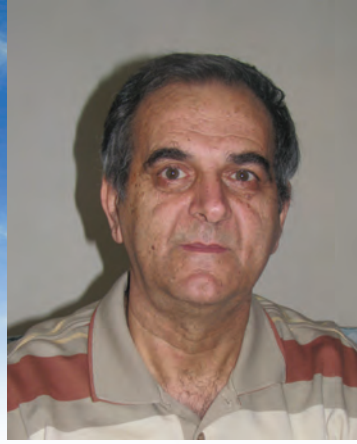




Ece Ekin Ateş / 11 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Sıtkı BELGEÇ
1942 - Bursa
Emekli Öğretmen

GAZUZ KAPAĞI BAŞ OYUNU

En az 2 kişiyle oynanır. Oyunda her kapağın değeri birbirinden farklıdır ve bu değerler oyuncular tarafından daha önceden bilinir ya da oyun anında belirlenir. "Örneğin; gazoz kapağı 5'lik, kola kapağı 1'lik, maden suyu 20'lik gibi..." Oyuna başlamadan önce oyunun, kaç kapak değerinde oynanacağına karar verilir. Her oyuncu belirlenen değer kadar kapağı, oynanacak alana yaklaşık 2 cm. aralıklarla düz bir hat oluşturacak şekilde yan yana dizer. Örneğin oyun 50'lik oynanacak ise her oyuncu toplamda 50 değere ulaşacak sayıda kapağı yan yana dizerek oyuna koyar. (Yukarıdaki değerler üzerinden gidecek olursak; 2 maden suyu, 2 gazoz kapağı olmak üzere $(20+20+5+5= 50)$ 4 kapak.) Oyuncu sayısı artıkça oyuna konan kapak sayısı ve kazanç payı artar.

Dizilen kapaklara yaklaşık 10-15 metre uzaklıkta bir çizgi çizilir. Oyuncular bu çizginin ardından özel olarak hazırladıkları avuç içi büyüklüğündeki düz bir taş ya da mermeri kapakların bulunduğu hatta doğru atarlar. Hatta en yakın atılan taşın



sahibi oyuna başlar. Oyuncu taşını ayaklarını kıpırdatmadan atmak zorundadır. Diğer oyuncu ya da oyuncular yakınlıklarına göre atışlarını yaparlar.

Oyunda sol baştaki kapak esas alınır. Atış o kapağa doğru yapılır ve bu kapağa "Baş" adı verilir. Atışta "Baş" vurulursa, oyuncu dizilen tüm kapaklara sahip olur. "Baş" yerine sağındakilerden biri vurulursa, oyuncu bu kez de vurduğu kapaktan itibaren sağa doğru bütün kapakları kazanır. Oyundaki amaç; olabildiğince fazla kapak kazanmaktır. Atışlar dizili kapaklar bitene kadar sırasıyla devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



Mehmet Akyüz
1923 - Bursa/Yenişehir
Emekli Maliye Memuru

YILAN OYUNU (GAZUZ KAPAKLI)

Oyun gazoz kapağıyla, en az 3 kişi tarafından oynanır. Oyun alanının ortasına varış alanı olarak kullanılacak yaklaşık 20 cm. çapında bir daire çizilir. Bu daireden başlanarak yılan şeklinde (dolambaçlı) yer yer daralan, yer yer açılan ama genişliği gazoz kapağından dar olmamak kaydıyla, eşit uzunlukta, oyuncu sayısı kadar yol çizilir.

Daha sonra oyuncular sayışma ile aralarından bir hakem belirler. Hakem oyuna başlamadan önce yolları ve yolların eşit uzunlukta olup olmadıklarını kontrol eder. Oyun sırasındaki görevi de, oyunu aynı anda başlatmak ve oyun sırasında oyuncuları denetlemektir.

Her oyuncu kapağını kendisi için seçtiği yola koyar. Hakemin başlama işareti ile birlikte oyuncular kapaklarını aynı anda, işaret parmakları ile sektirerek, ama kesinlikle çizgilere değdirmeden varış noktasına ulaştırmaya çalışırlar. Hakem bir oyuncunun kapağının çizgiye değdiğini görürse o oyuncuyu uyarır ve oyuncu, oyuna baştan başlamak zorunda kalır. Varış noktasına en önce ulaşan oyunu kazanmış olur.



Benimle Oynar mısın ?



Eda Karaca / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Ayşe Adıgüzel
1945 - Bursa
Emekli

SEKSEK OYUNU

Oyun en az 2 kişi ile oynanır. Oyunun oynanacağı yere seksek oyununun özel çizimi yapılır. Çizim yapılırken karelerin boyutlarının birbirleri ile eşit olmasına özen gösterilir. Karelere sırasıyla numaralar verilir. Her oyuncunun yassı bir taş bulunur. Sayışma ile oyuncuların oynama sırası belirlenir.

Oyuncu ilk olarak taşını 1 numaralı kareye atar. Taşın kareye denk gelmesi halinde tek ayağı ile hiçbir çizgiye temas etmeden 1 numaralı karenin üzerinden atlayarak son kareye kadar sekerek gider. Son kareden, aynı şekilde sekerek 1 numaralı kareye geri döner. Taşını eline alarak oyun alanının dışına çıkar.

Bu sekmeler sırasında çizgilerden birine değerse ya da attığı taş çizgilerden birine değmesi durumunda yanarak, oyun sırasını arkadaşına verir. Eğer yanmamışsa taş 2 numaralı kareye atar. Taş bu kez 2 numaralı karenin üzerinde olduğundan bu kareye girmeden, 1 numaradan 3 numaraya sıçramak zorundadır. Karelere sonuna geldiğinde geri dönüp sekerek başlangıç noktasına doğru devam eder ve taşını 2 numaralı kareden alır. Sekmeye devam ederek oyun alanının dışına çıkar.





Bu eylem taş, son kareye atılana dek devam eder. Bu aşamaya hatasız şekilde ulaşan ilk oyuncu, oyunu kazanmış olur.

Oyuncu tüm kareleri mutlaka tek ayak üzerinde sıçrayarak ve çizgilere basmadan geçmelidir. Oyuncu taşını alırken ya da sıçrarken diğer ayağını indirmemelidir. Taş hedeflenen kareye atıldığında hedefe ulaşmaz ya da çizgiye gelirse oyuncu yanlış olur.



Benimle Oynar mısın ?



Elif Sezen / 11 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Eyi Su Dinç / 11 Yaş

Benimle Oynar mısın ?



Ali Atay
1940 - Bursa
Yorgancı

ALMAN KALE

Oyun, en az 5 kişi ile oynanır. Oyunda bahsedilen kale; aralarında yaklaşık 3 metre mesafe olan iki taşın arasındadır. Yükseklik ise kalede duran oyuncunun uzanabileceği en üst nokta olarak belirlenir.

Oyundaki amaç; topu yere düşürmeden diğer oyuncular ile paslaşarak kaleye atmaktır. Ancak topu elde tutmak yasaktır. Topu dışarıya atan ya da düşüren oyuncu kaleye geçer.

Gol atılması durumunda, atan oyuncunun hanesine ise 1 puan eklenir, daha önceden belirlenmiş olan sayıya ulaşıldığında oyun sona ermiş olur.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Zekiye Çetinkaya

1970 - Bursa/Keles/Bıyıkalan Köyü
Temizlik Görevlisi

ÇIRAKMAN

“Çelik Çomak” oyununun benzeridir. Genellikle Kelesli genç kızlar tarafından bayramlarda oynanan bir oyundur.

Oyunda iki yüksek taşın arasına 10-15 cm uzunluğunda bir ağaç çubuk konur. Her oyuncunun elinde yaklaşık 1 metre uzunluğunda bir sopa bulunur. Oyuncular kendi sopalarıyla önce taşların arasındaki ağaç çubuğu havaya kaldırmaya ve sonra hemen sopalarıyla vurarak olabildiğince uzağa atmaya çalışırlar. En uzağa atan oyuncu oyunu kazanmış olur.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Emine GEÇKALANGİLLER

1927 - Bursa

Ev Hanımı

SİĞİRTMAÇ

Oyun en az 10 kişi ile oynanır. Oyuncular iki gruba ayrılır ve kendilerine birer lider seçerler. Liderler aralarında sayışarak ebe olacak grubu belirlerler. Ebe seçilen grubun tüm oyuncularını, saklambaç oyunundaki gibi yumarak, bir ağızdan yüksek sesle 50'ye kadar sayarlar. Bu sırada diğer grubun oyuncularını liderlerinin belirlediği yerlere saklanır. Oyuncular saklandıktan sonra lider de kendisi için belirlediği bulunması zor bir yere saklanır.

Ebe seçilen grubun oyuncuları, yumma süresi bitince saklanan oyuncuları aramaya başlar. Arama işlemi son oyuncu bulunana değin sürer. Ancak, liderin diğer oyunculardan önce bulunması durumunda tüm oyuncular yakalanmış sayılır ve ebe grubun ebeliği sona erer. Ebelik diğer gruba geçer.

Bursa'da genelde ramazan geceleri oynan bir oyundur.



Benimle Oynar mısın ?



Senem Yağmur / 7 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Nihat Bekil
1938 - Bursa
Emekli Memur

ON İKİ ÇUBUK

Oyun en az 5 kişi ile oynanır. Oyuncular sayışma ile aralarında bir ebe seçerler. Oyun alanının ortasına yaklaşık 1 metre uzunluğunda bir sopa konur, bu sopanın üzerine on iki tane kısa ağaç çubuk dizilir. Oyunculardan biri sopanın ucuna basarak, çubukları etrafa dağıtır.

Ebe çubukları toplarken diğer oyuncular saklanır. Ebe oyuncuları aramak için sopanın yanından uzaklaştığında saklanan oyuncular ebeye yakalanmadan çubukları dağıtmaya çalışırlar.

Ebenin ilk görevi çubukların dizilmesidir. Çubuklar dağınırken ebe oyuncuları yakalayamaz. Oyunculardan biri ebeye yakalanmadan çubukları dağıtmayı başarır, oyun aynı ebe ile tekrar başlar. Eğer ebe diğer oyuncular saklanmadan çubukları dizmeyi başarır, birini yakalayıp ebe olarak seçer.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Nermin KARAHAN
1948 - Bursa
Ev Hanımı

EN ÜSTTE KİMİN ELİ VAR

Bu oyun en az 4 kişi ile oynanır. Sayışma sonucu belirlenen ebe, dizlerinin üzerinde yüzükoyun olarak yere kapanır. Diğerleri ellerini yatanın sırtına üst üste koyarlar. Oyuncular ebeye; "En üstte kimin eli var?" diye sorarak, ebeden tahminde bulunmasını isterler.

Ebe, doğru tahminde bulunursa kalkarak ebelikten kurtulur. Tekrar sayışılarak yeni ebe tespit edilir. Ebe yanlış tahminde bulunursa, ebeyi cezalandırmak için "davul mu?, zurna mı?, iğne mi?" diye sorulur. Eğer ebe "iğne" derse sırtı tüm oyuncular tarafından çimdiklenir, "davul" derse; yumrukla sırtına vurulur, "zurna" derse; kulağına düüüt! diye bağırılır. Ve ebeliği devam eder. Oyun bu şekilde sürer.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Fuat YILDIZ
1953 - Tunceli
Emekli Bankacı

CEVİZ

Oyun en az 2 kişi ile oynanır. Oyun alanı içine yaklaşık 30 cm. çapında bir daire ve bu daireye 3-4 m uzaklıkta bir atış çizgisi çizilir. Çizilen dairenin tam ortasına büyük bir çivi dikilir. Çivinin üzerine durabilecek büyüklükte bir metal para konur.

Atış çizgisinden sırayla oyuncular ellerindeki cevizleri paraya doğru atarlar. Oyunun amacı, çivinin üzerindeki parayı cevizle vurup dairenin dışına çıkarmaktır. Bunu başaran oyuncu, oyunu kazanır ve aynı zamanda oyunda kullanılan tüm cevizlere sahip olur.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Saadet Alan
1942 - Diyarbakır
Emekli Öğretmen

MOR MENEKŞE

Oyun, hakem dışında en az 8 kişi ile oynanır. İlk olarak oyuncular aralarında iki grup oluştururlar ve karşılıklı dizilirler. İki grup da kendilerine bir lider seçer.

Gruplardan birinin lideri, karşı gruba seslenir; "Mor menekşe!".

İkinci grup; "Mendilin düşe!". diyerek yanıtlar.

Bu kez ilk grup; "Bizden size kim düşe?" diyerek karşılık verir.

Bu soru ile birlikte ikinci grup, karşı grubun oyuncularından herhangi birini seçer ve bir set oluşturacak şekilde el ele tutuşarak, bir ağızdan seçtikleri kişinin ismini söylerler. Seçilen kişi ellerini yumruk halinde birleştirerek koşar ve el ele tutuşmuş olan karşı grubun ellerinden bir çiftini tek bir vuruşla açmaya çalışır. Açabilirse o gruptan birini seçer ve kendi grubuna götürür. Eğer sıkı sıkı tutuşmuş olan elleri açamazsa kendisi o gruba dahil olur.

Oyun iki gruptan birinin oyuncuları bitene kadar bu şekilde devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



İlayda Başımoğlu / 11 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Celal GÜRSOY

1944 - Bursa
Emekli

CEREYAN

En az 6-8 kişi tarafından, genellikle okul bahçelerinde ders aralarında oynanan bir oyundur. Oyun bahçede ya da sınırları belirli olan bir alanda oynanmıyorsa, 50m2'yi aşmayacak bir alan seçilir. Bu alanın sınırları, taş ve çizgilerle belirlenir. Belirlenen alanın kısa kenarına ya da köşesine bitişik, geniş bir yarım daire çizilir. "Kale" olarak adlandırılan bu alan ebelenen oyuncuların içinde bekleyeceği ceza alanıdır.

Oyuna başlamak için oyuncular kendi aralarında sayışarak bir ebe seçer. Ebe ve diğer oyuncular, dairenin dışında dururlar. Oyun, ebenin üçe kadar saymasıyla başlar. Sayımın bitimi ile ebe dışında kalan oyuncular, yakalanmamak için koşarak ebeden uzaklaşırlar. Ama oyun alanı dışına çıkamazlar.

Ebenin görevi; oyun alanındaki oyuncuları ebeleyerek yakalamak ve kaleye hapsetmektir. Bir kişiyi yakaladığı andan itibaren sorumluluğu daha da artar. Çünkü bir yandan arkadaşlarını ebelemeye çalışırken, diğer yandan da kaleye hapsettiği arkadaşlarının kaçırılmasına engel olmaya çalışır. Çünkü ebe oyuncuları kovalarken, ebeden kaçmayı başaran herhangi bir oyuncu, yüksek



Benimle Oynar mısın ?

sesle "cereyan" diye bağırarak kaleye girdiğinde içerideki tutuklu arkadaşlarından birini dokunarak kurtarabilir.

Ebe, bütün oyuncuları yakalayıp "kale"ye soktuğunda oyunu kazanmış olur. Eğer uzun süre yakalayamazsa pes eder ve hızlı koşan arkadaşlarından birini kendisine yardımcı seçer. Oyun böylece devam eder.





Raif Kaplanoğlu
1958 - Bursa/Orhangazi
Öğretmen

ÇUKUR EŞMECE

En az dört oyuncuyla oynanır. Oyun alanı olarak zeminin yumuşak toprak olduğu bir yer seçilir. Her oyuncu bulunduğu yerde, açacağı çukurun sınırlarını belli etmek için yaklaşık 50 cm. çapında bir daire çizer ve eline yaklaşık 1 m. uzunluğunda bir sopa alır. Oyunculardan biri ebe seçilir. Ebenin elinde de 20-30 cm. uzunluğunda bir çubuk bulunur.

Ebe ilk oyuncunun karşısına geçip elindeki çubuğu yukarı fırlatır. Oyuncu elindeki sopayla, ebenin fırlattığı çubuğu vurarak uzaklaştırmaya çalışır. Çubuğa vurabilmek için 3 hakkı vardır. Vuramazsa hakkını kaybeder ve ebe diğer oyuncuya geçer. Vurmayı başarırsa, ebe, uzaklaşan çubuğu bulup biran önce geri getirmelidir. Bu süre içinde oyuncu, elindeki sopayla belirlenen daire içinde bir çukur kazmaya başlar. Çubuğu ne kadar uzağa atabilirse çukuru kazmak için o kadar fazla zamanı olur. Çünkü ebe fırlatılan çubuğu bulup geri getirerek, kazılan çukura koyduğunda kazma süresi sona erer. Ebe çubuğu oyuncunun kazdığı yere koyduğunda sıradaki oyuncuya yönelir. Aynı oyun, bu oyuncu ve sıradaki diğer oyuncularla da yinelenir.



Oyun sonunda kimin çukuru çok eşilmişse o oyunu kazanır. Çukuru en az eşilen oyuncunun ebe olması ile oyun devam eder.



Emircan Aybey / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Tülay Tütüncüler

1961 - Bursa
Ev hanımı

POSTACI

5 yada 6 oyuncuyla oynanır. Oyuna başlamadan önce oyuncular sayışarak ebe seçerler. Oyunda ebeye "postacı" adı verilir. "Postacı", oyun alanının tam ortasında durur. Oyuncular da ebeinin 3-4 metre uzaklığında bir daire oluştururlar. Oyuncuların her biri durdukları yere bir daire çizip, dairenin içine bir şehir adı yazar.

"Postacı" herhangi bir oyuncunun yanına gelip, tam karşısında durduğunda, bu oyuncu postacıya "Bugün ne var?" diye sorar. Postacı da dairelerde yazılı iki ilin ismini söyler. (örneğin:"Ankara, İstanbul" gibi...) Bu illerin adını taşıyan dairedeki oyuncular koşarak hızla yer değiştirmeye çalışırlar. Bu sırada, postacı boşalan dairelerden birinin içine girmeye çalışır. Girmeyi başarabilirse, ortada kalan yani girdiği dairenin sahibi olan oyuncu postacı olur. Giremezse postacılığa devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Nahide Pekdemir
1933 - Bursa/Mudanya
Ev Hanımı

HORUZ DÖVÜŞÜ

Genellikle evlerde oynanan bir oyundur, biri hakem olmak üzere en az 5 kişi ile oynanır. Oyuncular iki gruba ayrılır. Ayak burunları üzerine diz üstü çömelerek karşılıklı dizilirler. Avuçlarını karşılarındaki oyuncuların avuçlarıyla birleştirirler.

Oyun hakemin işareti ile aynı anda başlar. Her oyuncu karşılarındaki oyuncunun dengesini elleri ile iterek bozmaya ve yere düşürmeye çalışır. Oyunda ayağa kalkmak, karşılarındaki oyuncunun üzerine yıkılmak yasaktır. Yere düşen veya ellerini yere değdiren oyuncu, oyunu kaybetmiş olur. Yasakları hakem takip eder ve yenileni duyurur. Hangi gruptan daha fazla sayıda oyuncu ayakta kalmayı başarabilirse, oyunu o grup kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Doğan Gümeli
1966 - İstanbul
Elektrik Mühendisi

BEZİRGÂN BAŞI *

Oyun en az 10 kişi ile oynanır. Oyuna başlamadan önce iki kişi seçilir. Seçilen kişiler "Bezîrgân" olurlar. Bezîrgânlar, ayrı bir köşede diğer oyunculara duyurmadan kendilerine birer isim seçerler. Sonra yere bir çizgi çizerek, çizginin iki yanında karşılıklı durup el ele tutuşur ve ellerini diğer oyuncular altından geçebilecek kadar yukarı kaldırarak, oyun manisini söylemeye başlarlar.

"Aç kapıyı bezîrgan başı, bezîrgan başı

Kapı hakkı ne verirsin? ne alırsın?

Bir sıçan, iki sıçan, üçüncüde kapana yakalan"

Bezîrgânlar maniyi söylerken, diğer oyuncular bezîrgânların ellerinin altından sırayla geçerler. Bezîrgânlar "Üçüncüde yakalan" dedikleri anda ellerini indirerek geçmekte olan oyuncuyu yakalarlar. Diğer oyunculardan uzaklaştırarak, duyurmadan kendilerinin taktıkları isimlerden birini seçmesini isterler. Oyuncu hangisinin ismini seçerse onun arkasına geçer ve belinden tutar. Oyun böylece tüm oyuncular bitip taraflarını belirleyene kadar devam eder.





Oyuncuların tümünün geçişi bitince, bezirgânlar arkalarında biriken kişilerle birlikte ip çekişmeye başlarlar. Oyuna başlarken aralarına çizilmiş çizgiyi hangi grup geçerse, oyunu kaybeder.

Bu oyun takımların oluşturulması amacıyla sayışma yerine de oynanmaktadır. Takımlar belirlendikten sonra ip çekme yerine başka bir grup oyunu da oynanabilir.

* Bezirgân: Ticaret erbabı, Tüccar, esnaf, gezgin tacir.



Benimle Oynar mısın ?



Halil İbrahim Erdönmez
1949 - Konya/Sille
Sanayici

ÇANAK ÇÖMLEK

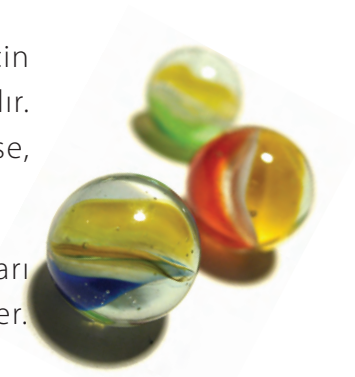
Oyun en az 3 kişiden oluşan iki grup halinde oynanır. Sokaktan toplanan ve her biri yaklaşık avuç içi büyüklüğünde çanak çömlek ya da kiremit parçaları, ebe seçilen grup tarafından üst üste dizilir.

Diğer gruptan bir kişi yaklaşık 3 metre mesafeden eliyle bir top atarak, üst üste yığılmış çanak-çömlek parçalarını yıkmaya çalışır. Oyuncu atışta başarısız olursa, topu atan kişinin grubu ebe olur ve diğer takım atış yapar.

Üst üste dizili çanak-çömlekler yıkıldığında, yıkan grubun diğer oyuncularını hızla etrafa dağılan çanak-çömlek parçalarını toplamaya ve yeniden, rasgele üst üste dizmeye başlar.

Bu sırada, ebe olan grup, atış yapılan topa çanak-çömlekleri dizmek için uğraşan grubun oyuncularını vurmaya çalışır. Vurulan oyuncular oyun dışı kalır. Tüm oyuncular çanak-çömlekler yeniden dizilmeden vurmaya başarabilirlerse, oyunu kazanırlar ve ebelik diğer gruba geçer.

Aksi durumda, yani çanak-çömlekleri dizmeye çalışan grubun oyuncularını vurulmadan amacına ulaşırsa, oyunu kazanır ve ebelik diğer grupta devam eder.





Kaan Ertan / 8 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Atiye Belgeç
1942 - Bursa
Emekli Öğretmen

MALMUÇ

En az 4 veya 6 kişi ile oynanır. Oyuncular aralarından birini ebe seçerler. Ebe seçilirken; bir çizgi çizilir. Bu çizginin 5-10 metre uzaklığına çizilen bir dairenin tam ortasına bir çam kozalağı dikilir. Oyuncular çizginin ardından ellerindeki taşları atarak, kozalağı devirmeye çalışırlar. Yıkamayan kişi ebe olur.

Belirlenen ebe kozalağın arkasında, atılacak taşların kendisine zarar vermeyeceği bir uzaklıkta durur. Diğer oyuncular da çizginin ardından, sırayla taşlarını atarak kozalağı yıkmaya çalışırlar.

Kozalak yıkıldığında ebe, onu alıp tekrar yerine dikmek zorundadır ve ebe bunu yaparken, taşları atan oyuncular ebeye yakalanmadan taşlarını alarak çizginin arkasına dönmeye çalışırlar.

Ebe kozalağı en kısa zamanda yerine koyarak, taşlarını almaya gelen arkadaşlarını yakalamaya çalışır. Bu süre içinde çizginin ardına geçmeyi başaramayan oyuncular, ebe kendilerine yöneldiğinde taşlarının üzerine basarak hareket etmeden dururlarsa, ebelenmekten kurtulurlar. Ebe bir başka oyuncuya yöneldiğinde yeniden çizginin arkasına geçmeye çalışırlar. Ebe onları hareket ederken görür ve yakalarsa, yakalanan ebe olur. Ebe kimseyi ebeleyemediği tüm oyuncular çizginin ardına geçmeyi başarır, ebeliği devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



Zeynep Yücel / 10 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Mümin Rodoplu
1947 - İstanbul
Makina Mühendisi

KUZULUK

Kuzuluk oyunu, en az üçer kişiden oluşan, iki grupla geniş ve boş bir alanda oynanır. Oyun alanının kenarına, ardından atışların yapılacağı bir çizgi çizilir. Bu çizginin yaklaşık 30 metre uzaklığına yan yana, birer metre aralıklarla, taşınabilecek ağırlıkta, iri ve yüksek 3 taş konur.

Oyuna ilk başlayacak grubu belirlemek için küçük ve yassı bir taşın bir yüzü, tükürük ile ıslatılır. Islak kısma "yağlı", kuru kısma ise "tuzlu" denir. Tarafsız biri, gruplara "yağlı mı? tuzlu mu?" diye sorar, yanıtları aldıktan sonra taşı havaya atar. Taş yere düştüğünde gelen yüzü tahmin eden grup, oyuna ilk başlama hakkını kazanır. Oyunun asıl amacı; oyuncuların avuçlarına sığabilecek boyuttaki taşlarla, hedef olan taşları vurmaya çalışmalarıdır. Her yarışmacının üçer atış hakkı bulunur. Grup eğer 3 kişiden oluşuyorsa, toplam 9 atışta hedefteki tüm taşları vurmaya çalışır. Oyunda dikkat edilmesi gereken her bir taşın sadece bir kez vurulmasıdır. Örneğin; ilk atışta üçüncü sıradaki taş vurulduysa diğer atışlardaki hedef, birinci ve ikinci taşlar olmalıdır.





Gruplar oyunu kazanabilmek için hedefteki taşları diğer gruptan daha az atışla vurmak ve oyunu onlardan daha önce bitirmek zorundadır. Taşları daha az atışla vurmaya başarabilen grup, oyunu kazanır.

Bursa dağ yöresinde oynanan bu oyunun sonunda, kaybeden grup kazanan grubu sırtında taşıyarak cezalandırır.



Benimle Oynar mısın ?



Necati AÇIKALIN
1944 - Denizli
Emekli bankacı

YUMURTA TAŞIMA

Genellikle piknik alanlarında, bir kaşık ve içine yerleştirilen haşlanmış bir yumurta ile oynanır. Ayrıca oyunu yönetmek için bir hakem tayin edilir. Oyuncular başlangıç çizgisinde yan yana sıralanırlar. Hakemin komutu ile herkes kaşıklarının saplarını ağızlarına alır. Ve yumurtaları kaşığın haznesine yerleştirir. Başlamak için verilen işaretle birlikte kaşıklara dokunmadan ve yumurtayı düşürmeden belirlenen varış çizgisine ilk ulaşan oyuncu, oyunu kazanmış olur.





MİHATPAŞA
ÖĞRETİM
OKULU

YARIŞMACI

Benimle Oynar mısın ?



Osman TUTAN
1919 - Bulgaristan - Mestanlı
Emekli Zanaatkar

3 TAŞ

2 kişiyle oynanır. Her oyuncunun aynı renkte ya da birbirine benzer nitelikte 3 er taşı vardır. Yere aşağıdaki şekilde görülen çizim yapılır. Oyuncuların amacı, kesişme noktalarına yerleştirilen kendi taşlarını, çizgiler üzerinde hareket ettirerek yatay, dikey ya da çapraz yönde 3 lü bir sıra oluşturmaktır. Oyuncu kendi sırasını oluşturmaya çalışırken diğer oyuncunun ya da kendi taşının üzerinden atlayamaz.

Oyuncular ilk aşamada taşlarını sırayla, boş kesişme noktalarına yerleştirirler. İkinci aşamada oyuncular seçtikleri bir taşı yine sıra ile komşu bir boş noktaya geçirir. Bir yandan üçlü bir sıra oluşturmaya çalışırken diğer yandan da hamleleri ile arkadaşlarının üçlü sıra oluşturmalarını engellemeye gayret eder. Taşlarıyla üçlü sırayı ilk oluşturan oyuncu, oyunu kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Jülide DEMİREL

1955 - Ankara

Televizyon program yapımcısı

AMİRAL

Oyuncular sokakta uygun bir duvar üzerinde sıralanıp otururlar. İçlerinden saymaca ile belirlenen bir oyuncu "Amiral"liği üstlenir. Görevi yüzleri duvara dönük olarak çömelmiş arkadaşlarına denizde geçen bir öykü anlatmaktır: Fırtınalar, Korsanlar, Define Adası gibi.

Öyküyü anlatmaya başlamadan önce bir gemideymiş gibi görev paylaşımı yaparak arkadaşlarının üstlenecekleri rolleri (Birinci Kaptan, İkinci Kaptan, Miço, Çımacı, Aşçı, Aşçı Yamağı, Ateşçi, Dümenci, Doktor, Yolcu, Korsan vs. gibi) belirler.

Roller belirlendikten sonra "Amiral" öyküsünü anlatmaya başlar. Anlatımında sırasında öykü kurgulama ve anlatma yeteneğine göre hayal gücünün sınırlarını ortaya koyar.

Yüzleri duvara dönük olarak çömelmiş diğer oyuncular, dikkatle ayaktaki anlatıcıyı dinlerler. Öykünün içinde kendi adı geçen oyuncu, oturduğu yerde ellerinden güç alarak vücudunu hafifçe yukarı kaldırır ve tekrar oturur. Kendi adının geçtiğini fark etmeyip ellerinin üzerinde yükselmeyen ya da başka bir



oyuncunun ismi geçtiğinde bu hareketi yapan oyuncu yanar ve oyundan çıkar.

Duvar önünde oturan oyuncuların sayısı giderek azalır. Son kalan oyuncu "amiral"lik görevini arkadaşından devralır. Artık geminin yönetimini o ele alacaktır ve arkadaşlarına öykü anlatma sırası ondadır.

Bu oyunda anlatıcı, hayal gücünün sınırlarını zorlayabilir. Dinleyenler içinde iyi bir yoğunlaşma ve dikkat egzersizidir. Anlatıcı denizlerde dolaştırdığı gemiyi çeşitli ülkelerin limanlarına uğratarak o ülkelerin özelliklerini verebilir. Böylece oyuncuların coğrafya bilgisine katkısı olabilir.

Görev sayısı çoğaltılarak sokaktan olabildiğince çok çocuğun oyuna katılması sağlanarak paylaşım duygusu geliştirilmiş olur.

Kadınla konuşulmasında fayda var, unutulmakta olan "sokak oyunları" kavramına çok uygun bir oyun olmadığını düşünüyorum. Daha çok bir Pedagog ya da Yaratıcı Drama Eğitmeni tarafından önerilebilecek ve yaratıcı drama kitaplarında benzerlerine sıkça rastlanabilecek bir oyun...

Benim oynadığım amiral çok başkaydı, ama o da uydurma bir oyundu.



Benimle Oynar mısın ?



Lebibе Geze

1943 - Samsun/Vezirköprü
Ev Hanımı

YAĞ SATARIM, BAL SATARIM

Oyun en az 8 kişi ile oynanır. Oyuna başlamadan önce sayışma ile bir ebe belirlenir. Ebe dışında kalan oyuncular bir halka oluşturarak, dizlerinin üzerinde yere otururlar. Dışarıda kalan ebe, eline aldığı köşesinden düğümlenmiş bir mendille halkanın etrafında sekerek dönerken, oyun manisini söylemeye başlar.

“Yağ satarım, bal satarım,
Ustam öldü, ben satarım.
Ustamın kürkü sarıdır.
Satsam 15 liradır
Zam-bak Zum-bak
Dön arkana iyi bak.”

Bir yandan maniye söylerken diğer yandan da elindeki mendili, sezdirmeden oturan arkadaşlarından birinin arkasına bırakır. Bıraktığı oyuncu, mendili fark





ettiği an, alarak, ebeyi halkanın etrafında kovalamaya başlar ve mendilin düğümlü ucu ile ebenin sırtına vurmaya çalışır. Ebe onun kalktığı yere, vurulmadan en kısa zamanda oturmak zorundadır. Başarabilirse ebelik, elinde mendil kalana geçer.

Bıraktığı oyuncu mendilin bırakıldığını fark etmezse ebe, bir sonraki turda mendili alır ve o oyuncuyu mendille sırtına vurarak cezalandırır. Sonra da maniyi yineleyerek oyunu sürdürür.



Benimle Oynar mısın ?



Leyla YILDIZ
1955 - Bursa
Emekli memur

YA ŞÜKRAN

Oyun en az üçer kişiden oluşan 2 grupta oynanır. Gruplardan biri sayışma ile ebeliği üstlenir. Diğer grubun içinden bir oyuncu seçilerek, ebe olan gruptaki oyuncularından saklanır.

Aynı gruptaki diğer oyuncuların görevi, aralarında şifre olarak belirledikleri ipuçları ile (kırmızı, sarı, yeşil gibi...) saklanan kişiye sinyaller vererek, ebe grubun nerede olduğundan haberdar etmek ve kaçmasını sağlamaktır. (Örneğin kırmızı; "çok yaklaştılar, alarm". Sarı "dikkatli ol". Yeşil "uzaktalar rahatla" gibi.) Bu sinyaller ebe olan grupça bilinmez.

Saklanan oyuncu yakalanmadan, önceden belirlenmiş bir son noktaya (sobe yeri) ulaşmaya çalışır. Başarabilirse " ya şükran" diye bağırarak oyunun bittiğini duyurur. Ebelik diğer grupta kalır.

Ebe olan grup saklanan oyuncuyu sobe yerine ulaşmadan bulabilirse oyunu kazanır, ebelik diğer gruba geçer.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Özer GÜLEÇ
1953 - Bursa
Öğretmen

SAMIDIK

Dağ yöresine özgü bir oyundur, en az 10 ve üzeri oyuncu ile oynanır. Oyunda sayışma ile bir ebe belirlenir. Diğer oyuncuların yapması gereken ebenin yaptığı her şeyin aynısını yapmaktır, yapamayan oyuncu ceza puanı alır. (Örneğin ebe ters takla attığında, ters takla atamayan oyuncu 1 ceza puanı alacaktır.)

Oyunun sonunda en çok ceza puanı alan oyuncu cezalandırılır. Ceza ise genellikle evden pekmez, peynir, ekme gibi yiyecekler getirmektir. Kaybeden yarışmacının getirdiği yiyecekler tüm oyuncular tarafından afiyetle yenir.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Gülten ÜNAL
1940 - Yozgat
Ev Hanımı

SAKLAMBAÇ

Sokak oyunlarının en bilinenlerindedir. Oyun kalabalık bir grupta oynanır. Sayışma sonucu bir oyuncu ebe seçilir.

Daha sonra başka bir oyuncu, ebeye göstermeden diğer bir oyuncudan elindeki parmaklarından birini seçmesini ister. Parmak belirlendikten sonra ebe çağırılarak hangi parmağın seçildiğini tahmin etmesi istenir. Bilemediği her parmak 10 sayı anlamına gelir. Örneğin 3. söyleyişinde doğru parmağı tahmin ederse 30'a 5. parmakta tahmin ederse 50'ye kadar sayacaktır. Böylece ebeğin sayacağı sayı belirlenir.

Ebe gözlerini kapayıp sayacağı ya da oyundaki tabirle yumacağı yere giderek yüksek sesle saymaya başlar. Sayma bittikten sonra "önüm arkam sağım solum sobe, saklanmayan ebe" der ve saklanan arkadaşlarını aramaya başlar. Bulduğu her oyuncunun ismini söyleyerek onu yakalar yani sobeler.

Ama bu aşama ebe için çok zordur. Çünkü bir saklanan oyuncuları bulmaya çalışırken, diğer yandan da sobe yerini korumak zorundadır. Bir oyuncu, ebeye görünmeden sobe yerine ulaşmayı başarır ve yüksek sesle "Sobe" diye bağırsa bir sonraki oyunda ebe olmaktan kurtulur.





Ebe bulduğu oyuncunun ismini yanlış söylese, o oyuncu “çanak-çömlek patladı” diyerek bağıırır ve saklanan tüm oyuncular saklandıkları yerden çıkarlar. Sobelenmiş oyuncular da bu durumda ebe olmaktan kurtulurlar ve oyun aynı ebe ile tekrar başlar.

Oyunun sonunda ebe, bazı arkadaşlarını bulmuş yani sobelemiş, bazıları da yakalanmadan ebeyi sobelemişlerdir. Yakalanan oyuncular oyunun başındaki gibi, birer parmak seçer ve ebenin belirlediği parmağı seçen oyuncu ebe olur. Oyun bu şekilde devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



Hatice YILMAZ

1962 - Bursa
Yönetici

UÇTU UÇTU

Oyun en az 5 kişi ile oynanır. Oyuncular daire şeklinde sıralanarak otururlar. Aralarından bir kişiyi hakem olarak seçerler.

Hakemin amacı; oyun manisi arasında uçan veya uçamayan bir varlık ya da nesnenin adını söyleyerek oyuncuları yanıltmaktır. Örneğin; "uçtu uçtu kuş uçtu", "uçtu uçtu uçurtma uçtu", "uçtu uçtu kalem uçtu" gibi... Eğer hakemin söylediği varlık ya da nesne gerçekten uçabiliyor ise, hakem ismini söylediği anda diğer oyuncular kollarını uçar gibi havaya kaldırır, uçamıyor ise kaldırmazlar.

Kollarını yanlış zamanda kaldıran oyuncu oyundan çıkar. Son kalan oyuncu oyunun galibidir. Oyun onun hakem olmasıyla yeniden başlar.

Oyunun başarısı ve heyecanı hakemin yeteneğine bağlıdır. Uçabilen ya da uçmayan varlık ya da nesnelerin adını ustaca seçmelidir. Oyunun kaç tur oynanacağı, kazananın ödülü oyunun başında kararlaştırılır. Kazanan ödülü hak eder.





Lara Bilici / 12 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Fikret DENİZ
1934 - Kars
Emekli Astsubay

BİRDİR BİR

En az 5 kişi ile oynanır. Oyun ne kadar çok oyuncu olursa o kadar keyifli hale gelir. Sayışma sonucu bir ebe belirlenir. Ebe 90 derecelik açıyla öne doğru eğilir ve ellerini dizlerine koyarak destek alır. Oyunda bu harekete "sırt yapma" denir. Diğer oyuncular ebenin üzerinden atlamak için sıraya girerler.

Oyunun amacı; ebenin üzerinden ellerini sırtına bastırıp bacaklarını açıp, sıçrayarak atlayabilmektir. Tüm oyuncular bunu başarıp atlayabilirse 2. turda ebe, sırtı bir kademe yükseltir ve bu şekilde oyuna devam edilir.

Oyuncular kendilerine sıra geldiğinde atlarken oyun tekerlemesini söylerler.

"Birdirbir,
İkidir iki, olur tilki,
Üçtür üç, yapması güç,
Dörttür dört, kuş gibi öt,
Beştir beş, aldım bir eş,
Altıdır altı, yaptım kahvaltı,
Yedim yedi, elim sırtına değdi, sekizim seksek,
Dokuzum durak"



Benimle Oynar mısın ?

Atlayamayan oyuncular ebe olur ve diğer ebeye bir adım mesafede o da/onlar da eğilerek diğer oyuncular için sırt yaparlar. Oyuncular artık sırayla tüm ebelerin sırtından atlamak zorundadır. Oyun bu şekilde devam eder. Tüm oyuncuların sırtından atlayabilen oyuncu oyunu kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



Belma BECEREN

1924 - Bursa
Ev hanımı

AYAK İPİ

Oyun 3 kişiyle oynanır. Sayışma yapılarak oyun sıralaması belirlenir. İkinci ve üçüncü oyuncular yaklaşık 1,5-2 metre aralıkla karşılıklı durarak bacalarına, iki ucundan bağlı lastik bir ip geçirirler. İlk atlama kademesi ayak bilekleridir. Başarılı her atlamanın ardından bu kademe bel hizasına kadar çıkacaktır.

Atlayacak oyuncu, ilk olarak "bir" diye seslenip dışardan sıçrayarak lastik ipin çevrelediği alana girer, beklemeden "iki" diyerek tekrar ipin dışına çıkar. Yine beklemeden aynı eylemi tekrarlayarak 3. ve 4. sıçramalarla başladığı yere döner. Her sıçramasında atlama sayısı söylemek zorundadır.

İlk kademeyi iplere takılmadan atlamayı başarırsa, ikinci kademeye geçer. Bu aşamada ipler biraz daha yukarı kaldırılır. Her başarılı aşamanın ardından ipler, son aşamaya kadar daha da yükseltilir. Oyuncu herhangi bir aşama da iplere takılarak başarısız olursa yanar.

Lastik ipin içine geçerek ikinci oyuncunun yerini alır. İkinci oyuncu ilk aşamadan oyuna başlar ve devam eder. Yanması durumunda oyunu aynı koşullarda üçüncü oyuncuya devreder.





Her yanma sonucunda, atlayan oyuncu başta belirlenen sıraya göre değişir. Yeniden oyuna başlayan her oyuncu, oyuna yandığı aşamadan başlar. Oyunu belirlenen son kademeye ulaşan ve başarıyla tamamlayabilen ilk oyuncu kazanır.

Benimle Oynar mısın ?



Zekiye KÖŞEBAŞI

1936 - Bulgaristan/Akpınar
Ev Hanımı

SİMİİİİT

Oyun en az 3 kişi ile oynanır. Sayışma sonucu bir ebe belirlenir. Oyuna başlamadan önce yere tebeşir ya da kırık bir tuğla/kiremit parçası ile bir daire çizilir. Ebe bu dairenin içine girer, derin bir nefes alır ve "SİMİİİİT" diye bağırmaya başlayarak, oyun alanı içinde kaçışan diğer oyuncuları yakalamaya çalışır.

Ebenin çok fazla yorulmaması için oyun alanı da genellikle ilk daireyi merkezine alan çok daha geniş ikinci bir daire ile belirlenir. Kaçan oyuncuların bu dairenin dışına çıkmaları yasaktır.

Ebe bağırma süresi içinde diğerlerinden birini yakalamayı başarır, ebelik yakaladığı oyuncuya geçer. Yakalayamazsa sesi tükendiği ve nefesi kesildiği anda, yeniden nefes alabilmek için küçük dairenin içine dönmek zorundadır. Bu dönüşü sırasında da diğer oyunculara yakalanmamaya çalışır. Çünkü yakalanırsa diğer oyuncular tarafından tartaklanır. Bu bağırma ve nefes alma döngüsü herhangi bir oyuncuyu ebeleyene kadar devam eder.

Oyun aynı kurallarla belirlenen başka ebelerle, oyuncular yorulana kadar sürer.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?

ÇOCUK İÇİN ZAMAN
SOKAKTA KISA
EVDE UZUNDUR





Benimle Oynar mısın ?



Gonca Erim
1968 - Bursa
Öğretim Üyesi

HÜT

Oyun en az 5 kişi ile oynanır. Oyuncular sayışma aralarından bir ebe belirlerler. Belirlenen oyun alanının ortasına yaklaşık 30 cm. çapında bir daire çizilir. Dairenin tam ortasına dik olarak bir tahta parçası konur. Çizilen daireye yaklaşık 3,5 metre uzaklıkta bir çizgi çizilir. Oyunda, her oyuncunun kendine ait düz bir mermeri vardır.

Oyuncular sırayla ellerindeki mermeri dairenin içerisindeki tahta parçasına fırlatırlar. Her oyuncunun tek bir atış hakkı vardır. Bu atışları sırasında hem attıkları mermer parçasını, hem de dikili tahta parçasını devirerek dairenin dışına çıkarmaya çalışırlar. Oyunculardan biri bunu başardığında, sıradaki diğer oyuncular da mermerlerini mermeri daireye doğru rasgele fırlatırlar.

Son oyuncu mermerini attığı anda ebe hızla dairenin dışına çıkan tahtayı yeniden eski yerine dikmek zorundadır. Bu süreç içinde de diğer oyuncular, tahta eski yerine dikilmeden önce kendi taşlarını alıp atış çizgisinin arkasına geçmeye çalışırlar.



Ebe tahtayı diktikten sonra taşlarını almaya gelen arkadaşlarından herhangi birini ebelemeye çalışır. Tahtayı ne kadar çabuk dikerse, o kadar çok arkadaşını ebeleme şansı olacaktır. Arkadaşları taşları ile atış çizgisinin arkasına geçmeden birini yakaladığında ebelik yakaladığına geçer.

Çizginin ardına geçmeden yakalanacağını hisseden bir oyuncu iki ayağı ile taşının üzerine basarak durursa ebe ona dokunamaz. Mermerini almak için bir ayağı ile kaldırarak diğer ayağının üzerine koyar ve mermeri sıçratarak eliyle yakalamaya çalışır.

Başarabilirse ebelenme korkusu olmadan rahatlıkla atış çizgisinin arkasına geçme hakkı kazanır. Başaramazsa ebe "Hüt" diye bağırarak onu ebeler. Oyun onun ebeliğinde devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



Necla ÖZDİLEK
1959 - Tokat
Yönetici

KALE BASKIN

En az beşer kişilik iki grup halinde oynanır. Oyuna başlamadan önce oyun alanı içinde iki kale belirlenir. Kaleler oyunun nerede oynandığına bağlı olarak bazen bir sokağın iki başı, bazen de bir birine uzak iki ağacın çevresi olur.

Gruplar, kendi kalelerini seçtikten sonra aralarından birer kişiyi kaleye nöbetçi olarak seçerler. Kale nöbetçisinin görevi; diğer grup oyuncularının kaleye girmesine engel olmaktır.

Oyunun amacı; rakip oyunculara yakalanmadan, karşı grubun kalesine girip, kale içinde herhangi bir yere dokunarak "Kale Baskın!" diye bağırıp bir baskın gerçekleştirmektir. Bir yandan karşı grubun kalesine girmeye çalışırken, diğer yandan da onların oyuncularına yakalanmamaya çalışılır. Baskını gerçekleştiren oyuncu yine yakalanmadan kaleden çıkmayı başarabilirse oyuna yeniden katılabilir. Bu kovalamaca sırasında karşı takımın oyuncularına yakalananlar oyun dışı kalırlar.

Kale nöbetçilerini yakalamak yasaktır. Ama kale nöbetçileri, kaleye yaklaşan karşı grubun oyuncularını yakalayarak oyun dışı bırakabilirler. Ancak bu süreç





içinde kaleyi boş bırakmak, diğer takım oyuncularına da baskın için fırsat yaratacağından kaleden uzaklaşmamaya çalışılmalıdır.

En çok baskın yiyen ya da tüm oyuncuları yakalanan grup yenilir ve kazanan grup tarafından cezalandırılır.



Benimle Oynar mısın ?



Gülnaz ÖNEL

1945 - Artvin

Evhanımı

BEŞTAŞ

Bu oyun farklı yörelerde üç taş, yedi taş, sekiz taş gibi farklı taş sayıları ile oynanan çok yaygın bir oyundur. En az 2 kişi ile oynanır. Gitgide zorlaşan 3 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm kendi içinde 5 aşamalıdır. El beceresi gerektiren bu oyunda oyuncu hata yapana dek bölümleri ve aşamaları tek tek geçer. Hata yaptığında sıra diğer oyuncunun olur. Ancak oyuncu tekrar oyuna başlarken en baştan başlamak zorundadır.

1-Bölüm

İlk başlayacak oyuncu sayışma ile belirlenir. Belirlenen oyuncu taşları serbestçe yere bırakır. Sonra yerdeki taşlardan diğer taşlara yakın olan, alınması güç olan birini eline alır ve seçtiği taşı havaya atar. Her attığında yerden bir taş alarak, havaya attığı taşı yakalamaya çalışır. Yerdeki taşlar bitinceye kadar işlem devam eder. Eğer havaya attığı taşı kapamaz veya yerden almak istediği taştan başka taşa dokunursa oyun sırası diğer oyuncuya geçer. Birinci bölüm aynı şekilde tek



taş atılarak, yerden tek seferde 2 taş alma, 3 taş alma şeklinde, aynı anda 4 taş almaya kadar devam eder.

2- Bölüm

Taşlar ilk bölümde olduğu gibi serbestçe yere bırakılır. Başparmak ve işaret parmağının arası açılarak bir kale görüntüsü verilmeye çalışılır. Oyuncu yine yerden uygun bir taşı eline alır. Rakip oyuncu parmağın arasından en son geçecek taşı seçer. Bu taşın diğer taşların parmaklar arasından geçirilmesine engel olacak taş olmasına dikkat edilir.

Oyuncu ilk bölümde olduğu gibi seçtiği taşı havaya atar. Taş havada iken rakip oyuncunun seçtiği dışında bir taşı, diğerlerine değdirmeden parmaklarının arasından geçirmeye, yani kaleye sokmaya ve havadaki taşı yeniden yakalamaya çalışır. Bu işlemi isterse iki deneme de gerçekleştirebilir. İlk denemesinde taşı içeri girebileceği uygun bir konuma getirir, diğerinde de kaleye sokar. Bu eyleme, rakip oyuncunun seçtiği son taşı kaleye sokana kadar devam eder. Ama bu sırada taşı başka bir taşa çarptırır ya da havaya attığı taşı yeniden yakalayamazsa oyun sırası diğer oyuncuya geçer.

3. Bölüm

Oyunun final bölümüdür. Taşların tamamı avucunun içinde hafifçe yukarı doğru atılır ve avucun tersiyle taşlar tutulmaya çalışılır. Avucunun tersinde en çok taş kalan oyuncu oyunu kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



Adnan ATAÇ
1954 - Antakya
Öğretim Üyesi

AŞIK

Aşık oyunu koyunların dizinde bulunan dört yüzlü kemik ile oynanan bir oyundur. Tarihi bir Türk oyunudur. Roma Döneminden günümüze gelene kadar, [Türkistan](#) ve [Türkiye](#) başta olmak üzere Türklerin yayıldığı tüm coğrafya bölgelerinde bu oyuna rastlamak mümkündür. Aşık oyununun en yaygın iki ayrı oynanış biçimi bulunmaktadır.

En az iki kişi ile oynanır. Aşık kemiği oyunun ana malzemesidir. Dikdörtgen prizmaya benzer şekilde olan kemiğin, her yüzünün farklı bir ismi vardır. Bu isimler de çeşitli bölgelerde ve dönemlerde değişik adlarla anılmaktadır. Kemiğin daha enli, yüzeyinde çukur olan tarafı, " Aç" (Fik, Cuk, Çil) , bu bölümün tam karşısına denk gelen tarafı, "Tok" (Tök, Dok), dar ve düz yüzeyli olan kısmı "Bey" (Say, Kazak, Kallek, Kelek), bu bölümün karşı tarafında bulunan yüz ise " Kıt" (Tokan, Dalak, Eşek, Dappan) isimleri ile adlandırılmaktadır.

Aşık atmak olarak bilinen bu oyunda oyuncular, aşık kemiğini atmadan önce hangi yüzün geleceği konusunda tahmin yürütürler. Daha sonra ilk sıradaki oyuncu aşık kemiğini baş, işaret ve orta parmağıyla tutup yeterli bir yükseklikten



bir düzleme atar. Tahmini doğru çıkarsa aralarında önceden belirledikleri puanı kazanır. Daha sonra sırayla diğer oyuncularda tahmin yürüterek aşık kemiğini atarlar, oyunun sonunda en çok puan kazanan oyuncu oyunu kazanır.

Cilli ile oynanan Mors'u andıran diğer oynama biçiminde ise oyunculardan her biri, birer küçük aşığı yere çizilmiş bir eşkenar üçgenin veya bir karenin içine dizer. Sonra oyuncular sırayla belli bir uzaklığa çizilmiş olan çizgiden bu küçük aşıklara ellerindeki daha iri aşıklarla atış yapmaya başlarlar. İri aşıkların içleri, vuruşun sert ve başarılı olabilmesi için kurşun ya da balmumu akıtılarak doldurulur ve ağırlaşmaları sağlanır. Amaç, üçgen ya da kare içine konulmuş aşıkları vurmak ve çizilmiş alanın dışına çıkartmaktır. Vurulan aşıq, vuran oyuncu tarafından kazanılır.

Bu vuruşun da kuralları vardır. Bu kurallara göre bazen vuran veya vurulan aşığın durumu da dikkate alınır. Mesela vurulan aşığın kazanılması için, çizilmiş alanın üç adım uzağına gitmesi şarttır.

* Kitabımızda yer almak üzere Sn. Adnan Ataç tarafından önerilen bu oyunun bilgileri www.tonyukuk.net sitesinden alınmıştır.



Benimle Oynar mısın ?



Mine Sensin

1964 - Bursa

Şehir Tiyatrosu Halkla İlişkiler Sorumlusu

Çivi


Oyun en az iki kişi ile oynanır. Oyun alanı için yumuşak toprak bir zemin seçilir. Her oyuncunun bir adet büyük inşaat çivisi (Mıhı) bulunur. Zemine üçgen (oyuncu sayısına göre üçgen, dörtgen, beşgen...) ve üçgene 2-3 metre uzaklıkta atış çizgisi çizilir. Atış çizgisinden üçgene en yakın çiviye atan oyuncu ilk sırada oyuna başlar.

Oyun yere saplanan çivinin, son atılan noktadan dik çizgiler çizilerek diğer oyuncunun hareket etmesini engellemek (hapsetmek) ve ona hareket alanı bırakmamak üzerine kuruludur.

Oyun ilk oyuncunun çivisini, üçgene doğru fırlatmasıyla başlar. Oyuncu attığı çivinin saplandığı en yakın köşesine doğru bir çizgi çeker. İlk tur tüm oyuncular arasında bu şekilde üçgenden çıkan doğrular çizilerek tamamlanmış olur.

2. turda ilk oyuncu çivisiyle tekrar atış yapar, oyuncunun bundan sonraki amacı önünü kesmek istediği bir oyuncunun çizgisine doğru atış yaparak onu engellemektir. Oyuncu, yanana kadar atışları devam eder. (Oyuncunun yanması için çivinin çamura saplanamaması ya da diğer oyuncunun çizgisine gelmesi gereklidir.)





Diger oyuncular tarafından engellenen, çizgilerle sıkıştırılan böylece çıkış noktası kalmayan oyuncu pes eder ve oyun dışı kalır. Oyun bu şekilde tek bir oyuncu kalana kadar devam eder. Tüm oyuncuları eleyen oyuncu, oyunu kazanmış olur.

Benimle Oynar mısın ?



Fatma Özkazaz
1926 - Yalova
Emekli Terzi

KÖŞE KAPMACA

Oyun beş kişi ile oynanır. Oyun alanı içinde birbirine çok yakın olmayan 4 köşe belirlenir. Oyuncular, sayışma ile aralarından bir ebe belirler. Ebe dışında tüm oyuncular kendilerine bir köşe seçer ve köşelerinde beklemeye başlarlar. Ebe de köşelerle belirlenen alanın tam ortasında durur.

Oyuncular, ebe boş kalan köşelerden birini kapmadan birbirleriyle sürekli yer değiştirmeye çalışırlar. Oyuncular, sözde yer değiştiriyormuş gibi hareket edip ebeyi yanıltabilir. Bu değiştirme sırasında ebe, boş kalan köşelerden birini kapığında ortada kalan oyuncu köşesini kaybeder ve ebe olur. Oyun bu şekilde oyuncular yorulana kadar devam eder.



Benimle Oynar mısın ?



Benimle Oynar mısın ?



Mecdettin Ulusoy
1949 - Bursa
Emekli Kimyager

ÇELİK ÇOMAK

Oyun en az dört kişi ile iki grup halinde oynanır. Belirlenen oyun alanı içerisine kanal biçiminde küçük bir kuyu kazılır. Üzerine yatay olarak "çelik" adı verilen iki ucu yontulmuş, ince söğüt ya da kavak dallarından, yaklaşık 20-30 cm uzunluğundaki çubuk bırakılır. Ayrıca yine her oyuncunun elinde bu çubukla aynı özelliklerde ama uzunluğu 70-80 cm arasında değişen sopalar, yani "Çomak" bulunur.

Kuyunun yaklaşık yirmi adım ötesine düz bir çizgi çizilir. Oyuna başlayacak olan grubu belirlemek için her gruptan bir oyuncu, bu çizginin ardından çomaklarını, çeliğin bulunduğu kuyuya doğru atar. Çeliği vurmaya başarabilen oyuncunun grubu oyuna başlar.

Diğer grubun oyuncuları çizginin ardına yerleşirler. Atıcı görevini üstlenen oyuncu çomağı ile kuyudaki çeliği önce havaya doğru sıçratır. Çelik hava da iken, yine çomağıyla vurarak diğer grup oyuncularına doğru fırlatır. Bu vuruşu yaptıktan hemen sonra da çomağını bulunduğu yere bırakır.

Diğer grup oyuncuları çeliği havada iken yakalamayı başarırlarsa bir puan kazanırlar ve atıcı oyundan çıkar. Yakalayamazlar ve çubuk yere düşerse, diğer





gruptan bir oyuncu çeliği, çomağıyla tek hareketle sıçratarak atıcının çomağını vurmaya çalışır. Vurabilirse, grubu puan kazanır ve yine karşı grubun atıcısını oyun dışı bırakır. Vuramazsa diğer grup, sopasının düştüğü yer ile atıcının sopası arasındaki mesafeyi tek ayakla sıçrayarak alması için bir adım sayısı "1 adımda..., 3 adımda... gibi" belirler. Bildirilen sayıda adımla, atıcının çomağını almayı başarırsa grubu, o sayı kadar puan kazanır, başaramazsa puanlar karşı tarafa yazılır.

Sonra taraflar yer değiştirir ve oyun, belirlenen puana ulaşılan ya da belirlenen bir sürenin sonuna kadar devam eder. Belirlenen puana ulaşılan ilk grup ya da belirlenen bir sürenin sonunda en yüksek puanı kazanan grup oyunu kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



Sabahattin GÜMELİ

1937 - Yunanistan/Gümülcine
Emekli Deniz Subayı

KUYU

Oyun en az 3 kişi ile oynanır. Oyunda her oyuncunun birer Cilli'si vardır. Oyun alanının ortasına yaklaşık bir 1 m² lik bir kare çizilir. Karenin köşelerine ve ortasına yaklaşık 2-3 cm derinliğinde küçük kuyular kazılır. Bu kuyulara sağ alt köşeden başlayarak numaralar verilir. Ortadaki 5. kuyu, "şeytan kuyusu" olarak adlandırılır.

Oyuna başlayacak oyuncuyu belirlemek için kuyuların olduğu alana yaklaşık 8m. uzaklıkta bir atış çizgisi çizilir. Oyuncular sıra ile Cilli'lerini atış çizgisine doğru atarlar. Çizgiye en yakın atan oyuncu oyuna başlar. Diğerleri de çizgiye yakınlık sıralarına göre ardı ardına dizilirler.

Oyun iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada oyuncular Cilli'lerini, atış çizgisinden sırayla sağ alt köşedeki 1 numaralı kuyuya, sonra sol alt köşedeki 2 numaralı kuyuya, daha sonra 3 ve 4 numaralı kuyulara sokmaya çalışırlar. Oyunda atışlar, belirlenen sırayla teker teker gerçekleştirilir.

Oyuncu atışını yaptığında Cilli kuyuya girmezse, bir sonraki turda oyuna Cilli'sinin kaldığı yerden devam eder. Cilli Hedeflenen kuyuya girerse, oyuncu bir atış hakkına daha sahip olur ve o kuyudaki Cilli'sini sıradaki kuyuya doğru atar.



Benimle Oynar mısın ?



Ortadaki 5. kuyuya Cilli'sini sokmayı başaran oyuncu 1. aşamayı tamamlar. 2. aşamada amacı, diğer oyuncuların Cilli'lerini vurarak oyun dışı bırakmaktır. Tek oyuncu kalana kadar oyun bu şekilde devam eder.





Aysel (Akderin) Yedikardeş

1943 - Bursa

Ev Hanımı

Çiçek Bahçesi Oyunları

Kayhan'da doğdum, Hisar'da büyüdüm. Annemle babamın mis kokan bahçesinde gül, erguvan, hercai, sümbül, ortanca, sakız, kanarya, latin ve yıldız çiçekleri ile meyve ağaçları yetiştirdiği bir evimiz vardı.

Çocukluğumda pek oyuncak olmadığı için kendi oyunlarımızı ve oyuncaklarımızı kendimiz yaratırdık. Kuzenlerim Ayfer ve Yüksel'le evimizin bahçesinde, yere kilim yaydığımız bir köşede evcilik oynardık. Kiremitleri karşılıklı olarak üst üste koyar, üstünü de daha büyük bir başka kiremitle kapatırdık. Bu ocağımız olurdu. Ocağın üstüne de başka bir kiremitten tencere yapardık. Evimizin "Pazar Yeri"



diye hayal ettiğimiz bahçesinde alış-verişe çıkardık. Şeklini benzettiğimiz tohumları bamyaya diye satın(!) alırdık. Topladığımız bamyaya benzeyen tohumlardan bamyaya yemeği yapardık kiremitten tenceremizin içinde. Yine kiremitten kapağı olurdu tenceremizin.

Yemek piştikten sonra misafircilik oynardık. Misafir gideceğimiz için süslenirdik. Bahçemizdeki güllerin kırmızı yapraklarından ruj ve allık yapardık. Parmak ucu büyüklüğündeki yapışkan, yeşil yapraklardan yakamıza şekilli broşlar yapar, süslenirdik. Kiremitleri terlikle topuğumuzun arasına üst üste koyup topuklu ayakkabı yapardık kendimize. İki adımda dağılırdı kiremitler ama yine toplar, yine topuk yapardık. Misafirlikte bir süre oturup sohbet ettikten sonra "eşlerimiz eve geldiğinde bizi evde bulsun" diye erkenden evimize dönerdik.

6 yaşına geldiğimde babam çarşıdan bir bebek almıştı. Yüzü mika, elleri, ayakları, başı, bedeni talaşla doldurulmuş, saçsız, şapkalı, etek-bluz giydirilmiş, parmakları birleşik bir bebektir. O bebeği görünce çok sevinmiştim. Elime aldığı zaman bir ayağının kısa olduğunu gördüm. Bebek kim bilir ne kadar üzülyordur diye anneme-babama belli etmeden ağlamıştım zaman zaman.







Çocuk Gözünden Oyun

Benimle Oynar mısın ?

UNUTULMUŞ ÇOCUK OYUNLARI

Günümüzde teknolojinin ilerlemesi eskiden oynanılan bir çok oyunun unutulmasına neden olmuştur.

Şimdi eskiden oynanılan çocuk oyunlarının yerini bilgisayarlar, Play Station'lar, Wii'ler, Psp'ler almıştır. Eskiden bahçede oynanılan oyunlar ise günümüzde neredeyse hiç kalmamıştır. Çünkü günümüzde her yer beton yığını olduğu için bahçe kavramı çok azdır. Bu yüzden günümüzde eski oyunlar önemini kaybetmiştir.

ŞİMDİ İSE....

NASIL ENGELLENİR??

Bu saatten sonra bu oyunları yaşatmak çok zor. Ama eğer çocuklar okulda bu oyunları oynarsa yada öğretmenler bu oyunları anlatıp oynatırsa engellemek daha kolay olur. Çünkü çocuklar eğlendikleri oyunları oynarlar. Bu yüzden çocuklar bu oyunları oynayıp eğlenirse bu sorun büyük oranda engellenir, bizde kültürümüzü koruruz.

Begüm Baş / 13 Yaş

Bahçeşehir Koleji



UNUTULMUŞ ÇOCUK OYUNLARI

Günümüzde teknolojinin ilerlemesi eskiden oynanılan birçok oyunun **unutulmasına** neden olmuştur.



Şimdi eskiden oynanılan çocuk oyunlarının yerini bilgisayarlar, Play Station'lar, Wii'ler, Psp'ler almıştır. Eskiden bahçede oynanılan oyunlar ise günümüzde neredeyse hiç kalmamıştır. Çünkü günümüzde her yer beton yığını olduğu için bahçe kavramı çok azdır. Bu yüzden günümüzde eski oyunlar önemini kaybetmiştir.

**Begüm Baş'ın hazırladığı "Unutulmuş
Çocuk Oyunları" Dergisi**



Benimle Oynar mısın ?

SEK SEK

Rakamlar yazılır,
Taş bırakılır.
Üstlerinden atlanır,
Güzeldir sek sek.
1, 2, 3, 4,
5, 6, 7, 8,
Hepimiz eğleniriz,
Mutlu olup güleriz.
Çizgilere basma,
Taşı dışarı atma.
Kurallara uyda,
Kazan bu oyunda.

Ahmet Uluğbey Eken
Bahçeşehir Koleji



SOKAK OYUNLARI

Defne evde oturuyordu, canı sıkılmıştı. Biraz dışarı çıkmak istedi.Kendi kendine; “acaba nereye gitsem, İstanbul kocaman” dedi. Defne İstanbul’un dar sokaklarına gitmeyi düşündü. Ama oraları biraz tehlikeliydi tabi. Ama Defne macerayı ve heyecanı sevdiği için, o dar sokaklara gitmeye karar verdi. Sonra dar sokaklara doğru yürümeye başladı. Ve sonunda dar sokaklara gelmişti. Dar sokaklardan geçerken ileride birkaç çocuğun oyun oynadıklarını gördü. Ve onlara katılmak istedi. İçinden; “Acaba bu çocuklar ne oynuyorlar? Onlara katılabilirim, zaten canım çok sıkılmıştı biraz eğlenmekten zarar gelmez” diye söylendi. Sonra çocukların yanına gitti. Ve onlara; “Acaba sizinle oynamamın sakıncası var mı;?” dedi. Çocuklar; “ Hayır! Sen bir kızsın biz kızlarla oynamayı pek sevmeyiz. Sen neden kendi arkadaşlarınla gidip evcilik oynamıyorsunuz?” dediler. Defne; “Ben evcilik sevmem. Ve ayrıca siz ne oynuyorsunuz da beni istemiyorsunuz?” dedi. Çocuklar; “Biz uzun eşek oynuyoruz. Sen uzun eşek oynayamazsın.”dediler. Defne; “Neden ki, oynayabilirim.”dedi. Çocuklar; “Pekala oyna o zaman, bakalım ne kadar iyisin.” Dediler. Sonra oyuna Defne de katıldı ve oyuna başladılar. Bir süre sonrasında Defneye olaylı bakışlarla sırtıyorlardı. Defne atlamaya hazırlandı ve atladı.

Bir anda Defne ne olduğunu anlamadan çocuklar geri çekildi ve Defne bir anda yere güüm! Diye düşüverdi. Biraz canı acımış ve yaralanmıştı. Defne çocuklara çok kızdı ve çocuklar ona gülüyorlardı. Defne’de oradan çekip gitti. Eve geldiğinde Annesi; “Defne, ne oldu sana böyle?” dedi. Defne; önemli değil anne, düştüm ve yaralanmadım” dedi. Sonrada odasına çıktı ve içinden; “Bir daha o dar sokaklara gidip sokak çocuklarının oynadığı oyunlara katılmayacağım” dedi.

Ayşe Sude Özkürkçü / 13 Yaş

Bahçeşehir Koleji



SOKAK OYUNLARI

Ben bu resimde arkadaşlarımla oynadığım oyunları çizdim. Mesela; saklambaç oynunu arkadaşlarım sıkılana kadar oynarız. En çok sevdiğim oyunlardan biri de ebelemecedir. İp atlamayada bayılırım. Seksek oynamayıda severim ama resimde yer bulamadığım için çizemedim. Saklambaçta bazen hile yaparım, zaten yapmayan yoktur. Resimde bir oyun daha çizmişim. 7 kule bu oyunu genellikle çimenlerde oynarız. En çok teyzemlerin evinin bahçesinde oynarız 7 kuleyi. Resimdeki oyunlar: 7 kule, ebelemece, saklambaç, ortada sıçan, ip atlama. Şimdi size birkaç tekerleme söyleyeceğim: İngiliz, mingili, dekarika, de, a, dumbarika, çiçi, pobo, pin, pan, pon, kırmızı don – elma attım denize geliyor yüze yüze ben vuruldum filize, Filiz Akın evi yakın Cüneyt Arkın kın kın kına gecesi, si si si simitçi ç içi çi çıköfte, te te te televizyon, yon yon yon Yonca Evcimik, mik mik mik miki fare, re re re reklamlar, lar lar lar kocakarılar, koca karı kalktı üç göbek attı yatağına yattı, 1-2-3

Helin Özge Özden / 11 Yaş
Altıparmak Fethi Açıncıçek İ.Ö.O



Benimle Oynar mısın ?



Helin Özge Özden / 11 Yaş



UNUTULAN DEĞERLER

Günümüzde sokak oyunlarına yeterince değer verilmiyor. Eskiden ne bilgisayar varmış ne de bilgisayar oyunları. Annelerimiz, babalarımız, anneannelerimiz, dedelerimiz... Onlar, teknoloji gelişmemişken ne yapıyorlardı? Sokakta arkadaşlarıyla o eski oyunları oynuyorlardı. Çocukluklarını neşeye, mutlulukla, heyecanla yaşıyorlardı. Şimdi ise öyle mi? Tabi ki hayır. Çocuklar şimdi evde, bilgisayar başından kalkmıyorlar. Bu, geleceğimiz açısından da çok zararlı. Gelecek kuşaklara ebe olarak bilgisayar oyunları mı kalacak? Yoksa körebe, uzun eşek, seksek nereye saklanacak? Çocuklarımız bize günümüzdeki oyunları sorduklarında sadece bilgisayar mı diyeceğiz? Bu yüzden hiçbir zaman sokak oyunlarını unutmamalıyız. Gelecek kuşaklara bilinmeyen, unutulmuş, değer verilmemiş bir oyunu nasıl anlatabiliriz ki? Ancak bu oyunları hatırlayarak, unutmayarak...

Zeynep Ceren Doğangün / 13 Yaş

Bursa Bahçeşehir Koleji



Benimle Oynar mısın ?



Zeynep Ceren Doğangün / 13 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Melek akır / 10 Yaş



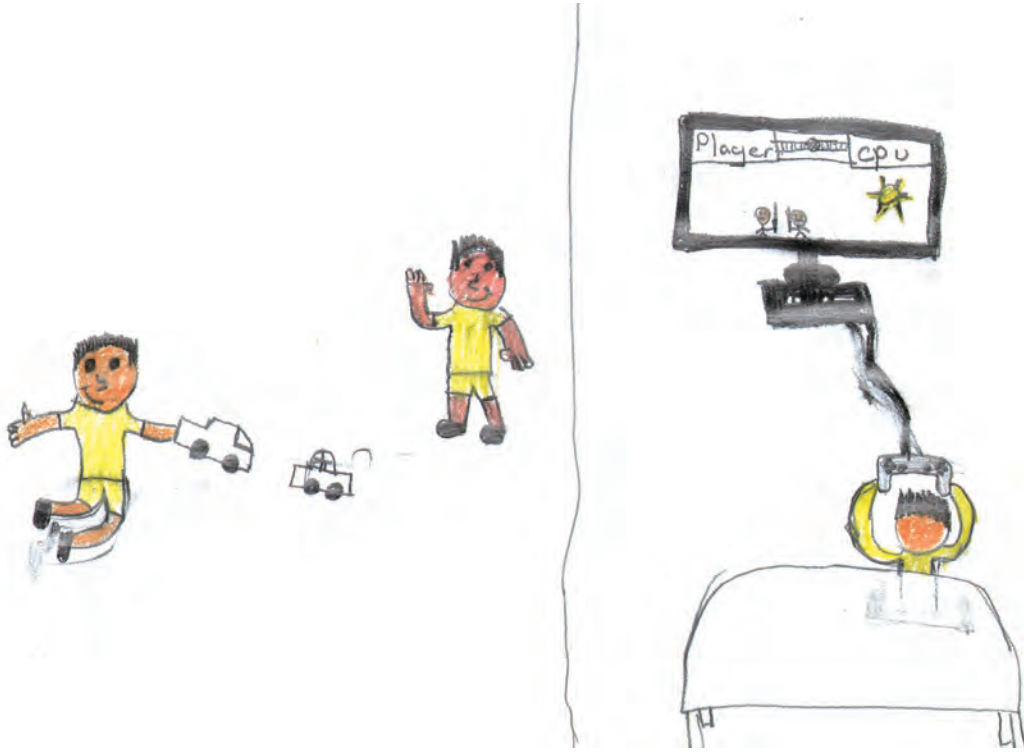
Benimle Oynar mısın ?



Melike Başak / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Mert Arın / 8 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Mert Güler / 9 Yaş



Her Çocuk Sokakta Oynamalı

Sokakta oyun oynamak beni çok mutlu ediyor. Çünkü mahallemdeki arkadaşlarımla birlikte oluyorum. Onlarla bazı şeyleri paylaşmak sokağımızı ve bulunduğum çevreyi sevmeme neden oluyor.

Mahalledeki arkadaşlarımla sokakta oynamak arkadaşlık ilişkilerimizi güçlendiriyor. Enerji harcayarak oyunlar oynayabiliyoruz. Paylaşmayı öğreniyoruz ama en önemlisi sokakta oyun oynayabilmek için sokağımızın buna uygun olması lazım. Bu da cadde üzerinde oturan çocuklar için büyük bir sorun. Onlar sadece parklara gidip oynayabiliyorlar. Bu çocukların oyun deyince akıllarına en çok bilgisayar oyunları geliyor. Bunun için çocukların sokakta oynamaları daha sağlıklı ve gelişmelerine yardımcı oluyor.

Güzel ve iyi huylu arkadaşlarımız olursa onlarla sokakta değişik, eğlenceli oyunlar oynayabiliriz. Bu oyunlar kimseyi kırmadan ve zarar vermeden oynanılırsa arkadaşlarımızla birlikte iyi zaman geçirmemizi ve bilgisayardan uzak durmamızı sağlar.

Eray Sertakan / 10 Yaş

Altıparmak Fethi Açıan Çiçek İlköğretim Okulu



Yaz Tatilinde Sokak Oyunları

Sokak oyunları, şehirde yaşayan biz çocuklara biraz uzak olsa da, zaman zaman yer bulabilirsek arkadaşlarımla evimizin çevresinde neşe içinde oynadığımız oyunlardır.

Sokak oyunları yaz tatilinde Trilye'ye gittiğimizde bol bol oynuyorum. Çünkü oradaki çocuklar sokaklarda korkmadan özgürce oyun oynuyor. Bende onlara zevkle katılıyorum. En çok oynadığım oyun saklı kaçak bir kişi ebe oluyor. Diğer oyuncuları bulup sobelıyor. Saklanmak için çok yer olduğundan dolayı ebenin işi biraz zor oluyor. Bu bazen çok uzun süren oyunlar haline gelebiliyor. Topla oynanan oyunlarda çok zevkli oluyor. Özellikle kurduğumuz takımlarla oynadığımız futbolun tadına doyum olmuyor. Daha çok kız arkadaşlarımızın oynadığı ip atlama, sek sek, gibi oyunları da zevkle keyifle seyrediyorum. Şimdi aklıma gelmeyen birçok oyunları da hep birlikte oynuyoruz. Annem ve babam akşam olunca beni zor alıyorlar. Nasıl yorulduğumu size anlatamam hemen yatıp uyuyorum. Kışın şehirde hasret kaldığımız, oyunları yaz tatilinde oynamaya doyamıyorum.

Bu sokak oyunlarını oynarken başımıza ufak tefek azda olsa kazalar gelmiyor değil. Bunlardan bazen ciddi boyutlarda olabiliyor. İşte o zaman çok canım acıyor. Ama iyileşince her şeyi unutup oyuna geri dönüyorum.

Sanki o acıyı çeken ben değilmişim gibi. Ne olursa olsun ben sokak oyunlarını çok seviyorum. Böylece bilgisayardan ve zararlı oyunlardan uzak kalıp keyifli vakit geçiriyorum. Bu güzelliği tatmayan arkadaşlarım içinde çok üzülüyorum.

Kubilay Evirgen / 9 Yaş
Mithatpaşa İlköğretim Okulu



Benimle Oynar mısın ?



Mustafa Kösterli / 9 Yaş





Osman Çetin / 8 Yaş



SOKAK OYUNLARI

Bütün çocuklar sokak oyunları oynamayı sever. Sokak oyunları, çocukların büyük bir eğlence kaynağıdır. Ama bu oyunlar betonda değil çimende oynanabilir. Sokak oyunları bulunmasaydı çocuklar sıkıntıdan patlardı. Çocuklar saklambaç, yakalambaç, yerden yüksek, ebelemece, yakantop, futbol, voleybol vb. oyunları oynamayı çok sever.

Eski zamanlarda sokak oyunları, günümüzde oynanan oyunlardan daha çeşitlidir. Ama sokak oyunları günümüzde çokça oynanmaktadır. Eskiden, birdirbir, yedi kule vb. oyunlar oynanırdı. Şimdi ise daha değişik ve daha güzel oyunlar var olmaktadır.

Hiçbir zaman başkasını rahatsız ederek oyun oynamamalıyız. Başkalarını rahatsız etmeden ve onların evlerinin camlarını kırmadan oynamalıyız. Evlerin camlarını kırarak ve insanları rahatsız edici bir davranışta oyunumuzu oynarsak, çevreye karşı duyarsız oluruz ve kimse bizle oynamaz. Onun için, insanları rahatsız etmeden oynamalıyız.

Enes Erbay / 11 Yaş

Altıparmak Fethi Açan Çiçek İlköğretim Okulu



Benimle Oynar mısın ?



Pınar Yılmaz / 9 Yaş



OYUNU YAŞAMAK

Oyun oynamak her çocuğun hakkıdır. Oyun oynayarak hem eğlenir, hem de hayatı tanırız. Arkadaşlık ilişkilerimiz gelişir. Oyun kurallarına uymak bizi hayata karşı da hazırlar. Hayatımızın her döneminde kurallarla yaşamayı öğreniriz.

Öğretmenimiz birinci sınıftan beri bize uymamız kuralları açıklarken “Sevgili çocuklar, kurallar bizim içindir. İyiliğimiz için kurallar vardır” derdi. Bir gün koşarken düşen bir arkadaşımız o kadar çok ağlamıştı ki... O zaman öğretmenimizin bu sözlerini hatırlardık.

Oyunlar bizi hayata hazırlar. Oyun sayesinde biz hayatı tanırız. Bir gün bahçede arkadaşarımla ip atlıyorduk. Birden aramızda bir tartışma çıktı. Ayşenur hem ip atlıyor, hem de kraker yiyordu. Bitirince paketini yere attı. Serap onu uyardı ama Ayşenur aldırmış etmedi. “Yerler pis, elleyemem, bana ne!” dedi. Serap çok üzölmüştü. Çöpü alıp attı. Onun bu hareketini gören Ayşenur, Serap’tan özür diledi. Neşe içinde tekrar ip atlamaya başladık.

İşte yaşadığımız bu olaydaki gibi oyun içinde önemli şeyleri öğrenmişdik. Birbirimizi kırmamayı, çevreyi korumayı bu olayı bize öğretmişti. Yanlışımızdan ders çıkarmıştık.

Annem çocukluğundaki oyunları anlatınca öyle hoşuma giderdi ki... “Bizler şanslıydık” der. “Oyun alanlarımız çoktu. Doyasıya oynardık.” Bu nedenle annem,





Serhat Semerci / 9 Yaş

babam benim de çocukluğumu doya doya yaşayabilmem için ellerinden geleni yapıyorlar. Bahçesi olan bir apartmanda ev aldılar. Bahçemizde annemin öğrettiği oyunları arkadaşlarımla oynuyoruz. Bu oyunlarda, öğrendiğimiz kurallara uymayı, paylaşmayı, saygı, sevgiyi, yaşantımızın diğer alanlarında da uyguluyoruz.

Her çocuk temiz bahçe ve oyun alanlarında oynayabilmeli. Hayatı oyunlar içinde öğrenmelidir.

Sare Durusu / 10 Yaş

Altıparmak Fethi Açıan Çiçek İlköğretim Okulu



Benimle Oynar mısın ?



Eslem Çakır / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Sude Petek Yavaş / 8 Yaş

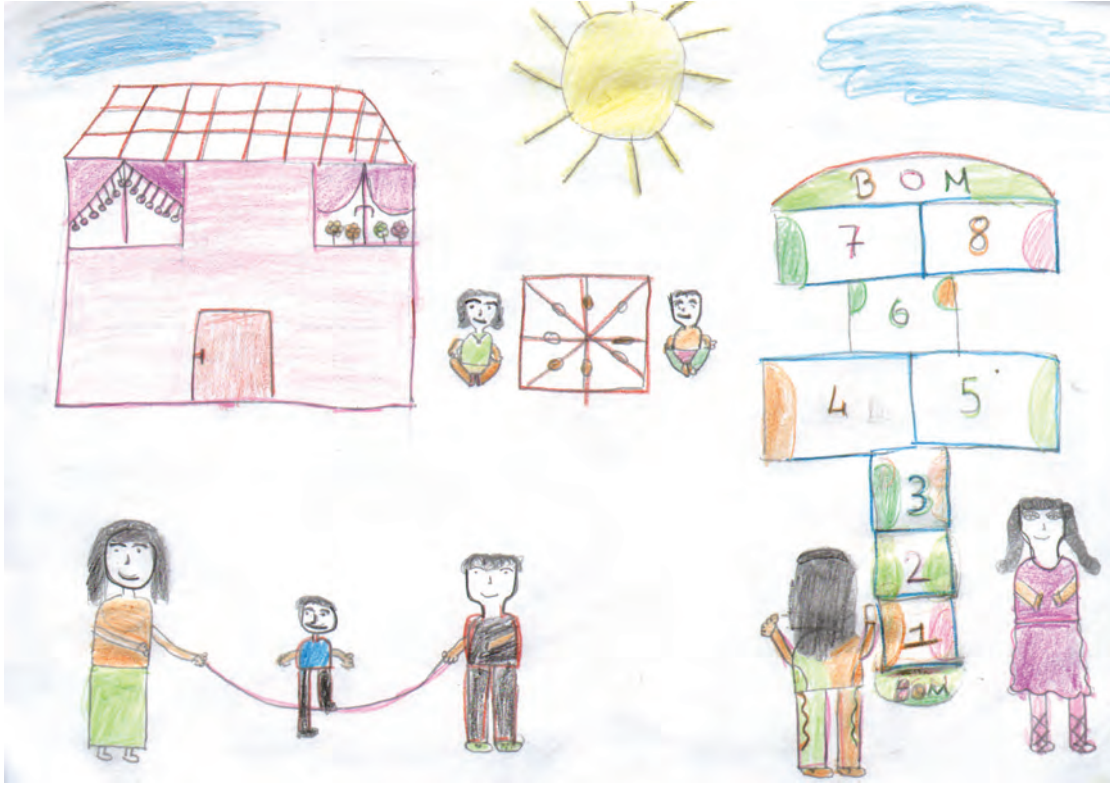


Benimle Oynar mısın ?



Suğra Yüksel / 11 Yaş





Tülay Gözaçan / 9 Yaş



Benimle Oynar mısın ?



Yunus Can Yazlı / 9 Yaş



BİR ZAMANLAR
ONLAR DA ÇOCUKTU

Bir Zamanlar Onlar da Çocuktu

Benimle Oynar mısın ?



RECEP ALTEPE

1959 - Bursa

Derslerimiz dışındaki çoğu zaman sokaklarda geçerdi. Her coğrafyada olduğu gibi değişik sokak oyunları vardı. O zamanlar televizyonun da olmayışı sokaklarda olmamızı sağlardı.

Her zaman oynadığımız sokak oyunlarından olan saklambaç gibi oyunlar her ortamda; sokaklarda, okul bahçesinde oynananabilirdi. Saklambaç, körebe, istop, yakan top gibi çok eğlenceli oyunlarımız vardı. Bunlar halen çocuklar tarafından günümüzde oynanmakta.

Diğer önemli oyunlarımızdan biri de misket oyunu, bizim Bursa'da cilli dediğimiz oyundu. Değişik şekillerde oynanıyordu. Örneğin bunlardan biri de "cilli kuyu"

oyunuydu. Oyunda kuyu açılır ve amaç diğer oyuncuların cillilerini vurarak kuyuya düşürmektir. Bu şekilde kuyuya cillisi düşen oyuncu oyundan çıkardı. Başka bir cilli oyunu da "çak" diye isimlendirdiğimiz oyundu. Cillilerle birbirini vurma şeklinde oynanırdı vuran cilliyi alıyordu. Bu oyunlarla cilli konusunda uzmanlaşan, her attığını vuran arkadaşlarımız vardı. Onlarla kolay baş edemiyorduk tabii. Bizim mahallede de cilli uzmanları Çakır Osman ile İki Kafa Metin'di. İkisi de maşallah taşın arkasındaki cilliyi bile havadan atarak vuruyorlardı. Biz de bu konuda çaresiz kalıyorduk çünkü biz ancak gördüğümüzü vurabiliyorduk.

Sokaklarda, gittiğimiz pikniklerde, tüm açık alanlarda oyunlar sayesinde güzel vakit geçiriyorduk. Tabii ki o zaman çok fazla spor tesisi yoktu boş bulduğumuz tüm alanlarda bu oyunları oynuyorduk. Oynayabileceğimiz her yer bize oyun alanıydı. Elimize geçirdiğimiz her argüman bizim için oyun aracıydı ve bulabildiğimiz her şeyi oyuna çeviriyorduk. Okula başlamadan önce oynadığımız çember çevirme oyunu da bunlardan biriydi. Çemberleri çevire çevire tüm Bursa'yı gezerdik. O günlerde Tayakadın Mahallesi'nde oturuyorduk. Tayakadın Mahallesi'nden o çemberleri çevire çevire Çekirge'ye kadar gittiğimizi, Acemler yokuşundan aşağı indiğimizi, sonra bugünkü İzmir yolundan tekrar Tayakadın Mahallesi'ne döndüğümüzü hatırlıyorum. Oralara kadar nasıl gidip döndüğümüzü hiç anlamazdık. Gittiğimiz her yere yaya giderdik, pek otobüse binme alışkanlığımız yoktu. Uzak mesafeler ne olursa olsun, en fazla yarım saat yürüyerek ulaşılabilirlik.

En sevdiğimiz oyunlardan biri de futboldu. Her alanda taşlardan kale yapıp hemen maça başlıyorduk ve bunlarla vaktin nasıl geçtiği belli olmuyordu. Güzel anılar yaşandı. Oynadığımız oyunlardan biri de çelik çomaktı. Bir büyük sopa ile küçük sopanın fırlatılması ve uzak mesafeden bunun yakalanması gerekiyordu.

Elimize bir şey geçirip atılan odun parçasını yakalayabilmek için bu konuda büyük mücadele veriyorduk. Bu da en sevdiğimiz, heyecanlı oyunlardan biriydi.

Benimle Oynar mısın ?



ERDEM SAKER

1936 - Bursa

Ben Tahtakale’de büyüdüm. Evim Tahtakale’deydi. Süleyman Çelebi İlkokulu’nda okudum. Sokaklarımız Arnavut kaldırımını kaplıydı. Arkadaşlarımla oynadığım iki alan vardı. Bir tanesi Hacisevinç Çıkmazı; şu anda orada hala çalışan bir fırın var, Musa’nın fırını, onun karşısında Hacı Sevinç yatırını vardı. Dilek tutmak için insanların ziyarette bulunduğu bir yatırıdı burası. Yatırın ahşap kapısında bir delik vardı deliğin arkasında da bir raf. Yatırı ziyaret edenler oraya helva koyarlar, dua ederler ve giderlerdi. Biz de mahalleli çocuklar olarak o helvaları alır yerdik.

Hacisevinç Çıkmazı’nda oynadığımız oyunlardan biri seksek oyunuydu. Yer asfalt değil Arnavut kaldırımını bir “T” çiziyorsunuz karelere bölüp “T” nin dik ayağında ve yatayında ve dik ayağının ucunda tek ayakla sıçrıya sıçrıya “T”nin sağına ve soluna gidip geri dönüyorsunuz. Başardığınızda bir puan alıyorsunuz. Puanın karşılığı ise sigara kutularının kapaklarıydı. her kutunun değeri farklıydı. Kutuların değerleri markasına göre değişiyordu.

Diğer oyun alanımız Üftade Cami önündeki kaleydi. Kalenin üstü topraktı, oraya çıkar ve bilye çukurları açardık. Hepimizin bilyeleri vardı. O bilyelerden de en değerli olanlar madeni olanlardı. Toprak bilyelerimiz de vardı. Hepsisi farklı renklerdeydi. Bu bilyeler için birbirimizle kıyasıya yarışırđık.

Aramızda sohbet ettiğimiz zamanlar da olurdu. Kalenin üzerine çıkar, hem konuşur hem de oradan bütün Tahtakale’yi izlerdik. Lise yıllarında, bisiklete



binmeyi çok severdim. Futbolda pek becerim yoktu. Ortaokulu Erkek Lisesi'nde okudum. Beden eğitimi öğretmenimiz rahmetli Reşat Esmem salon olmadığı için yağmur olduğu zaman sınıfta ders yapar sporları çizerek anlatırdı. Mesela kayağı anlatırdı; kayak nasıl yapılır hareketlerin hepsiniz çizerdiniz tahtaya... Ben 45 yaşında kayak öğrendim. Reşat Hoca'nın aynen anlattıklarının geçerli olduğunu o zaman anladım karın üzerinde.

Reşat Hoca futbolu da çok güzel anlatırdı. Mesela frikik nasıl atılır... Topu koyarsınız topu nereye göndereceğinize dair beyninizin en üst noktasından tırnağınızın ucuna kadar konsantre olursunuz ve ona göre vurursunuz. Bir gün maç yapılıyor, beni de aldılar oyuna ama ben maçta başarısızım, topa falan pek ulaşamıyorum. Sonra frikik oldu, arkadaşlar Erdem sen at dediler. Ancak hocanın anlattıklarını iyi dinlemişim; koyduk topu, hocanın dediğini yaptık ve tam doksandan içeri girdi. Yeteneğimden değil de tesadüf aslında. Hoca onu görünce şaşırdı. Kim attı bunu dedi. "Erdem attı" dediler. "Olmaz öyle şey Erdem atamaz" dedi. Hocanın bu tepkisini yaşadım boyunca hiç unutmadım.

İlkokuldan hatırladığım arkadaşım Ertem evleri hala Tahtakale'de, orada oturuyorlar. Musa'nın üstündeki evdi evleri, çıkmazın dibinde. Uzunoğulları vardı, dayıları eczacıydı. Eski Bursa ailesiydiler. Onların kızı Sevim vardı. Karşıda babası Merinos'ta çalışan güzel bir ahşap evde oturan Remziye vardı.

Çıkmaz sokak oyun oynamak için daha güvenliydi. Sokak adeta bizimdi. Bir de madeni çember vardı. sopayla onu çevirirdik o da bizim o günlerdeki oyun aracımızdı.

Bisiklete binmeyi yeni öğrenmişim. Bir Pazar günü arkadaşlarla itfaiyenin oradan bisiklet kiraladık. O zamanlar Ziraat Okulu'nun olduğu yer mesire yeri idi. Bursa'nın pazar günleri tıklım tıklım dolu olan yeri. Ziraat Okulu'na kadar gidip bisikletle döndük. Ama babamdan falan izinsiz gittik döndük. Sonradan babam öğrendi, kulağımı şöyle bir çekti. Çünkü hakikaten riskliydi.



Benimle Oynar mısın ?

Yine lise çağlarımda şimdiki Merinos Stadyumunun olduğu yer amatör kulüplerin maç yaptığı bir yerd. Daha Bursaspor kurulmadan önce, etrafında da çok güzel bisiklet parkuru vardı. Biz maç seyretmeye giderdik ama gayemiz bisiklete binmekti. Etraf yemyeşil, bina falan yoktu dere akardı. Pazar günleri orada bisiklet keyfi yapardık. Liseden arkadaşım Teoman Başkan, Fevzi Küçük Özer, Mustafa Egel vardı. Arkadaşlıklarımız çok güzeldi, ben kimseyle kavga ettiğimi hatırlamam. Oyun oynayınca bazen kazanır, bazen kaybederdik ama kavga etmezdik. Böylece köklü bir dostluk oluyor ve kendi kendini yetiştirmiş oluyorsun, becerilerin ortaya çıkıyor.

Reşat Hoca'yı örnek olması açısından da anarım. Beden eğitimi dersinde bir kasa koydu ama kendisi eşofman falan giymiyor, kravat takım elbise falan geldi. Kasadan nasıl atlanır diye tarif etti. Ve millet başladı atlamaya, ben o kasaya bir tosladım ve ondan sonra da yedi yıl o kasadan hiç atlayamadım. Diğer derslerim çok iyi olmasına rağmen bu dersten hep düşük not aldım. Lise son sınıfta dışarıdan gelen jüri vardı, hareketler için kasa yoktu (kasa olsaydı yine düşük not alacaktım) ve diğer hareketlerin tamamını yaptım, bu sayede ilk defa o dersten on aldım.

Ben 45 yaşında kayak öğrendim spor yapamadım ama meslek yaşantımda benim bu acı tecrübemi çocuklara yaşatmamak anlamında, bir spor kulübü olan DSİ Nilüferspor'u kurdum. Türkiye'de sekiz branşta örnek bir kulüptür. Biz orda oyun niteliğinde spor yaptırmaya başladık.. Hocalar çocukları izleyerek hangi spora daha yatkın olduklarını tespit edip, bak bu voleybolcu, bu basketçi, bu masa tenişi olur yüzer falan böyle ayırıyorduk. Onun için çocuk yaşta bu davranış biçimlerinin çok iyi ölçülmesi lazım.





ERDOĞAN BİLENSER
1952 - Orhaneli / Bursa

Çocukluğum bana göre Bursa'nın en güzel mahallesi olan Umurbey Mahallesi'nde geçti. İpeker Bursa'nın en önemli ipek fabrikasıydı. Fabrikanın geniş bahçesi ve onun karşısında yeşil saha dediğimiz en azından iki üç dönümlük alan, yine üst mahallede olan Talimhane bir futbol sahası kadar.... hepsi bizim oyun alanımızdı. Çocukluğumuzu doyasya yaşayabildiğimiz bir mahallede büyüme şansım oldu.

Bir başka güzellik daha oldu. Sonraları belediye başkanlığı dönemimde adeta çocukluk günlerimle belediye başkanlık günlerim birçok hizmette örtüştü. İpeker'in fabrikasında çocukluğumuzda çadır kurduğumuz ve ok attığımız, kopardığımız dallarla oklar yaylar yaptığımız fabrikada, Bursa'nın çok önemli bir müzesini kurma şansını yaşadım.

Babam adliyede çalışıyordu. Dört kardeşтик. Babam adliyede çalıştığından cumartesi pazarları nöbet tutardı. Taksit ödemelerinden dolayı bazen arkadaşlarının nöbetlerini de tutardı. Adliye binasında koştururduk. Merdiven tırabzanlarından kayardık. Babam zaman zaman görür kızardı. Buna rağmen kardeşlerimle kaymak



Benimle Oynar mısın ?

büyük bir zevkti. Büyük bir tesadüf ki benim belediye başkanlığı dönemimde o binayı Türkiye'nin ilk kent müzesi yapma şansını yakaladım.

Zaman zaman gittiğimiz Hünkar Köşkü yamaçlarında piknik yapardık. O zaman iyi havası vardı Bursa'nın ve bütün Bursa'yı buradan görebiliyorduk. 150.000 nüfuslu Bursa... Ve orada da benim dönemimde bir müze açtık.

Ortaokul yaşlarında, okullar kapanınca çalışmaya başlardım ben. O günlerde Kozahan'da katiplik yapma şansımız vardı. Okullar kapanır kapanmaz yazılırdım. Bir ay sürerdi koza dönemi ve koza dönemi boyunca orada katiplik yapardım. Şimdi Faruk Saraç Meslek Yüksek Okulu'nun olduğu yer, Muradiye'de Fabrika-i Hümayun dediğimiz yer tütün deposuydu o zaman. Ortaokul dönemlerimde tütün zamanında tütün depolarında katiplik yaptım. Yani tartılan koza veya tütünlerin kilosunu yazma işi idi yaptığımız, önemli bir görevdi. 500 gram bile şaşsanız birine zarar verirdiniz. Çok enteresandır; çocukluğumda nerelerde oynadıysam veya kazanç kapısı olarak çalıştığım yerlerde, daha sonra başkanlığım döneminde oralarda bir hizmet verme şansı buldum.

Yukarıda Temenyeri'nde, su birikintisi göller vardı. Çocukluğumda yüzmeyi orda öğrendim. Küresel ısınmanın olmadığı dönemlerdi ve su tertemiz akardı. Bursa o zamanlar gerekli yağışları alırdı.

O günkü geleneksel yapı içinde ne varsa, hangi oyunlar varsa bizim mahallede (Umurbey Mahallesi) vardı. O mahalleler neredeyse 300-400 yıllık mahallelerdi. Umurbey Camii, Orhangazi'nin oğlu Çobanbey Türbesi, fetih sırasında Bursa'ya ilk girilen surların ilk aşıldığı mahalle. Mahallenin geleneksel yapısı da korunmaktaydı.

Daha üst tarafta Mollaarap Mahallesi'nde 60 öncesinden gelen balkan göçmenlerinin oturduğu mahallenin çocuklarıyla birlikte oynardık sokakta. Böylece kültürel bir alışveriş de olurdu aramızda. Onların Balkanlarda oynadığı

oyunlarla bizim burada oynadığımız oyunlar zaman zaman karışır ve karma oyunlar ortaya çıkardı.

Yeşil sahada ben çok iyi futbol oynayamazdım. Fakat futbol oyunları bana başka bir şey getirdi, hızlı koştuğumu fark ettim. Ve sonradan ortaokulda lisede ve üniversitede atletizm yapma şansını daha o günlerde fark ettim. Lise yıllarında birkaç defa Bursa birinciliğim oldu. Üniversitede Türkiye üçüncülüğüm oldu. 100 ve 200 metre koşardım. Şimdiki çocuklar apartmanlarda oturdukları için öyle bir şansları yok. Ancak okulda fırsat bulduklarında bunları yapabiliyorlar. Biz mahallede bu şansları yaşıyorduk. Bir de benim ikili oyunlarda biraz mızıkçı tarafım vardı. Çok oyun oynamazdım ama oynadım mı çok iddialı olurum. İddialı olunca da daha baskın olurum. Sıkıştığımızda da mızıkçılık yapardım.

Özetle bugüne baktığımızda çok iyi bir çocukluk dönemi geçirdiğimi görüyorum. Ekonomik imkanların darlığına rağmen alabildiğine özgürlük... Mahalle sizin, sokak sizin, meydanlar sizin, boş sahalar sizin. Bir de bizim bir şansımız vardı; evimiz boş meydana bakardı. Bundan dolayı ailelerimiz de güven içinde oluyordu. Mollarap Mahallesi'ndeki çocuklar genelde Boşnaktı ve güçlüydüler. Bazen mahalleler arası kavgalar olurdu çocuklar arasında. Benim dezavantajım da bizim çocuklar beni öne atardı ama kavgadan önce eğer uzlaşacaksak tartışma konusunda ben öne atılırdım. Zaman zaman dayak yediğimiz durumlar da olmuştur. Ama çok da şikâyetçi olmamışımdır bir sorunu çözme mücadelesi içinde olduğum için.

Sakaldöken Caddesi'nin Setbaşı'ndaki başlangıcı Kamil Koç apartmanlarının olduğu yer o günkü Bursa'nın adeta çekirgesiydi. Ekonomik imkanları daha iyi olan ailelerin oturduğu bir mahalleydi Setbaşı. Alt tarafta Mahfel, çocukluğumuzda ağabeylerimizin oturduğu yerd. Sakaldöken Caddesi'nden yukarıya doğru çıktıkça sosyo-ekonomik düzey düşerdi. Ama sonuçta düşmesine rağmen aynı

Benimle Oynar mısın ?

sahada buluşur farklı gelir düzeyinden çocuklarla buluşup top oynama ya da başka oyunlar oynama şansını yaşardık. Bugünün Bursa'sında maalesef bu durum çok azaldı. Sosyo-ekonomik durumu iyi olan insanlar ayrılıp, etrafı duvarlarla çevrili kameralarla korunan sitelerde oturuyorlar ve maalesef mahalleler arası sosyo-ekonomik gruplaşma oluştu. Bu aslında çok üzüntü verici bir şey, ben de maalesef şehrin dışında öyle bir sitede oturuyorum. Bundan da ciddi üzüntü duyuyorum. Hatta bu nedenle berberimi değiştirdim. Çekirge tarafındaki berber yerine Setbaşı'ndaki çocukluğumda tıraş olduğum berbere gitmeye başladım. Aynı şekilde çocukluğumda alışveriş ettiğim kasaptan belki yıllar sonra 40 yıl sonra alışveriş etmeye başladım. Bundan da büyük bir keyif alıyorum. Mahfeli görüyorum, Mahfel'in karşısındaki eski Akınspor dediğimiz o kahveleri görüyorum. Maalesef çok azalmasına rağmen, esnafı görüyorum. Son olarak Şen Kasap da el değiştirdi ve çocukluğumuzun çok önemli Setbaşı meydanındaki o Şen Kasap şimdi dürümcü oldu. Oradaki eski manav gitti. Eski şekerciler, pastacılar gittiler. Bereket köşedeki fırın duruyor. Ama gönül isterdi ki Setbaşı meydanında büyük çınar ağacının altındaki iki katlı ahşap karakol da olsaydı... Maalesef şimdi apartmanlar var.

Bana göre mekanlar oyunlar kadar önemli. Kent hafızasında çok önemli yer tutan yerler bunlar. Kent hafızası çok değişiyor. Yakında ben de olmayacağım, bunları anlatan insanlar da.... ama iyi ki sizler tarafından hafıza oluşturuluyor.





MÜZEYYEN SENAR
1918 - Keles / Bursa

Müzeyyen Senar, 16.07.1918 tarihinde Bursa'nın Pınarbaşı köyünde dünyaya gelmiştir. Babası Cerrah lakaplı Mehmet Bey'dir. Bursa'nın Keles ilçesi, Gözegil köyündendir. Annesi Zehra Hanım, Bursa'nın Pınarbaşı Mahallesi'ndendir. Müzeyyen Senar Tophane İlkokulu'na gitmiştir.



Benimle Oynar mısın ?

Müzeyyen Senar bir çocukluk anısını Rafi Dikici'nin Cumhuriyet'in Divası kitabında şöyle anlatıyor:

"Arkadaşlarımın arasında bize pek katılmayan ve genellikle uzakta duran ufak tefek, sarışın bir kız vardı. Bir gün yine arkadaşlarımla şarkı söylemiş, gülmüş eğlenmiş, okuldan çıkıyordum ki, birisi kolumu çekti, ' Müzeyyen, ' dedi, 'bana şarkı söylemesini öğretir misin?' Ben nasıl yapacağımı bilmemekle beraber başımı sallayarak 'Peki,'dedim. Ancak bildiğim ve annemden, öğrendiğim tek metot o söylerken tekrar etme şekli idi. Bin bir güçlkle ona bunu anlattım. Ertesi gün okulun avlusunun bir köşesine çekildik. Ben şarkıdan bir mısra söylüyorum, o tekrar ediyordu. Ancak sesinin volümü öyle yüksekti ki bir türlü istenen nağmeleri çıkaramıyordu. Baktım olmuyor, onu alıp anneme götürdüm. Annem ona sesi yatkın olduğu için sadece türkü öğretti. Ancak sonraki yıllarda birbirimizi kaybettik. 1948 yılı idi. Turnemizin son duraklarından biri Eskişehir'di. O gece sahnede muhtemelen iki saat şarkı söylemiştim. Seyirci dağıldıktan sonra Porsuk Oteline gitmek için kapıya vardığımda karanlık arasından bir hanım çıkarak bana doğru gelip 'Müzeyyen,' diye seslendi. Tanımadım. Çünkü karşımda boylu poslu, bayağı alımlı ve şık giyimli bir hanım vardı. ' Ben Cemile,' dedi. 'Kusura bakmayın tanıyamadım,' dedim. O zaman gülerek, annemden öğrendiği 'A Fadime'm hadi senle kaçalım' türküsünü söylemeye başlayınca hemen ona sarıldım. Beraber otele gittik. Geçmiş günleri andık. Evlenmişti. İki çocuğu vardı. 'Biliyor musun Müzeyyen,' dedi, 'konserdeydin ve sana imrendim. Sahne beni büyülüyor. Yalnız kaldığımda evde çın çın ötüyor, türküler söylüyorum. Ama yapabileceğim bir şey yok. Hem kocam hem de ailesi türkü söylemeyi çok ayıplıyorlar.' Çünkü eşi Eskişehir'in tanınmış ve varlıklı ailelerindendi. Zaman zaman düşünmüşümdür. Kim bilir nice Cemileler sahne ateşiyle yanıp tutuşmuşlardır. Ama ben çok şanslıydım."





ŞUKUFE GÖKÇEN

1957 - Bursa

Çocukluğum Çekirge Caddesi'nde geçti. Çelik Palas'tan sonra Kükürtlü'ye gelmeden evimiz vardı. Evimizin hemen yanında ahşap bir konak vardı büyük bahçe içinde. Binanın bahçesi leylaklarla doluydu. Daha ilerisinde aslanlı köşk vardı. Köşk, Doktor Talat Şahin Bey'indi. Çelik Palas ile bizim aramızda, Çelik Palas'ın bitişiğinde rahmetli Selim Süter'in evi vardı. Sonra onun bitişiğinde Koyuncuların evleri. Çok fazla çocuk yoktu. Koyuncuların çocukları vardı. Onlar da ben ve erkek kardeşimle aşağı yukarı akrandı. İlkokula başladığımız dönemlerde arka tarafta bugün İnal'ın eski okulunun olduğu yerde Sabahattin Taray'ın evi vardı. O da İpek-İş'in müdürüydü yanılmıyorsam. Onların oğulları ve kızları vardı. Onlarla arkadaşlık ederdik, güzel bir çocukluk geçirdim.

Bence şimdiki gençler şanslı değil. Belki de 20 senedir böyle. Doğayla, toprakla, ağaçlarla, ağaca tırmanmak, salıncak yapmakla çocukluğumuz geçti. Bizim orada mahalle kavramı yoktu. Evler çok sık değildi. Hatta anı olarak da anlatmak lazım, bugünkü Kükürtlü Caddesi'nin olduğu yer bir patıkaydı. Oradan Nöğber



Benimle Oynar mısın ?

yengenin evine, oradan daha ileri eşe dosta bayram ziyaretine gidilirdi. Yol falan yoktu, ancak insanlar yürüyordu. Çekirge Caddesi daha dardı diye hatırlıyorum. Kükürtlü'nün bahçesi muazzamdı. Onlar da akraba oldukları için Kükürtlü'nün bahçesi bize eğlence yeriydi. Ailelerimiz bizim başımıza birini vermezlerdi, çok rahat tek başımıza oralara giderdik, zaten trafik yoktu.

Arka tarafta dağ yoluna kadar hiçbir şey yoktu. Sütlüce diye bir su vardı, dedemin zamanında bulduğu. Zamanla o da yok oldu. Orası bizim, ilkokul senelerinde ve daha sonra orta mektep hatta lise dönemlerinde kovboyculuk oynadığımız bayır yoluydu. Ağaçların arkasına saklandığımız, birbirimizi korkuttuğumuz koşturduğumuz yerlerdi.

Bir anı anlatayım: Dedem taze süt içelim yumurta yiyelim diye tavuklar almıştı. Onların beslenmesini babaannem yapardı. Biz ona yardım ederdik. Bunlar aslında oyun değil ama bilgisayar yok, televizyon yok çocuk kitabı bile nerdeyse yok. Doğan Kardeş, Ayşegül gibileri ilkokul sıralarında vardı. Tavuklar gitti çok pislik yapıyor diye babaannemin isyanıyla. Dedem Montofon ineği aldı. Onlara bakacak Ali Dayı vardı kapıcımız. Arka dağa çıkarırdık. Dağ diyorum çünkü o zaman bizim için dağdı orası. Oraya otlamaya götürürdük. Montofon inekleri çok süt veriyor, evde devamlı süt kaynaması, süt kokusu vardı. Tabii ki onu tüketmek gerekiyor. Sütlü tatlı ve de kaymak kahvaltılarda bol bol yenirdi. O süt kokusundan dolayı ben bugün hala süt içemiyorum. Senelerce kaymağı balla karıştırarak yedirirlerdi. Onları bugün bile hatırlamak istemiyorum. Sonunda herkes isyan etti, babaannem de isyan etti. Sonra inekler de gitti. İnekler gitti ama bizim için Ali Dayı ile inekleri otlatmak muhteşemdi. Ali Dayı çubuk yapardı, onun ucunda da iki yaprak kalır, vurmazdın hafif ineğe dokundurursunuz inek yürürdü o bizim için büyük bir heyecandı.

Çocuk iken babamla elimize terlikleri geçirir, kitapları dizer arabacılık oynardık. Çok kız oyunları oynamadım annem Alman asıllı olduğu için anneannem dedem



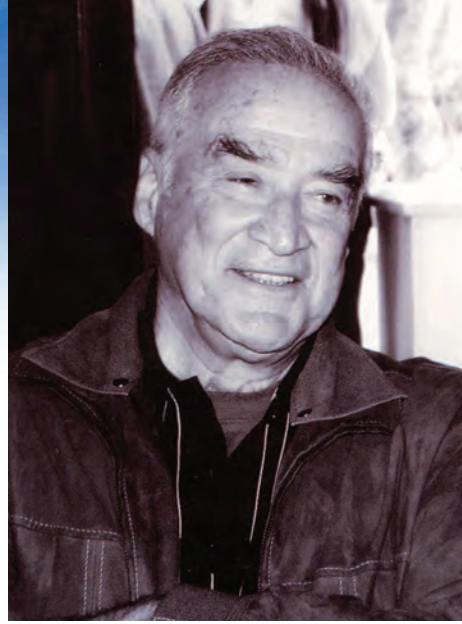
küçük bir bebek getirirlerdi. Bebekle doğru düzgün oynamıyordum. Bir de ayı getirmişlerdi, ayının karnına basınca ses çıkarıyordu. Babam yurtdışından bir tavşan getirmişti. Yine Almanya'dan gelen domino, mikado gibi ailece oynadığımız oyunlar vardı. Bir de kızmabirader o da Almanya'dan gelmişti. Bunlar ilkokul başlangıcında oynadığımız oyunlar. Sonraları mahallemizde komşu çocukları Murat ve Yalçın, erkek kardeşim, ben arka kapıdan dağ yollarına çıkıp, oralarda kovboyculuk oynardık.

Orta mektepte beştaş, sessiz sinema gibi oyunlar oynardık. Aklıma gelen bir oyun daha var o dönemlerden "Sıcak- soğuk". Bu oyunda aklımızdan bir eşya tutardık, diğeri o eşyayı arayıp bulmaya çalışırdı. Eşyaya olan mesafeye göre sıcak ve soğuk deyimleri kullanılırdı. Okul yıllarında arkadaşlar çoğaldı. Okul bahçelerinde İstop oynardık. Bezirganbaşı, mendilli gibi oyunlar vardı. Sek sek oynardık, her yerde oynanan bir oyundu bu. Bir de kalabalık olduğumuzda ip çekme oynardık.

Herkes kendine oyuncak yaratıyordu. Orta mektepte Ok yay yapmayı öğrenmiştim yine bizim Ali Dayıdan. Sapanla oynamaya başladık dedem kıyameti koparttı. O zaman büyükler birşeyi bir kere söylediğinde hemen yapılırdı. Daha çok etrafta koştururduk, ağaca salıncak yapardık, ağaç tepelerine çıkardık. Şimdiye göre çocukluğumuz daha zevkliydi. Televizyon ilk alındığında mahalleden komşular gelir, hep beraber izlenirdi. Geçmişte ilişkiler daha sıkıydı. Bir şey daha paylaşmak istiyorum. Babam bir şeyi tamir edeceği zaman hep beraber yapmak zorundaydık. Bu da benim bugünkü hayatımda kendi başıma birçok şeyi yapmaya sevk etmiştir.



Benimle Oynar mısın ?



MEMDUH GÖKÇEN

1932 - Bursa

Aile ve eskiler arasında (bir zamanlar Nakşibendi Tekkesi olarak da kullanıldığından) tekke diye anılan ve 300 senedir aileye ait olan Maksem Veledi Habib Mahallesi, Ebuşahme Sokak, Veledi Habib cami bitişiğindeki 15 numaralı evde, annemin, dedemin ve haminnemin doğduğu odada doğmuşum.

Cami, Cumhuriyet döneminde evkaf'a alınmadan önce aileye aitmiş. Nitekim doğduğum evin sonradan kapatılmış olan bir kapısı cami avlusuna açılırdı, kolay gidilebilirdi diye.

Harem, selamlık diye ayrılmış irili ufaklı32 oda, 3 katlı koca bir ev. Yabancılar hariç kaçgöç hatırlamıyorum, ama başörtüsü bazen takılırdı. Odaların isimleri bile vardı. Kırmızı misafir odası, Sarı misafir odası, Selamlık, yemek odası gibi.

içinde ablamlarla cirit attığımız, ortalık karıştırdığımız, saklambaç oynadığımız 3 sandık odası vardı, tabi azarı da iştirdik. Neden bilmem İstanbul'da doğmuş olan ablamlardan sanki daha ayrıcalıklıymışım gibi düşünürdüm.



Bahçemizde manolya, dut, erik ağaçları vardı. Agah dayımın güvercinlerini sakladığı güvercinliği ve ceviz ağacının altındaki babama ait kümesi ve tavukları hatırlıyorum. Sokağa pek çıkartılmazdık. Ablamlarla bahçede ve avluda saklambaç, sek sek, çember çevirme oynardık.

Anaokuluna, Özel Reyhan Okulunda giderdik ablamlarla. Sırt çantaları ile koşa oynaya, şarkı söyleyerek Maksem'den Ulucami'ye, sonra Kapalı Çarşı, Yorgancılar Çarşısı ve fabrika yanından Reyhan'a okula. Sonra da yaşımı büyüttürdüler, doğru Galatasaray Lisesi'ne

Ailemin tek oğlu olmama rağmen babam, erkek çocuk hayatı öğrenmeli, "dövmeli, dövülmeli" düşüncesi ile kendisi gibi 7 yaşında beni Galatasaray Lisesi İlkokuluna yatlı gönderdi. (Ortaköy'de Deniz Kıyısı)

Babam ziyaretime 12 sene içinde belki 3, belki 4 kez geldi. Kim bilir, belki de kendisi çok başarılı bir okul dönemi geçirmiş olmasına karşın, benim önceleri iyi notlar alırken, lisede notlarımın düşmesinden dolayı sınıf arkadaşları olan müdür ve müdür muavinine karşı benden utandığından... Gerçi hiç ikmale bile kalmamıştım.

Yazları Çekirge'ye, Kükürtlü'nün karşısındaki sayfiye evimize giderdik. O zamanlar (40'11 seneler) Altıparmak'tan Çelikpalas'a, oradan da Çekirge'ye kadar cadde üstünde tek tük ev vardı. Önceleri bir saat, sonra yarım saat, sonralarda da çeyrek saatlerde otobüs işlerdi. Bazı duraklar mecburi, bazıları ihtiyari idi. Evin önündeki bahçede tavla oynar, topaç çevirir, çizboz oynar, ip atlar, bezik öğrenirdik. Sıkıştırılmış kağıtların üstünü sicimle sarıp top yapar, oynardık. Kullanılmış, o zaman zar zor bulunabilen bisikletime biner, yıkar, tamir ederdim.

Ayrıca "Kaptan" diye tabir ettiğimiz bir bilye oyunu vardı; Toprağa bilyenin gireceği beş oyuk yapılır, uzaktan onların içine bilyeleri sokmaya çalışırdık.



Benimle Oynar mısın ?

Yakındakileri vurarak uzaklaştırmakta gerekiyordu.

Oyuncaklarım sopa, çember, telden yapma direksiyonlu otomobil, çomak, evde ise halı üzerindeki desenden yollarda otomobilcilik oynadığım kibrit kutuları... Harp yılları ve sonraları, yokluk dönemi...

Babamın 1946 yılında aldığı Hudson otomobilden önce fabrikaya gidip geldiği "Arap" adlı iri Romen atı ve "Brik" denen arkasında seyis oturma yeri olan bir arabası vardı. Akşamları 200m. ilerideki viraja geldiğinde, atın ayak seslerini duyar duymaz oyunlar kalkar, terler silinir, kedimiz saklanır, hizaya geçerdik. Çekirge Caddesi o kadar sessizdi. ...

Aileden imkan sahibi olmamıza rağmen biz çocukların, yokluğunun ne olduğunu öğrenmemiz gerekiyordu. Fransızca için yabancı mürebbiyem vardı. Evde hizmet eden 2-4 kişi bulunurdu, ama hiç şımartılmadık. Önümüze ne konduysa yemek zorundaydık. Pirinç tanesi tabakta bırakılmazdı. "Bunu bula-mayanlar var" diye öğrendik.

Sınıfı geçmişim. İkmal yok, tatil... 15 gün sonra her sabah 07.30 doğru fabrikaya. "Çalışanlardan önce gidecek, onlardan sonra işten çıkacaksın." Her bölümde en zor, en kirli işlerde çalıştırdı rahmetli babam, yanında çalıştıracağı insanların haleti ruhiyesini öğrenip ona göre hareket etmek için. Şiarımız buydu.

Evde ağladığım olmuştur anacığıma. "Sınıfı geçtim, arkadaşlar Uludağ'a, Mudanya'ya, ben fabrikaya çalışmaya" diye... Babam şimdi yaşasa elini değil ayağını öperim beni böyle yetiştirdiği için. Şimdi bakıyorum bir çok aile "aman evladım, canım evladım"la 2. nesilde yok olup siliniyorlar.

Mudanya'da evimiz ve "Kanarya" adlı Latin yelken takımları olan bir sandalımız



vardı. Hava poyraz, babamın tek tatil günü. Dayımıza "Hadi Agah!" ... Der, sandal dalgardan denize... Ben ortalıktan pırr ... Çağırırlar zorla sandala, yelkene... Dümen yekesinin oraya sinerim, bir yandan veryansın içimden söylenirim, bir yandan çıkarırım, kim dinler "Erkek çocuk alışacak".

Alıştım da. Yüzme, kürek, yelken, motor, su kayağı her türlü spor. 74'den beri amatör, 5 senedir de yat kaptanıyım. Yaş 76, hala denizlerdeyim.

Yüzme mi? Sandalla kürekle "İncirdibi /Arnavutköy'e" gidilirdi. Bir gün, yaşıım 6-7 olmalı. Arnavutköy'deyiz. Deniz yosunlu ve yüzme bilmiyorum. Sandaldan denize attılar "Yüz bakalım" diyerek. Yosunlara değmemek için çırpına çırpına, doğru kıyıya. Sonra "Gidiyoruz, gel bakalım" diyerek tekrar sanda la. Yüzmeyi öyle öğrendim. Şimdilerde kapalı yüzme havuzlarında ders alınıyor. Yazın hala 1 km. yüzüyorum.

Liseden sonra üniversite için gittiğim Almanya'dan dönünceye dek, Bursa'yı pek tanımadım, yaşayamadım. 12 sene 9 ay okul, 1.5 ay fabrika, 1.5 ayda Uludağ, Mudanya idi çocukluğum. Ama buna rağmen ilginçtir, ailede bir ben Bursa aksanıyla konuşurdum, geliyom, gidiyom... Diye

5-6 yaşlarında ben "rrr" diyemez "vvv" derdim. Bir gün sofrada babam "oğlum rrr de" dedi, ben tabi" vvv; babam "rrr; ben "vvv': Sonunda "ulan m de!" dedi, terlik elinde ayağa kalktı. Tabi ben ondan önce, ben önde o arkada sobanın etrafında koşuşturuyoruz. O "m de'; ben "vvv" diye diye... Sonunda korkudan bir "rrr" çektim, o gündür bu gündür. "m" derim. Psikologlar bugün buna ne der acaba?

Çekirge Caddesinde, şimdiki İntam'ın karşısında Celal Bayar'ın baldızı Zarife Hanımın evinde kiracı idik. Sene 1938... Atatürk'ün öldüğü sene, çok iyi hatırlıyorum. Çünkü babamı ilk defa ağlarken görmüştüm.



Benimle Oynar mısın ?



MEHMET ERBAK

1950 - Bursa

Babamın çocukluğunda yaptığı, benim zamanımda olamayan bir şey var. Babam anlatırdı; Orhan Camii'nin arkasında ki havuzun olduğu yere develer gelirmiş. Orda çocukları develer gezdirirlermiş. Bizim böyle bir şansımız yoktu. Ama biz de buna karşılık faytonla, atlı kızaklarla gezdik. Bu faytonlar oyun olmasa bile bir sosyal aktiviteydi bizim için. Faytonla Yeşil'den Çekirge'ye gitmek bambaşka bir keyifti.

Bisikletlerimiz vardı çocukken. Hala bisikletim duruyor. Bisikletle Erol Türkün ile beraber Çekirge'den çıkıp Heykel'e gidip - geri gelmek büyük keyifti. Mudanya'da, Burgaz'da bisiklet üstündeydik. Bisikletle simitçiye, bisikletçi Haydar abiye giderdik. Zafer Plaza'nın arkasında bisikletçi vardı çok meşhurdu.

Futbol topu olaydı. Futbol topu olan çocuk kraldı. Bir kere futbol topu bulmak çok zordu. O zamanki top deseni köşeli değil boyunaydı. Topa biraz sert vurduğunda dikişi patlardı. Mahalle aralarında futbol oynardık o zamanlar bunun hiç tehlikesi yoktu çünkü araba bu kadar yaygın değildi. İki tane taşı koyar kale yapardık. Takımı kurar, zengin bir hayal dünyası içinde o topun peşinde üç saat koşardık.



Tayyare oyunu vardı. Yere "T" çizilir böyle kare kare sayılar yazılırdı 1,2,3,4,5,6 ondan sonra elinize bir taş alırsınız atarsınız arkanıza doğru. O size artı puan getirirdi. Sekerek, tek ayakla, çizgilere basmadan ilerleyip taşı alıp geri getirirsiniz. Taşı dışarı atmamalısınız, o zaman sıra diğer oyuncuya geçerdi. En çok puan toplayan oyunu kazanırdı.

Bir de düz sek sek vardır. Sonra istop oyunu vardı, plastik toplarla oynadığımız. 2,5 kuruşa alırdık onlar 15-20 dakikada patlardı. İstop oyunu 4-5 kişi ile oynanırdı. Topu havaya atarsınız, arkadaşlardan birinin ismini söylersiniz, örneğin Ali, Ali topu yakalar, bu arada diğerleri kaçar, kaçan çocuklar topu yakalayan istop dediği anda durur. Topu yakalayan Ali o çocukları vurur. Vurursa, vurulan oyuncu yanar oyundan çıkar.

Samimi söyleyeyim en güzeli mahalle futboluydu. İddialı maçlar gazozuna, bisküvisine oynanır. Bizim mahallede, Selvili Cadde'de Nur Övünç, Ömer Ersöz, Canan, Ayşe vardı. Mehmet Semiz, Bülent Abi, Yavuz Abi mahallede takımlarımız bu isimlerden oluşuyordu.

Tel arabam vardı. Öndeki iki tekerleği hareket eder, uzun çubuğu var direksiyon şeklinde arka tekerler sabit. Mahallede oynarsın. Çocuğun tel arabası olması prestijdi. Bir de kurmalı otomobil, spor bir araba. Ön tekerleri hareket eder şekilde, onunla oynarsın, muazzam bir şeydi.

Bir tane gemim vardı. Bildiğimiz Titanik kurmalıydı, leğende yüzdürürdüm. Bir tane de transatlantiğim vardı. Onları saatlerce yüzdürürdüm. İstanbul'a gittiğimizde Beyoğlu'nda Japon mağazasına, annem ve babamı kesin götürürdüm. O zamanki çocukların mağazalara bakarak geçirdiği zamanlar çok farklıydı.

Cilli oyunu vardı, cillinle arkadaşının cillisini vuracaksın. Vuramıyorsan yakınına düşüreceksin. Bir karışta alma şansın olacak. Eğer bir karışın dışındaysa o zaten seni üter. Bir de büyükleri vardı cillilerin, onunla diğerlerine çaktın mı o küçük



Benimle Oynar mısın ?

cilli iki metre giderdi. Bazen cilliyi vurduğunda kırarsın da yada çatlatırsın işte bu krallıktı!

Bir de kafayla kaleye gol atmaya çalıştığımız bir oyun vardı; gol atmak değil kaleci olmaktı asıl prestij. Çünkü ne kadar çok kalede kalırsan o kadar iyi. Sonra telefon oyununu hatırlıyorum; kibrit kutusu içine ip geçirilir diğer kibrite bağlanır telefon gibi kulağa konulurdu. Kulaktan kulağa oyunu da sevdiğimiz oyunlardandı. Yan yana oturulur, ilk başta oturan bir cümle söyler. Örneğin Ali der en sonda o kelime veli olurdu. Dikkat ve el becerisi gerektiren yine sevdiğimiz oyunlardan biri olan mikado oyunu da zevkle oynadığımız oyunlardandı. Oyun büyük kürdanlar ile oynanır. Ancak bunların üstleri farklı renkli ve puanlıdır. 30-40 tane olur. Mikado çöplerini iç içe geçerdi. Düz bir zeminde bırakırsın, onlar dağılır marifet diğerlerini oynatmadan çöpleri teker teker almaktır. Muhteşem bir konsantrasyon oyunu. Bir çöp aldıktan sonra onun yardımıyla diğerlerini alırsınız. Ne kadar çok oynatmadan alırsan o kadar çok puan alırsın.

Piyasa diye bir kültür vardı. Piyasa Setbaşı Köprüsü'nde Şaban Sirkeci'den başlayıp postahaneye kadar olan yerdi. 70'lerde 20'li yaşlardaydık. Üç beş tane genç kız vardı. Herkes onlara bakardı. Bir güven ortamı vardı. Arabalar az, çocuklar rahat oynardı. Sıcak ilişkiler vardı, saygı vardı. Bir iki tane polis vardı, kapkaç diye bir şey yoktu. Şimdi daha farklı, güvenlik artırıldı. O zaman çocuk olmak da çok güzeldi. Oyuncak olmasa da çocuklar hayal güçlerini geliştirebiliyorlardı.

Biz oğlumla lego oynadık, ben bunu anne babalara tavsiye ederim. Oğlum legoyla bir hareketin ikili üçlü olarak birbirine aktarmasını keşfetti kendi kendine. Yani yatay giden bir hareketin nasıl dikey hale gelip tekrar yatay olmasını, bu aktarımın nasıl olabileceğini, otomobiller yapmaya başlamıştı. Sonra iş ilerledi büyük gemiler yaptık.



John Wayne'in filmlerine özenip kovboyculuk oynardık. Robert Taylor, Tarzan gibileri vardı. Tarzan Ali de piyasanın baş adamıydı. Dükkanı Yeşil'deydi. Uzuneşek vardı, Kukalı Saklambaç vardı. Bu oyunda ayakkabınla parmağın acırdı. O zamanlar herkesin bir tane ayakkabısı vardı. Bir ayakkabıyla giyerdiniz, saklambaç oynardınız, top oynardınız, 23 Nisan'a çıkardınız. 23 Nisan'da yavrukurt kıyafetini giymek de bir keyifti. Yavru Kurt ilkokul 2. sınıftan itibaren olunurdu.

Çekirge ilkokulunu okurken hatırlıyorum Ömer, Ahmet, Nur, Ferit, Necdet Kızılelma, Tevfik İpekman vardı. Beşinci sınıfta benim dört tane yavrukurt yıldızım vardı. Halen duruyor fotoğraflarım. Ama oyun oynarken bir fotoğrafım yok. Çekirge'de otururken evin arkasında bahçe vardı. Üst taraflar tamamen üzüm bağlarıydı. Ve biz oralarda hem elma yedik, hem oynardık. Kimse bir şey demezdi. İnşallah çocuklar bunları yine kazanır.



Benimle Oynar mısın ?



EROL TÜRKÜN

1950 - Bursa

Çocukluğum Yeşil'de geçti. Yeşil, hem oturabilecek, hem de birkaç fabrikanın olduğu bir yer. Hayatımız orada başladı, fabrikamız evimizin bitişiğiydi. Dolayısıyla fabrikayla iç içe büyüdük. Mahalleden bazı arkadaşlarımızla hala görüşüyoruz. Erkek çocuk olarak mahallede oynadığımız oyunların bugün oynanmadığını görüyorum. Teknoloji geliştii yaşam tarzı değiştii. Dolayısıyla oyunlar da değiştii. Şimdi çocuklar, bilgisayar ağırlıklı oyunlarla günlerini geçiriyorlar. Sokakta oynanan oyunların kişilik oluşumuna katkıları yadsınamaz. Oyun bir ekip işi. Oyunda adil olmak söz konusu. Kazanmak için hırs sahibi olmak gerekiyor. Sokak oyunlarını bu açıdan çok önemli görüyorum. Bu durum oyunlar sırasında kendi icat ettiğimiz oyuncakların bugün hem ticari sanayi hem hobisel faaliyetlerin bu oyunlardan etkilendiğini görüyorum. İyi ki ordaymışım, iyi ki fabrikanın marangozhanesine



girmişim, kah elime çivi batırarak, kah çekiç vurarak o günleri yaşamış olmamın benim bugünkü başarıma çok katkısı olduğuna inanıyorum.

Oyunlara gelecek olursak. Oyunlar mevsimlere göre değişirdi. Kışın başka, yazın başka oyunlar oynanırdı. Erkekler olarak en fazla futbol oynardık. Evin karşısında boş bir arsa vardı. Oralarda tepişir dururduk. Bahar gelince yer kuru olunca sek sek oynardık, gazoz kapağı oynardık. Kırmızı gazoz kapakları vardı üzerlerini gaz ile ovardık. İngilizce markalar ortaya çıkardı, onlar da çok kıymetliydi o zaman. Saklambaç oynardık. İstop, yakan top, uzuneşek her gün oynadığımız oyunlardı.

Bir de yaz oyunları vardı. Mudanya Burgaz'a yazlığa giderdik. Orda da başka arkadaşlarımız olurdu ve başka oyunlar oynanırdı. Yazlıkta bisikletimiz olurdu. Bisikletle yarışlar düzenlerdik. Sonra denize girerdik. Denizde de oyunlarımız vardı. Kim daha fazla derine dalacak, kim midye çıkaracak gibi oyunlar...

Sonra yaş ilerledikçe dans etmeye başladık. Müzikle oynanan oyunlar şeklinde. O zaman kendimiz evden getirdiğimiz plaklarla ortam kurardık. Dans yarışmaları yapardık. Denizde her sene bir yelken yapardık. Çeşitli parçalarını değişik arkadaşlar toplayarak. Çarşaftan yelken yapardık. Onlarla yarışlar yapmaya çalışırdık. Ama hiç bir günümüz boş geçmezdi. Yaratıcılığı ve onu oyuna dökmeyi severdik, arkadaşlarım da öyleydi. Oklar yapardık kim daha uzağa atacak diye. Ucuna gazoz kapağı takardık düz gitsin diye.

Tel araba yapardık. Tel arabaları yarıştırdık. Renkli elektrik telleriyle direksiyonu kaplardık. Pil takardık, iki ampul takardık. Kimin arabası daha güzel olacak diye hırslanırdık... Yani o kadar çok oyun vardı ki. Bugüne bakarsanız oyuncakçada çok güzel oyuncaklar var. Ama kişinin yeteneğini geliştirecek bir şeyler öğretecek anlamda çok fazla oyuncak olmadığını görüyorum. Çocuklarımızdan da biliyoruz



Benimle Oynar mısın ?

çok güzel bir araba alıyorsun, çok güzel her özellikleriyle ama yalnızca yarım saat oynuyor.

Kış oyunlarında en sevdiğimiz oyun kızak yarışlarıydı. Kızaklarımızı yapmayı kendimiz beceremezsek Kayhan'da marangoz vardı, ona yaptırırdık. İyice kızakları parlatırdık iyi kaysın diye. Kızak yarışları Namazgah'tan başlayıp Meydancık Köprüsünde son bulurdu. Hatta ben bir keresinde paten bile yapmıştım.

Arkadaşlarımız o dönemde mahallenin çocukları. Üst komşu, yan komşu, bakkalın oğlu gibi. Mahallede zengindik; fabrikamız, arabamız vardı ama mahallede oynarken sen zenginsin sen fakirsin diye bir ayrım yoktu. Oyunlar aradaki sosyal statü farkını kaldırıyordu. Bunları yaşamış olmak ve hala bunları yaşıyor olmak çok güzel özellikler.





YILMAZ AKKILIÇ
1933-2010 - Urfa

Sevgili çocuklar...

On iki yaşımıdayken tanıştım Bursa'yla. Yemyeşil, cadde ve sokaklarının iki yanında iki üç, bilemediniz dört katlı evleri, manolya ve dut ağaçları, asmaları, cadde boylarında çınarları, kentin kıyıcığından başlayan şeftali bahçeleriyle...

Kışın kar yağdı mı, günlerce, haftalarca kalırdı. Faytonların tekerlekleri sökölür, kızaklar takılırdı yerlerine. Geceleri Maksem'den, İpekçilik'ten, Namazgah'tan aşağıya merdivenler üstünde çoluk çocuk, kadın erkek, neşeli çığlıklar atarak kaymak ne eğlenceli olurdu bilir misiniz?



Benimle Oynar mısın ?

Siz hiç duydunuz mu, İstanbul postasını karşılamaktan dönen Mudanya-Bursa treninin istasyona girmezden önce Bööööö, Bööööö! Diye haykırışını?

Hiç gördünüz mü Cumhuriyet Alanı'nın şurasında burasında güneşlenen veya kafalarını tembel tembel sallayarak yem torbasından bir avuç arpa saman karışımı almaya çalışan fayton atlarının bu sesi duyunca kulaklarını diktiklerini? Arabacıların şaklayan kamçılarını, çelik nalların granit parkelerde çıkardığı kıvılcımları...

Ya bahar aylarında trenle Mudanya'ya yapılan okul gezileri ... Lokomotif ihlaya tıslaya Bademli rampasına sardığında, üzüm bağlarının arasından kıvrıla kıvrıla, inilideyerek ilerleyen acık vagonun atlayıp bir salkım koparabilmenin zevkine doyum olmazdı. Hiç böyle bir düşünüş oldu mu sizin çocuklar, olabilir mi ?

Mahalle aralarında arsalar vardı o zamanlar. Okul dönüşü karşılıklı adımlaşıp takımları kurar, öyle bir tutuşurduk ki futbol maçına... Kıran kırana, ama efendice...

Temenyeri'ne çıkar, fıstık çamlarının gölgesine sığınır Ova'ya dalar giderdik ki, sanki ellerimizi uzatsak kıpkızıl bir yarma şeftaliyi koparabileceğiz sanırdık. Kestane ağaçları hala vardı Uludağ'ın eteklerinde, kızıl kahverengi böğürtlenler çekerdi bizi mayhoşluklarına...

Uzuneşek oynardık, Laktoza oynardık, sokağa ip gerer voleybol maçına tutuşurduk...

Hidrellez'de ya Ziraat Okulu taraflarına götürürdü bizi okulumuz, ya Teferrüç'e, Piremir'e, Kızıklar'a, Soğanlı'ya, Aydede'ye, Pınarbaşı'na... -şimdi hepsi apartmanlarla tıka basa dolu-. Pınarbaşı'nda bayram yeri kurulurdu hala oluyor ya, kiraladığımız kontra pedal bisikletlerle dolandır, salıncaklarda kolan vurur,



çılğın atlıkarıncalarda firdolayı uçuşurduk...

Ya Bursa Halkevi, ya onun çocuk kütüphanesi... Çalışma grupları, sanat, müzik ve spor etkinlikleri, köy gezileri... Okullar arası münazaralar, şiir okuma yarışmaları, temsiller, mezuniyet geceler...

Sevgili çocuklar,

Çok sevdik o Bursa'yı biz, ama koruyamadık. Size bizim sevdiğimiz gibi aktaramadık.

Bağışlayın ne olur!



Benimle Oynar mısın ?



NERİMAN UĞUR

1958 - Bursa

Çocukluğumun en güzel günleri arkadaşlarımla oynadığım oyunlarla geçti... Kırık tuğlalarla oynadığımız 'Yedikule', birbirimizin arkasına dizilerek oynadığımız 'İp Atlama', her düz alana çiziverdiğimiz 'Seksek', yağmurlu günlerin çamurundan yaralanıp genelde erkeklerin oynadığı ama benim de bayıldığım 'Kazık' en sevdiğim oyunlardı... Evden çıkamadığımda 'Beştaş', patlamış balonları sararak yarattığımız 'Balontop', hele hele 'Yakartop' canını acıtmak istediklerimiz için biçilmiş kaftandı sanki... Ama yine yüzümüzde gülümsemeye...:))) Tabi bütün arkadaşlarımı toplayıp onlara şarkı söylediğim günleri de unutamıyorum...

Sevgiler....





ERKAN CAN
1958 - Bursa

Sokak oyunları, sokak oyunları, sokak oyunları... Ben Bursa'nın Ertuğrulgazi, yani şimdiki adı, eskiler bilir; Ucuz Mesken, Mesken Mahallesi'nde büyüdüm. Orada mesela bizim sokakta oynadığımız cilli, mors, kuyu oyunu vardı.

Bizde cilli denir, İstanbul'da misket, Ankara'da ve İzmir'de gülle... Cilliyi de güzel oynarım. Ama tabi bu cillide kabiliyetli ustalar vardı mesela, Gaffar diye bir arkadaşımız vardı, Allah rahmet eylesin çok genç yaşta kaybettik onu. O böyle attığını ta karşıdan vurur, cilliyi kırardı. Herkes öyle atamazdı. Sonra bizim oynadığımız tek elma oyunu, ondan sonra uzun eşek, güvercin takla, çattı pattı kaç attı gibi oyunlar da vardı.

Bir de ben fena topaç çeviririm bir tane şimşir topacım var, kaytanım da var, şimdi o kaytanları bulmak zor. O topacı toprak zeminde ağılatırım, ses çıkartırım, çok güzel çeviririm. Fena atarım, vinnnn öter, daire yapar böyle, topaçları da biriktiriyorsun böyle bir sürü, cilliler torba torba tabi. Bizim mahallede en güzel cilliyi Atilla oynardı. Arnavut Özcan oynardı, Seyhun oynardı.



Benimle Oynar mısın ?

Bir de sokak aralarında gezerken çemberlerimiz vardı. Mesela, Kiremitçi Mahallesi'nde İnkılap Okulu'nun karşı aralığında, köşede çat çat Niyazi adında oto elektrikçi vardı. Onun karşısında bir yaycı vardı. Mesela, demir çelik yaydan böyle pim takardı. O da böyle kilitlidir hiç çıkmaz çemberden. Mahalle arasında çember hiç eksik olmazdı, oradan yürürdük. Tel arabalar, bilyalı arabalar yapardık.

Biz eskiden Vedat'la diğer oyunlardan sıkılınca genellikle komen oyununu oynardık. Ondan sonra bir sinema yapardık kendimize, şimdiki sinemada dublörlerin yaptığı dövüş sahnelerini muhteşem bir şekilde oynardık Vedat'la. Tabancalarımız vardı, kovboyculuk oynardık ama çok ufaktık. Dağlarda taşlarda oynardık. Bir senaryo oluşurdu, kendiliğinden oluverirdi her şey.

Sıkıldığımızda mahalleye inerdik. Kışları mesela, sokak oyunu konusu mudur bilmem ama kızak kayardık. Of!!! En güzel sokak oyunu oydu kışın. Yani, Maksem bayırında yukarıdan bir yapıştırırsın taaa uca kadar inersin. Sonra mesela Çobanbey'den bir yapıştırırsın taa Setbaşı'na Mahfel'in oraya inersin yani. İpekçilik'ten inersin, Maksem'den inersin. Eskiden mahalle mahalle kızak kaymaya gidilirdi. Tabii kızlı, erkekli, anneler, halalar, teyzeler, ablalar, yeğenler, amcalar, dayılar efendime söyleyeyim akordeonlar, trampetler, kemanlar, udlar çalınır, çok eğlenceli olurdu. Bursa eskiden öyleydi. Şimdi kar yağıyor üç gün. Eskiden yağdığı zaman banko bir ay kızak kayardık. On beş günümüz bir ayımız da garantiydi yani. Gece sabaha kadar Mesken'den yukarıdan tabi bir salardık fakülteye kadar indiğimizi biliyorum. Saatte bir araba ya da bir kamyon geçiyordu, Araba yoktu ki...Kaza tehlikesi yoktu.

Bir de tabi ki en çok oynadığımız sokak oyunumuz futboldu tabii. Çünkü futbol her yerde oynayabileceğin bir oyun. Sokak arasında oynanan oyunların başında futbol gelir. Bloklar arasında, her bloğun bir futbol takımı vardı. O toprak zeminde voleybol maçlarımız çok çekişmeli olurdu.

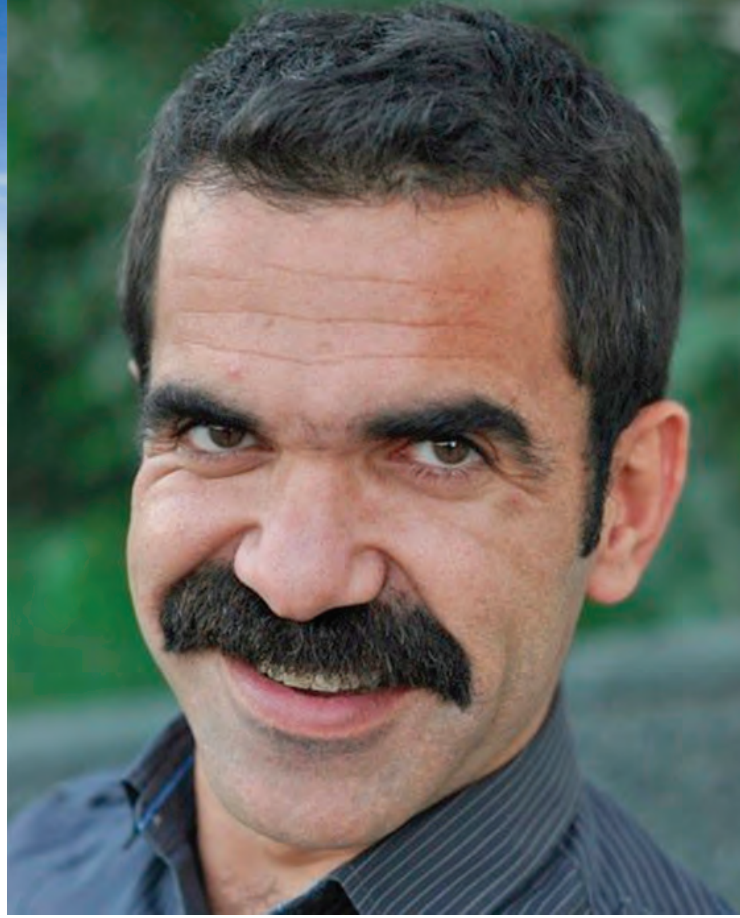


Benimle Oynar mısın ?

Yaşadığımız semtte çokluk çocuk büyük bir sülale gibiydik. Yani 20 tane blok, herkes herkesi tanır. Kapılar açık ve herkes voleybol maçı seyreder, futbol maçı seyreder. Baklavasına, gazozuna...



Benimle Oynar mısın ?



ALPASLAN ÖZMOL

1976 - Hamburg / Almanya

Çocukluğum Yıldırım da geçti. Sokakta oyun oynamaktan çok arkadaşlarla piknik yapmayı severdim. Fırsat buldukça yine arkadaşlarla birlikte deniz kıyısına, Kurşunlu'ya, Mudanya'ya giderdik.





CEYHUN İRGİL

1965 - İzmir

Benim çocukluğumda "mahalle" fatura ve banka ekstrelerinin gelmesi için adreste doldurulması gereken bir yer değil, herkesin birbirini tanıdığı, yardımına koştuğu, üzüntülerin ve sevinçlerin ortak olduğu, her hanenin ailece oturulan büyük bir evin odaları ve herkesin büyük bir ailenin fertleri olduğu yaşam alanlarıydı.

Bu yaşam alanları şimdilerde olduğu gibi sadece karşı kapı komşusunun tanındığı gibi olmayıp, etraftaki mahallelere kadar uzanırdı.

Hal böyle olunca arkadaşlar ve sokak kavramı da 3-5 kişiyle sınırlı olmayıp, onlarca çocuğu kapsayan, her evin önünün, sokak aralarının, boş arsaların da oyun alanı olduğu yerlerdi.

Çocukluğumuz şimdilerde olduğu gibi evde, bilgisayar karşısında geçmediğinden, oyunlarımızda tek başına oynanan oyunlardan ziyade topluca oynanan, bazen 2-3 mahallenin çocuklarının beraber oynadığı oyunlardı.

Çocukluğuma dair oyunları düşününce hepsinin grup oyunları olduğunu, birlikte bir şey yapmanın, paylaşmanın, ekip olmanın, arkadaş olmanın tadına



Benimle Oynar mısın ?

varıldığı oyunlar olduğunu görüyorum.

Benim çocukluğumda bizim için her şey oyuncak olabilirdi; gazoz kapakları, boş kutular, jelâtinli çikolata varakları, çiviler-tahtalar...

Özellikle tatillerde sokakta oyun sabahın erken saatlerinde başlar, annelerimizin 'Hadi artık baban eve geldi' diye bizi ısrarla, birazda tehditle çağırmasına kadar devam ederdi.

Günümüzde de oynanan seksek, körebe, ip çekme gibi oyunların Eski Roma döneminden beri oynandığını düşününce oyunların tarihinin ne kadar eski olduğunu ve olimpiyatlarında bu oyunlardan ilham aldığını tekrar anlıyoruz.

Peki, biz neler oynardık... Saklambaç, köşe kapmaca, gölge kovalamaca, yağ satarım-bal satarım, yakar top, istop, körebe, yerden yüksek, ebelemece, çelik-çomak, birdirbir, misket, gazoz kapağı, elektrik boruları ile külâh savaşları(ilkel paintball) ve "yedikiremit" benim ilk aklıma gelenlerden.

Ben biraz size "yedikiremit" oyunundan bahsetmek istiyorum.

Bu oyun, sayısını katılımcıların belirlediği 2 grup ile oynanır. Küçük bir daire içine 7 tane kiremit üst üste dizilir. Bu daireden belirli bir uzaklığa çizilen çizginin arkasına bir grubun elemanları toplanır ve bu çizginin arkasından kiremitleri vurmaya çalışırlar. Eğer bu grup kiremitleri çember dışına taşırmadan bozarsa hemen dağılırlar. Çünkü diğer grubun elemanları topla onları vurmaya çalışır. Topla vurulan eleman elenir ve 2. oyun için beklemeye başlar. Kiremitleri bozan grup hem topla vurulmamaya çalışır hem de kiremitleri tekrar üst üste dizmeye çalışır. Sonuçta hangi grup kiremitleri üst üste dizerse ya da diğer grup karşı grubun elemanlarını topla vurursa oyunu kazanır.

Oyunlarımız ya birileri bizi kovalayana kadar, ya da mahalle çeşmesinde su



Benimle Oynar mısın ?

veya kapı önünde salça ekmek molası verene kadar devam eder, akşam olunca evde annelerimizden 'Kendini unutuyorsun sokakta' serzenişleriyle yıkanıp paklanıp ve arkasından ailece yemeğe oturup yatana kadar evde kardeşlerimle devam ederdi.

Uyuyana kadar ertesi gün ne oynayacağımızı düşünüp, bir an önce sabah olsa diye aklımdan geçirirken günün yorgunluğuyla uykunun huzurlu kollarına kendimi teslim ederdim.

Sonuç olarak bizim çocukluğumuz çok güzeldi. Babalarımız tarla çocuğu biz arsa çocuğuyduk şimdikiler ise play station çocuğu. En çok üzüldüğüm nokta ise "sokakta kirlenmenin" güzelliğini bu neslin tadamamış olması.



Benimle Oynar mısın ?



NECMİ GÜRSAKAL

1950 - Bursa

Çocukluğum, yeşil erik, şeftali, döngel dolu meyve bahçelerinin, gecekondularının içinde geçti. Para yok, mutluluk boldu. Sırameşeler’de, yolun altında oturuyorduk. 1960’larda orası şeftali, erik ağaçları ile dolu bir yerdi. Aradaki tütün tarlası, iki mahalleyi birbirinden ayıran sınırdı ve biz mahalle mahalle maç yapar, mahalle mahalle kavga ederdik. O yıllarda orada çok sayıda kaçak inşaat olduğu için kum yığınlarında tuğlaları kamyon olarak dolaştırarak oynardık. Bu oyun aynı zamanda, inşaatı yapan ustalara, yukarıdan gelen yıkımcıları haber verme oyunu ile de iç içeydi.

Kış günleri yağmurun oluşturduğu su birikintilerinde tahtadan sal yapıp, okyanusta dolaştığımızı düşlerdik. Yaz günleri kese kağıtlarına pudra benzeri sokaktaki tozu doldurarak yapılan toz bombaları ile meydan savaşları olurdu. Allah rahmet eylesin, İzmir’de ölen eniştemin hediye ettiği, arkasında petrol bidonu olan jipi hiç unutmam. Galiba sobacılara tel araba yaptırarak oynamak da

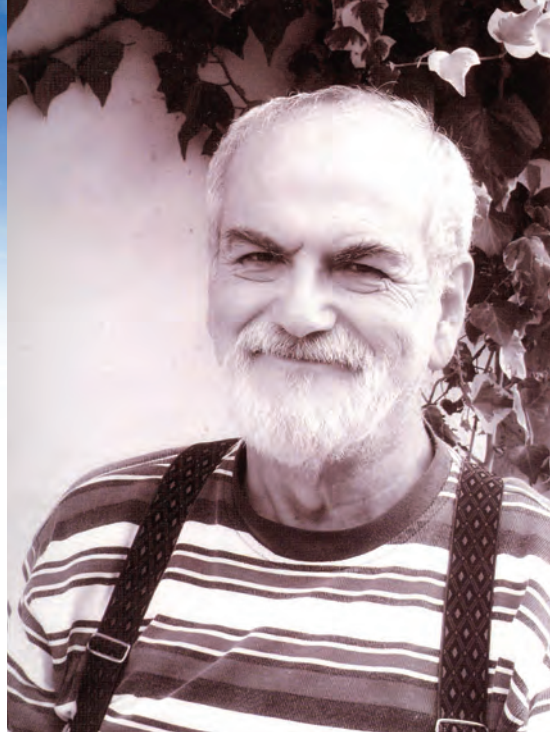


modaydı. Tütün tarlasının yanındaki yonca tarlasını doğal bir futbol sahası olarak kullanırdık.

Sokak, büyümek için bir bekleme salonu gibiydi. Çok kar yağdığında blok apartmanların bulunduğu yokuştan aşağı, gürültü bağıriş merdiven ile kayılırdı. Bir kez merdiveni kırdığımız için merdivenin sahibi rahmetli bir komşumuzdan ve evden bayağı azar işitmiştik. Yaz günleri ise yürüyerek parka gittiğimiz hatırlıyorum.



Benimle Oynar mısın ?



TURGUT TUNA

1959 - Bursa

Muradiye - Kocanaip Mahallesi, Kızlar Sokak, Dokuz numaralı evde 1945 yılının 5 Ekim gecesini, saat biri beş geçe doğmuşum. Üniversiteye gidinceye kadar da bu evde oturduk. Babam ilköğretmeni, annem ev hanımıydı.

Babaları memur ya da işçi olan diğer mahalle sakinlerinin

Çoğunda olduğu gibi üç kardeşlik. ..

Ev ödevlerimizi bile beraber yapardık. Ödevlerden arta kalan zamanlarda biz çocuklar için bütün sokak ve arsalar, bahçeler, ev ve ev altındaki boşluklar biz çocuklar için oyun mekanlarıydı.

Savaş sonrasında olduğu için olacak, hemen hemen bütün oyuncaklarımızı da kendimiz yapardık. Bez, kil ve ahşaptan bebekler, kayıklar, tel arabalar, uçurtmalar, uçaklar hatta kristalli radyolar. Bazen büyüklerden de yardım alarak tamiratını bile kendimiz yapardık.



Yaşa göre; evcilik, saklambaç, körebe, kuka, yılan çizgisi, misket, topaç, gazoz kapağı, çember çevirme (1955'ten sonra da hula-hup, nehir-şehir-ova-dağ, istop (stop, tıp, kulaktan kulağa, çelik çomak, ben kimim, güzellik mi - çirkinlik mi? taklit, film-masal-fıkra anlatma, sessiz film, (aşık, mırık, elim sende, uzun eşek 60'lı yıllardan sonra kayboldu.) bazen de güreş, boks, basketbol, futbol, yakan top oynardık. 1955'lerden sonra ecnebi filmlerin etkisiyle olacak çay, doğum günü, mezuniyet partileri yapılmaya başlandı. Yine 55'1i yıllardan sonra Yağcılarda açılan kır gazinosunda sesi güzel olanlar yaz akşamlarında sahne almaya başladılar. Gezekler de azaldı.

Aramızdaki problemler çoğunlukla barışçıl yoldan çözülür, şiddete dönüşeceklerde engellenir, büyük yaştakilerin müdahalesiyle küsenler barıştırılırdı.

Yaz tatillerinde mahallemizdeki terzi, bakkal, marangoz, ayakkabıcı, boyacı, iplik bükücüleri, dokumacılar v.s yanında çiraklık yapmak, para kazanıp onunla dilediğimiz şeyleri almak ayrıcalıktı.

Sünnet, nişan, kına gecesi gibi etkinlikler mahallelilerle beraber uygun bir mekanda yapılırdı. Bütün semt birbirini tanırdı, Karşılaşınca selamlaşıp hal hatır soran büyük bir aile gibiydi mahalleli.

Bahçelerde hemen her mevsime göre meyve veren ağaçlar bulunurdu. Komşular birbirlerine ve bilhassa bahçesi olmayanlara tabak, tepsi, sepet meyve gönderirlerdi "göz hakkı" için.

Biz çocuklar, bir ordu gibi bahçe duvarlarından atlayarak dolaşır, ağaçlara tırmanıp meyve yerdik. Kapı karşı komşularımızdan tarikat ehli bir çift duvardan, ağaçlardan düşerek zarar görmeyelim diye bahçelerinden toplattıkları meyve ve sebzeleri kese kağıtlarına doldurtur, almamız için bahçe duvarlarına dizdirtirlerdi. Nur içinde yatsınlar



Benimle Oynar mısın ?





LEYLA İLOVA

1938 - Bursa

Nalbantoğlu, Taşkapı Sokak'ta şimdi oturduğum evde 1938 yılında doğdum. Benim çocukluğumda sokağımızda kimisi 7, kimisi 12 odalı büyük konaklar vardı. Çok kar yağdığı zamanlarda o evlerin kızları kartopu oynamak, kızak kaymak için gece toplanırlardı. Genellikle erkeklerle ayrı oynardık ama bazen biz onların, onların bizim oyunlarımıza katıldığı olurdu. Mesela o günlerde Burhan Dikencik'le kartopu oynadığımı hatırlarım.

Bursa'da karlı günlerin bir başka eğlencesi de kızakla kaymaktı. Bursa'da hemen her çocuğun muhakkak bir kızağı vardı. Kızaklarımız bazen kendi imkanlarımızla evlerde, bazen de özel olarak marangozhanede yapılırdı. Sokaklar elverdiğince yukarılara çıkar, sonra da kendimizi kızaklarımızla Nalbantoğlu Fırınına doğru bırakırdık.

Yokuşların daha dik olduğu mahallelerde kadınlı, erkekli büyükler de, çocukların arasına katılır, tam bir cümbüş yaşanırdı. Bizde bu coşkuya katılmak için bu mahallere, gider onlara katılırdık. Tabi büyükler kızaklarla kaymaz, kızak yerine uzun ahşap merdivenler kullanırlardı. Merdivenin her basamağına bir kişi



Benimle Oynar mısın ?

oturur, 5-6 kişi hep birlikte neşe içinde, ılılık ılıa yokuşlardan aşıağıya doğru hızla inerlerdi. Merdiven yoksa evdeki siniler, tepsiler de bazen kızak olurdu. Biz çocuklarda böyle anlarda genellikle kaymayı bırakır, yetişkinleri seyretmeyi tercih ederdik. ünkü koca koca insanların çocuklar gibi bağıriş, ağıriş kaymaya alışmaları, düşmeleri komiğimize giderdi.

Mahalledeki kız arkadaşlarımla oynadığımız bir oyunun atışmalı manisi de beni çok eğlendirdiğinden olsa gerek hala aklımdadır. Bu oyunu bazen eğlence olsun diye, bazen de başka bir oyuna grup oluşturmak için oynardık. Sayışma ile bir oyuncu belirlenir ve diğerlerinin karşısında durarak oyun manisinin ilk dizesini söylerdi.

- Alaylı bulaylı, hortum saraylı... Diğerleri yanıt vererek atışmaya başladılar. - Ne istersin bizim alaydan?

- Biz sizin alayda bir güzel gördük,

- O güzelin ismini cismini bize. Bildirin.

- O güzelin ismi de, cismi de (içlerinden birinin ismini söyleyerek)... Hanımdır.

- O hanımdır, o bayandır. Yayan yürümez.

- yayan yürümezse taksi tutarız.

- İğnesiz, yıldızsız biz kız vermeyiz.

-iğnesiz, yıldızsız biz kız almayız

Grup ses vermez, Diğerleri tekrar,

- Abim gitti tuz almaya biz gene geldik kız almaya. Okumayı bilsin, dokumayı bilsin, 42 mandayı sağlamayı bilsin. Hem sizin olsun hem bizim olsun.





Der ve az önce ismini söylediği arkadaşını kendi takımına alır. Eğer başka bir oyun oynanacaksa takım sayıları eşitlendiğinde oyun sona erer, yeni oyuna başlanırdı. Eğer eğlence olsun diye oynanıyorsa grupta tek oyuncu kalana kadar devam ederdi.



Benimle Oynar mısın ?



FERİDUN MALCIOĞLU

1933 - Bursa

11 Nisan 1933'de Altıparmak'ta şimdi Osmangazi Kaymakamlığı'nın olduğu yerde dedemlerle beraber yaşadığımız evde doğdum. 1936 senesinin aralık ayında Hacılar Mahallesi'nde Nasuh Paşa Hamamı'nın arkasında bir eve taşınmışız. Bütün çocukluğum bu evde geçti.

Okula mahallemizde bulunan Atatürk İlköğretim Okulunda başladım. İlkokul yıllarımda babam her yaz tatilinde farklı bir iş kolunda çıraklık yaptırırdı. Bu yıllarda kundura tamirciliğinden tutunda seyyar satıcılıktan, manavlığa kadar pek çok iş öğrendim. Herkes tatil yaparken benim çalışıyor olmam beni kızdırsa da şimdi, o yıllarda kazandığım tecrübelerin yetişkinliğimde ve iş hayatımda, bana müthiş bir esneklik kazandırdığını düşünüyorum

İlkokul bittikten sonra Bursa Erkek Lisesinde yatılı olarak okudum. Lise dönemim boyunca da babamın oto tamirhanesinde (Yüksek Garaj) işlerine yardım ettim. Bursa Erkek Lisesinin fen kolunu 1951 yılında bitirdim.

Ben 10-12 yaşlarındayken Hacılar Mahallesi'ndeki Alan Sokakta bulunan evimizin yakınında boş bir arsa vardı. Okuldan çıktığımızda genellikle orada



bezden dikilen toplarla futbol oynardık. Ama bu toplar elde dikildiği için çabucak yırtılırdı. Yırtılınca oyuna kısa bir ara verir, hemen eve götürüp annelerimize yama yaptırır, sonra oyuna devam ederdik. O yıllarda plastik-naylon toplar yeni yeni çıkmıştı ama bizim elimize geçmezdi.

Bu bez toplarla, diğer mahallelerin çocuklarıyla aramızda maçlar yapardık. Bizim mahallemizin takımının adı "Ok Spor"du. Her mahalle, kendi takımına böyle isimler koyardı. Bu maçlar öyle çekişmeli olurdu ki bazen kavgalar bile çıkardı.

Oyun bahçesinin ne demek olduğunu bile bilmezdik. Evlerimizin bahçeleri, boş arşalar bize yeterdi. Setbaşı'nda şimdi yerinde DSİ Şube Müdürlüğü binalarının olduğu yer dere yatağıydı. Yaz aylarında akan suyun önüne taşları sıralayarak bir baraj yapar, arkasında küçük bir havuz meydana getirirdik. Mahallenin tüm çocuklarıyla beraber bu ufacık havuzda öyle çok eğlenirdik ki....





HALİT CURA
1940 - Bursa

30.11.1940 tarihinde Bursa'da doğdum. Çocukluğum Şekerhoca ve Tophane'de geçti. Bizim çocukluğumuzda tabii ki günümüzdeki gibi oyuncaklar yoktu. Telden uzun direksiyonlu arabalar yapılırdı. Bu arabaları da Ulucamii'nin batı kapısında bulunan bir amca yapar, satardı. Ayrıca tahtadan yapılmış ufak arabalar Çancılar Çarşısı'nda yapılırdı. Çember, topaç çevirirdik. Arkadaşlarımızla birlikte uçurtma yapar ve uçururduk. Ayrıca evin bahçesinde dallardan ev yapıp, içinde çamurdan yemekler yapardık. Boş arazilerde misket oynardık.

Biraz daha büyüdüğümde, yani 12 – 13 yaşlarımdayken mahallenin çocuklarına evimizin bodrumunda Karagöz Hacivat oynatırdım. Bu oyunu da şöyle hazırlardım: Bugün Kafkas Pastanesi'nin karşısında bulunan camii o dönemde kütüphane olarak hizmet vermekteydi. Kütüphaneye gider, ansiklopediler alır Karagöz ve Hacivat



ile ilgili bölümleri okur ve figürleri kağıda çizerdim. Deve derisi bulamazdım ama davulcuların kullandığı deriden alıp kağıda çizdiğim figürleri o deriye çizerdim. Biraz renklendirip kuklaları hazırlardım. Evin bodrumunun bir bölümüne çarşaf gerip, arkasına iki tane mum yakıp biraz da sesimi değiştirip kuklaları oynatırdım. Mahalledeki benden daha küçük olan çocuklar Halit Abi bize Karagöz Hacivat oynatsana diye istekte bulunurlardı.

Bursa'da kış aylarında Yıldız Kahve'ye kadar yürür, oradan kızağa biner ve Muradiye'ye kadar kayardık. Yaz aylarında ise Burgaz'da olurduk. Orada da şişenin içine su ve karpit koyup şişeyi denize atardık ve şişe denizin içinde patlardı. Balıklar da suyun üzerine çıkardı. Biz de onları toplardık. Burgaz'da yazın şekil olarak düzgün ağaçlardan iki uzun sopa bulup bu sopalara bağlamak için dört tane tekerlek yaptırır, ortasını deldirirdik bunları iplerle birbirine bağlayıp bu arabalarla oynardık.

Ayrıca ramazan aylarında sahur vakti gelen davulcular bizim sokağımıza geldiklerinde maniler söylerlerdi. Biz de bizim sokağımızdayken davulcunun peşine takılırdık.

Bilmiyorum belki kötü örnek olmasın diye yazmak istemezsiniz ama yaptığımız yaramazlıklar da vardı. Bunlardan bir tanesi boş bir arsada derince bir çukur kazardık ve çukurun içini su ile doldururduk. Boş bir konserve kutusunun bir tarafına çivi koyardık. Bu konserve kutusunu çukurun içine atardık. Büyük bir sopa bulurduk, ucuna paçavra bağlayıp, gaz yağına batırırdık. Sonra suyun içine karpit atıp, patlatırdık.

Son olarak bizim çocukluğumuzda içinde glukoz olan karameller vardı. Bu karamellerin sarıldığı kağıtlarda çeşitli hayvan resimleri vardı. Bu kağıtları toplar, serisini yapmaya çalışırdık. Bende fazla olanlarla arkadaşlarımda fazla olanları değiş tokuş yapardık.





ŞİNASI ÇELİKKOL
1947 - Bursa

12 Haziran 1947 tarihinde Bursa'nın Doğanbey Mahallesi Yenitürk Çıkmazı'nda doğdum. İlkokula Hoca İlyas İlkokulu'nda başladım. Ancak ilkokul 3. sınıfta Pınarbaşı Senti'ne taşındık. Pınarbaşı'na taşınmıştık ama okulumu hiç değiştirmedim. Yollarda trafik şimdiki gibi değildi. Her gün yürüyerek Pınarbaşı'ndan Doğanbey Mahallesi'ndeki okuluma giderdim ve yolda Timurtaşpaşa Türbesi'nde dinlenir dua eder karşıya geçip yola devam ederdim.

Çocukluğumla ilgili anlatabileceğim en ilginç hikaye; ramazan gecelerinde mahalledeki arkadaşlarımla bahçeli evlerin dış kapı tokmaklarının halkalarına ince siyah ip bağlayıp, ipi çekerek kapının çalmasını sağlardık ve uzaktan ev sahibini izlerdik. Kapı her çalındığında ev sahibi koşarak kapıyı açar ancak kimseyi göremezdi. Bu bir iki defa aynı evde sürdürülürdü. Durumu anlayan ev sahibi çok defa bizi kovalamıştır. Eğer ev sakini olayı çocukların yaptığını anlayamazsa gidip kendilerine ertesi gün utana çekine gider kapılarını bizim çaldığımızı itiraf ederdik.





ERDİNÇ ÇELİKKOL
1938 - Bursa

13 Mart 1938'de doğduğum Kefensüzen Mahallesi'nde ancak 4-5 yaşına kadar oturup İsmail Hakkı tekkesinin hemen altındaki Elmalık Mahallesi'ndeki evimize taşınıp 1951'e kadar uzanan süreç içerisindeki çocukluk anılarım daha dün gibi hala taptaze, hatta Bursa gerçeği anılarım içinde.

Bursa'nın nüfusu 50-60 bin.. Şimdi ikibuçuk- üç milyon.

Bursa emekli şehri.. Sakin, sessiz. Heykel önünden geçerken selâm vermekten boynumuz ağırırken şimdi tanıdık simâ görmek bile mûcize.

Belediye otobüsleri daha yeni yeni, saatte veya bazı hatlara yarım saatte bir kalkıyor.



Benimle Oynar mısın ?

Şehir içi ulaşımı daha çok, tek atlı piliçka (küçük payton) ve çift atlı Faytonla yapılıyordu.

Kış aylarında Bursa'ya yarım, hatta bir metre kar yağıyor ve haftalarca kalkmıyor, dahası damlardan sarkan buzlar erimeye başlayınca bayağı tehlikeli oluyordu. Bu arada Bursa'nın tek ana caddesi, Ünlü Cadde'ye alternatif olarak Vali Haşim İŞCAN tarafından genişletilerek açılan Setbaşı'ndan Heykel, Timurtaş Paşa ve Çekirge'ye uzanan güzergâhta zenginlerimiz at ile çekilen faytonlarla tur atarlarken, sade vatandaşlarımız yürüyerek, sohbet ederek ve de Setbaşı İpekçilik'te oturan bizler ise merdivenlerle üç, beş, on.. Merdivenin aldığı kadar kişi binerek kendimizi Yeşil kavşağına kadar bırakıveriyorduk. Hemen bir açıklama yapayım; Vasıta (Taksi, dolmuş vb.) yok ki o tarihlerde Bursa'da.

Eğitimde Bursa: İlkokulu ancak üç ayrı okulda tamamlayabildim. Öyle ki; 1-3 Elmalıkta oturuyorum; Setbaşı Yirmi beşinci, 4'ü Selçuk Hatun ve 5'i İpekçilikte oturuyorum; Hoca İlyas'ta.

Tabii ki servis veya bir başka şansınız yok. Eğitim 5'i tam ve cumartesi yarım olmak üzere her gün. Ortaokula İpekçilik Mehmet Çelebi'de başladım. Şanslıyım.. Ancak Annemin uzun süreli guatrı rahatsızlığı ile İstanbul maceraları, babamın ilgisizliği ki her yıl yaz aylarında tatil süresince ilgili ilgisiz değişik yer ve konularda çiraklıkla başlayan esnaflık, diğer taraftan özellikle müzik aşkı, tahsil hayatımızı noktlayıp bir taraftan Esnaflık (ki, buradan şükran borcum babamın arkadaşı, bana hayat tahsili veren Şafak kumaş mağazası sahibi, ikinci babam dediğim büyüğüm İhsan Artan'a ve bana bir harf öğreten de olsa tüm öğretmenlerime teşekkürler)

Efendim nereden nereye.. Çocukluğumuzda bir deyim vardı; ev alma komşu al. Gerçektende çok güzel komşuluklar vardı. Sevgi vardı.. Mahalleli bir birini tanır,



dertlerine derman olunurdu. Sokak kapılarımızda bir delik ve sarkan bir ip ki, o ip günlerce, hem de gece gündüz kapıda durur, gelen ipi çeker, kapı açılır içeri girilirdi. Şimdi mi? İnsanlar değil, mahalleliyi, aynı binada birbirlerini tanımıyor, hatta selâm vermiyor. Kapılarımız mı? Kilit üstüne kilit takılıyor, yinede ödümüz patlıyor.

Ovamız gitti.. Dağlarda suyumuz bitti.. Derelerimiz kurudu ki, çocukluğumda

Nilüfer çayımız, derelerimiz pırl pırl akar, sularımız içilir, özellikle geçit köprüsü tarafında piknik yapılır, balık tutulur ve orada balık ziyafeti çekilirdi. Şimdi mi? Kokudan geçilmiyor.

Elmalık Mahallesi'ndeki evimizde Pınarbaşı suyu akardı ve bu suyu içer,

şadırvanında biriken suda kavunumuzu karpuzumuzu soğuturduk. Buradan bir hatırlatma; 40'lı 50'li yıllarda Buzdolabı, Telefon, Televizyon mu vardı? Radyosu olan mahallenin zengini sayılır, hatta yılbaşı geceleri veya müstesna gün ve gecelerde Radyosu olan tanıdıklara gidilerek gece değerlendirilir, yılbaşı geceleri bir taraftan tombala, fırdöndü oynanırken Milli piyango çekilişleri dinlenirdi.

Yine, Bursa'daki geleneksel Gezekler ki, tek Yeşil Bursa Gezeği vardı ve genellikle

sazlı sözlü toplantılar Cumartesi günü akşamları yapılırdı. Nedeni; yukarıda belirttiğim gibi ne televizyon, ne böyle haftanın bazen beş günü, hem de gece maçları yoktu. Böylece ertesi gün Pazar olduğu için Cumartesi gecesi daha geç vakitlere kadar ve daha zengin bir program akışı ile yapılırdı. Bu gezekler sayesinde ki, 1951'den 1973'e Türkiye'yi defaatle, Avrupa da ise 12 ülkeyi bir ay süresince geceli gündüzlü gezmek ve tanımak fırsatını bulduk. Şimdi, Salı gecelerinde, hem de bir iken, yanılmıyorsam 7-8 ayı isimde sonuç olarak; bırakın



Benimle Oynar mısın ?

gezeği, konserlerimizi bile televizyonların dizi programlarını ve maçların günlerini dikkate alarak belirtmekteyiz.

1951'de Bursa Türk Mûsikîsi Derneğine katıldığımızda, henüz 13 yaşında idim, benimle aynı yaşta olan Yıldırım Gürses'le ikimiz derneğin maskotu idik. Büyüğüm Burhan Dikencik ile o tarihten günümüze Allah hayırlı ömür nasip etsin ağabey kardeşiz. Bursa Türk Mûsikîsi Derneğinden bakın kimleri kaybettik: Cahit Peksayar, Zeki Müren, Recep Birgit, Yıldırım Gürses. Kendilerine rahmet olsun.





TARIK TARCAN

1958 - Mudanya / Bursa

Sokak oyunları ülkelerin kültür çeşitliliğinin içinde önemli bir yer tutar. Bu oyun çeşitlilikleri çocukların kişilik gelişiminde, vücutsal eğitimlerinde çok önemlidir. Kas, sinir,beyin gelişimi oyun kombinasyonlarıyla beden ve ruh gelişmesini geleceğe taşır. Ben yaştakilerin çocukluk dönemleri bir çok oyun çeşitlilikleri içinde geçti. Sokaklarda araçlar yoktu. Mahallelerde arsalar vardı. Mahallelerde herkes birbirini tanırdı, okula beraber gidilir gelinirdi. Şehir yaşamı daha sade ve ılımandı ya şimdi...Şehirler büyüdü, göçlerle yeni kültürleriyle farklı insanlar geldi, bir apartman bir mahalle nüfusu kadar insan barındırdı, arabalar çoğaldı, oyun yerleri kalmadı, eski dostluklar eridi, sevgi azaldı. Bu çağın oyunları sanal aleme kaydı, hareketsizlikle gelişen çocukluk obeziteyi doğurdu sokak oyun kültürü unutulmaya başlandı.

Çocukluğuma dair hatırladığım oyunların başında evcilik gelir, aslında oyunda anne baba taklit edilir, yere konan bir halı ev kabul edilir komşuya gidilir, sohbetler edilirdi, bu oyun o yaşlarda bizleri evliliğe hazırlardı...Yine çocukluğumdan hatırladığım saklambaç ve elim sende oyunu var herkesin muhakkak çocukluğunda ve sonrasında oynadığı oyunlardan biridir...

Endaturnadomina Oyunu, isminin nerden geldiğini hep düşünmüşümdür doğrumu yazdım bilemiyorum, arkası diğer kişilere dönük olan kişi iki eliyle duvara vurarak o cümleyi söyler bitince arkasına bakar hızla ona yaklaşan diğer



Benimle Oynar mısın ?



kişilerden hareket halinde yakaladığı yanardı, amaç sırtı dönük ebeyi sırtına dokunup yanan arkadaşları kurtarmaktı,

Kuka Oyunu: orta yere konserve kutusu konulur, herkes bir yerlere saklanır, ebenin arayışı sırasında kutuya ayakla basılarak kuka diye bağırlır ve ebe kaldığı yerden diğer arkadaşlarını aramaya devam ederdi.

Bunlar benim çocukluğumun unutamadığım oyunları arasında hafızamda yer eden en önemli oyunlardan bazılarıdır. Dileğim şimdiki çocukların da bizim oynadığımız oyunları oynayabilecekleri bir geleceğe sahip olabilmeleri sokak kültürünü yaşamalarıdır. Bu oyunların gelecek nesillere aktarılması dileğiyle.



KATKILARINDAN DOLAYI:

GEMLİK İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
BURSA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
ÇEKÜL VAKFI
3 MART İLKÖĞRETİM OKULU
ALTIYERMEK FETHİ AÇANÇİÇEK İLKÖĞRETİM OKULU
BAHÇEŞEHİR KOLEJİ
EMEK İLKÖĞRETİM OKULU
GEMLİK ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU
İNÖNÜ İLKÖĞRETİM OKULU
MERİNOS İLKÖĞRETİM OKULU
ŞAHİNKAYA OKULLARI'NA...

KATKILARINDAN DOLAYI:

MEHMET ERCÜMEN
MÜCAHİT PEHLİVAN
AYSUN YEDİKARDEŞ
ŞÜKRIYE ÖZMERİÇ
ÖMER ÇELİK
ÖMER ÖKSÜZ
SEHER ŞAHİNKAYA
DERYA DUYAR KAYACIK
Dr. NAGEHAN ŞAHİN
RAMAZAN YÜRÜK
YAKUP ŞAHİNER
SAVIŞ TUTAN
AYNUR ÖNCÜ
GİZEM ŞEN'E...

KATKILARINDAN DOLAYI:

ALPEREN GÜNGÖR
AYDA ECE AKRA
AHMET EGE KARAKUŞ
AYBAR YALÇINKAYA
ALEYNA KIRLANGIÇ
ALEYNA AYAS
AYŞE EBRAR ÇETİN

ASLI NAZ BÜLBÜL
ASUDE DEMİR
ALP OĞUZHAN
BUSE HATİPOĞLU
BERNA KAYA
BERFİN AĞCAHAN
BUSE ALIN
BEYZA DEMİRHAN
BURAK MERT TUĞCU
BEYZA NUR AKÇA
BENGÜSU KÖSE
BEGÜM AVCILAR
BEYZA DENİZ
BEYZA TAPAN
BUKET ALPER
BUSE AVCİL
BİNNUR ARSLAN
BERK SARIBADEMLER
BÜŞRA AYDINALP
BENGİSU ALTINKÖK
BARANSEL NASURCAN
BİRSU ŞUMNU
BERVE ŞUMNU
BEYZA ŞAHİN
BERKAN ÖZEN
CEREN BALAY
CEREN YAHŞİ
CEYLİN SİNOP
CİHAN KARABAŞ
CEVAT YILDIZ
CEREN HIZLİMERİÇ
CEYDA ALKAN
CANAN KARTAY
ÇAĞLA ÖZAY
ÇAĞATAY TUĞRAL
DOĞA DENİZ
DAVUT ELBAS
DENİZ ORUÇ
DENİZ MERİÇ



Benimle Oynar mısın ?

DEFNE POLAT
DENİZ ERDOĞAN
DOĞAN GÜLEŞLE
DURSUN ALP ELİTOK
DAMLAM SUDE TEKİN
DOĞA NUR GÜNGÖR
DURU KARADENİZ
ELİF KARARA
EKİN GÖKÇE
EMİRCAN AYBEY
EMİRHAN ŞEN
EMİR KAĞAN SOLAKLAR
EDA ZEHRA CİN
ERAY SERTAKAN
ESLEM RÜZGAR
ESLEM ÇAKIR
EDA KARACA
ENES ERBAY
EBRAR ŞAHİNER
EVREN GALİP
EZGİ TİRYAKİ
ERAY SERTAKAN
ELİF SEZEN
ELİF ÇUBUKÇU
ECE EKİN ATEŞ
EBRU BURGAZLI
EKİN GÖKÇE
ESRA KURU
EMİRHAN TAŞ
EZGİ SU DİNÇ
EMİRHAN AYDOĞDU
EMRE GÜLER
EVREN GALİP
EMİN KARACA
EBRAR TEMEL
FATMA NUR SEYMEN
FURKAN OMMUŞ
GÖKHAN ERİŞ
GÖZDE TUTAN
GÜZÜN BANKACIOĞLU

GÜLDEN BÜKE
GİZEM MEDİNE İZÇÖZÜCÜ
HAZAL ASLAN
HABİP KESKİN
HELİN ÖZGE ÖZDEN
İBRAHİM GÜL
İLAYDA BAŞIMOĞLU
İREM NUR BAYDAR
İREM KORU
İDİL GÜLTEKİN
İLKER BİLİR
İLAYDA DOĞAN
İREM BEKTAŞ
İREM TOSUN
İREM ŞENSOY
KAAN ERTAN
KAYRA KAMER
KARDELEN ÇAKMAK
KAYRA KARLİBEL
KÜBRA TEKTAŞ
KUBİLAY EVİRGEN
LARA BİLİCİ
MERT GÜLER
MELTEM COŞKUN
MUSTAFA ERÇİK
M. BATIKAN KIRILAN
MERT AKYAPAK
MELEK ÇAKIR
MURAT ATAKAN
MELİKE BAŞAK
MELİH ÜŞENMEZ
MELİSA KINCAL
MUSTAFA KOHSERLİ
MELİKE KEYMEN
MERT ARIN
MERVE ABİ
MERT SELÇUKLU
MÜMİN KADİR SUBAŞI
MUHAMMED FURKAN TEMUR
NECİP FURKAN KARIŞMAN



NERİMAN AKGÜN
NEBİ IŞILAR
OZAN SEZEN
OSMAN ÇETİN
ÖMER EGE ÖZYABA
ÖMER FARUK YILMAZ
ÖMER YETİL
ÖZGE SEVİNÇ
PINAR YILMAZ
RABİANUR BİRBEN
SARE DURUSU
SAMET ÇALIK
SİNEM DENKÇİ
SELAY SALİH
SENEM YAĞMUR PALAZ
SEHER DEDİK
SELİN ŞEN
SEMİH TUTAN
SİMAY AYKUTOĞLU
SUĞRA YÜKSEL
SİNAN YAYIN
SILA POLAT
SUDE PETEK YAVAŞ
SUDENUR TEKİN
SUDE ELBİZİM
SUDE ALTIN
SÜMEYYE MAYIL
SÜMEYYE DURUSU
SEYHAN SELAY KUM
SUDE ZEYNEP AKÇA
SİMGE ŞAT
SİNEM ÖZTÜRK
ŞAFAK TAHA TÜFEKÇİ
ŞEVVAL TEMEL
ŞEVVAL KARADENİZ
TUANA KAMER
TAHİR RAMAZAN BORAN
TÜLAY GÖZAÇAN
TUĞÇE KAYACAN
TUĞBA DURSUN

TUĞBA KINCAL
ULAŞ GÜLER
UTKU TÜREMEN
VEYSEL KARANİ YÜKALAN
YAREN GÜLER
YAĞMUR ÇELİK
YİĞİT ATACAN
YUNUS EMRE ŞAHİNER
YUNUS EMRE KESKİN
YAREN USTA
YUNUS CAN YAZLI
YASİN ÖZGEL
YELİZ BELGEÇ
YUSUF ŞAHİNER
YUSUFCAN ENDER
ZEYNEP DİLA YILMAZ
ZEYNEP TUNÇ
ZEYNEP GÜVELİ
ZEYNEP YÜCEL
ZEYNEP CEREN DOĞANGÜN
ZEHRA DOĞRUL
ZEHRA ATİK
ZEYNEP ÜLKER'e

TEŞEKKÜR EDERİZ.



